AGATHA CHRISTIE

porsuk ağacı cinayeti

POLİS ROMANLARI SERİSİ

PORSUK AĞACI CİNAYETİ

Dilimize Çeviren :
Gönül Suveren

Dizgi ve Baskı : AS MATBAASI

PORSUK AĞACI CİNAYETİ

Porsuk Ağacı Kulübesindekiler :

Rex Fortescue : Çok zengin bir adam. Bir çok hileli işte parmağı vardı.

Adele Fortescue : Rex'in kendisinden otuz yaş küçük karısı. paraya ve erkeklere meraklıydı.

Percival (Val) Fortescue : Rex'in büyük oğlu. Son derece cimri, silik bir adamdı.

Jennifer Fortescue : Percival'in karısı. Büyük köşkde geçirdiği hayat onu sıkmağa başlamıştı.

Lancelot (Lance) Fortescue : Rex'in küçük oğlu. Bu yakışıklı adamın serserinin biri olduğu söyleniyordu.

Pat Fortescue : Lance'nin karısı. Daha önceki iki evliliği de felâketle neticelenmişti.

Elaine Fortescue : Rex'in kızı. Sevgilisinin uzaklaşması onun için ağır bir darbe olmuştu.

Effie Ramsbottom : Rex'in ilk karısının ablası. Acaip bir kadındı, kötülerin cezalandırılmasını istiyordu.

Mary Dova : Fortescue'ların kâhyası. Esrarlı tebessümü dikkati çeken, genç bir kadındı.

Gladys Martin : Fortescue'ların hizmetçisi. Safça bir kızdı, polisten de çok korkuyordu.

Ellen Gurtis : Yaşlı hizmetçi. Bu karışık olaylar onu bir hayli eğlendiriyordu

Crump : Uşak. Terbiyeli halliydi ama içkiyi fazla kaçırdığı anlaşılıyordu.

Mrs. Crump : Ahçı. Aksi bir kadındı fakat yaptığı yemeğin üstüne yoktu.

Vivian Dulbois : Yakışıklı bir adam. Yaşlı ve zengin kimselerin genç karılarıyla arkadaşlık etmeğe meraklıydı.

Gerald Wright : Ukalâ bir genç. Herkese yukarıdan bakıyordu ama aslında para için yapmıyacağı yoktu.

Porsuk ağacı kulübesindeki katili arayanlar :

Neele : Scotland Yard'dan müfettiş. Son derece aptal görünüşlü olmasına rağmen çok zekiydi.
Hay : Komiser muavini Müfettişin karatavuklarla neden ilgilendiğini anlıyamıyordu.
ve
MİSS MARPLE

Miss Marple'in elinde şu ip uçları vardı :

★ Bir çocuk şiiri,
★ Bir avuç çavdar
★ Karatavuklar,
★ Bir mandal,
★ Taxine,
★ Siyanür,
★ Gazete kupürleri.
★ Naylon çoraplar,
★ Yeni ayakkabılar.

Katili bulabilmek için Miss Marple'in şu soruları cevaplandırması lâzımdı?

★ Karatavukların mânası neydi?
★ Ruby MacKenzie kimdi?
★ Mary Dove bahçede kimi görmüştü?
★ Gladys, ikinci tepsiyi neden holde bırakmıştı?
★ Katil zehiri neye karıştırmıştı?
★ Gladys neden korkuyordu?
★ Adele'in vasiyetnamesinde ne vardı?
★ Mary Dove'in sırrı neydi?
★ Miss Ramsbottom'ın bildiği neydi?

CEP DOLUSU ÇAVDAR

I

Çay yapma sırası Miss Somers'deydi. Daktiloların en yenisi ve en beceriksiziydi, Miss Somers. Pek genç değildi. Bir koyununkini andıran, yumuşak, ifadeli, endişe dolu bir yüzü vardı. Miss Somers, çaydanlıktaki suyu iyice kaynatmadan demliğe boşaltıverdi. Fakat zavallı, suyun kaynayıp kaynamadığını hiç bir zaman kolay kolay anlıyamazdı. Sayılmayacak kadar çok olan dertlerinden biri de buydu.

Kadın, fincanlara çay doldurarak, bunları diğerlerine verdi. Her tabağa bayat olduğu daha ilk bakışta belli olan bir kaç bisküvi koymuştu.

Daktiloların şefi olan Miss Griffith, sert bir sesle, «Su yine kaynamamış Somers,» diye homurdandı. Miss Griffith on altı seneden beri Şirkette çalışıyordu. Kırçıl saçlı, becerikli ve titiz bir kadındı.

Miss Somers'in endişe dolu yüzü kıpkırmızı kesildi... «Ya... Halbuki bu sefer suyun iyice kaynadığından emindim.»

Miss Griffith, «Burada ancak bir ay daha kalabilir,» diye düşündü. «Zira bu ara iş çok... Fakat Somers pek beceriksiz. Eastern Developments'e yazılacak mektubu berbat etti. Halbuki pek basit bir şeydi bu. Hele çay yapmasını hiç bilmiyor. Aklı başında bir daktilo bulmak o kadar güç ki... Geçen sefer bisküvit kutusunun kapağını sıkıca kapamış olduğu da belli. Artık———»

Miss Griffith'in bütün gizli düşünceleri gibi, bu da yarıda kesildi.

Zira içeriye Mr. Fortescue'nun kutsal çayını yapmak için Miss Grosvenor süzülmüştü. Mr. Fortescue için başka çay, de-

ğişik takım ve özel bisküvit alınmıştı tabii. Sadece çaydanlıkla, vestiyerdeki musluktan doldurulan su aynıydı. Fakat bu sefer, çay Mr. Fortescue için yapıldığından, su güzelce kaynadı. Miss Grosvenor buna bilhassa dikkat etti.

Miss Grosvenor inanılmayacak kadar cazip bir sarışındı. Sırtına pahalı olduğu hemen anlaşılan siyah, sade bir tayyör giymişti. Biçimli bacaklarını saran incecik naylon çoraplar Paris'ten gelmeydi.

Genç kadın, içeridekilere bakmak veya onlarla konuşmak tenezzülünde bulunmayarak, daktilo odasından çıktı. Sanki daktiloların onun için hamam böceklerinden hiç farkı yoktu. E, tabiî. Miss Grosvenor, Mr. Fortescue'nun şahsi, özel, pek özel sekreteriydi. Dedikoducular genç kadının sekreterden daha başka şeyler de olduğunu ısrarla fısıldıyorlardı ama aslında bu doğru değildi. Mr. Fortescue, yakınlarda ikinci defa evlenmişti. Bu yeni karısı gayet güzel, lüks düşkünü bir kadındı. Kocasının başkalarıyla ilgilenmesine engel olmasını da gayet iyi biliyordu. Mr. Fortescue için Miss Grosvenor büro dekorunun bir parçasıydı. Zaten adamın bürosu da pek pahalı ve lüks eşyalarla döşenmişti.

Miss Grosvenor, elinde tepsi ilerledi. Sanki bir tanrıya adak götürüyormuş gibi ileriye doğru uzatmıştı. Sarışın kadın, iç bürodan, daha önemli müşterilerin oturmalarına müsaade edilen bekleme odasından geçerek kendi bürosuna girdi. Kapıya hafifce vurduktan sonra tapınağa, yani Mr. Fortescue'nun odasına süzüldü.

Büyük bir yerdi burası. Cilâlı parke zemine pahalı, Doğu halıları serilmişti. Duvarlardaki kaplamalar uçuk renkli, nadir bir ağaçtandı. Yine uçuk renkli deri kaplama, geniş koltuklar vardı burada. Odanın tam ortasındaki firavun inciri ağacından yapılmış koskocaman yazı masasının başında Mr. Fortescue oturuyordu.

Mr. Fortescue, bu odaya yakışacak kadar kuvvetli bir şahsiyet değildi ama adamcağız yine de elinden geleni yapıyordu.

Kırlarda giyilmesi lâzım gelen tvid elbiselerle bürosunda dolaşmaktan pek hoşlanırdı. Miss Grosvenor bir kuğu gibi kendisine doğru kaydığı zaman, adam kaşlarını çatmış masasındaki kâğıtlara bakıyordu. Sekreter, çay tepsisini adamın dirseğinin dibine bırakarak, ciddi bir sesle mırıldandı. «Çayınız, Mr. Fortescue...» Sonra usulca çekildi.

Mr. Fortescue, bu önemli ayine sadece bir kaç kelime mırıldanmak suretiyle katıldı.

Kendi masasına dönen Miss Grosvenor yine işle meşgul olmağa başladı. İki yere telefon etti. Mr. Fortescue'nun imzalanması için daktiloda yazılmış olan bir kaç mektubu düzeltti. Sonra telefon çaldı.

Miss Grosvenor, azametli bir tavırla, «Korkarım bu şimdi mümkün değil,» dedi. «Mr Fortescue toplantıda.»

Sarışın kadın ahizeyi yerine bırakırken saate bir göz attı. Onbiri on geçiyordu.

Aynı anda Mr. Fortescue'nun bürosunun hemen hemen ses geçirmeyen kalın kapısının arkasından bir gürültü aksetti. Boğuk fakat kolaylıkla tanınabilecek, ıstırap dolu bir feryattı bu. Miss Grosvenor'un masasındaki zil de ısrarla çalmağa başladı. Fena halde şaşıran Miss Grosvenor dondu kaldı. Sonra şaşkın şaşkın ayağa kalktı. Beklemediği bir şeyle karşılaşmış olduğu için o her zamanki kendinden emin tavırları kaybolmuştu. Fakat yine de her zamanki gibi ahenkli adımlarla Mr. Fortescue'nun odasına doğru gitti. Kapıya usulca vurarak, içeri girdi.

Gördükleri genç kadının büsbütün şaşalamasına sebep oldu. Patronu masanın başında azapla kıvranıp duruyordu. Hali hakikaten korkunçtu.

Miss Grosvenor, «Allahım » diye mırıldandı. «Hastamısınız, Mr. Fortescue?» Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz ne kadar budalaca bir lâf söylemiş olduğunu anladı. Mr. Fortescue'nun hem de ağır bir şekilde hastalanmış olduğu belliydi. Genç kadın ona yaklaşırken adamın vücudü ıstırapla kıvrılıp bükülüyordu.

Mr. Fortescue, boğulur gibi fısıldadı. «Çay—— o çaya —
— ne koydun —— çabuk —— doktor çağır———»

Miss Grosvenor, odadan fırladı. O kendini beğenmiş, ukalâ sarışın sekreter gitmiş, yerini aniden dehşete düşen, ne yapacağını şaşırmış genç bir kadın almıştı. Koşarak daktiloların odasına daldı. Bir taraftan da bağırıyordu.

— «Mr. Fortescue kriz geçiriyor —— ölmek üzere —— bir doktor bulmalıyız —— hali korkunç —— onun ölmek üzere olduğundan eminim!»

Her kafadan bir ses çıkmaya başladı.

Daktiloların en genci olan Miss Bell, «Eğer sara nöbetiyse,» dedi. «Ağzına mantar tıkamalıyız. Mantar tıpası olan var mı?»

Kimsede tıpa yoktu.

Miss Somers, mırıldandı. «Bu yaşta ancak beynine kan hücum etmiş olabilir.

Miss Griffith, bağırdı. «Hemen bir doktor çağıralım.» Fakat o da bütün becerikliliğine rağmen bu işi kolaylıkla başaramadı. Şirkette çalıştığı on altı sene boyunca hiç bir zaman büroya doktor çağırmak lûzumu hasıl olmamıştı. Kendi doktoru ta Stretham Hill'deydi. «Buraya en yakın doktor nerede?»

Bunu kimse bilmiyordu. Miss Bell, telefon rehberini kaparak, D harfini açtı. Telâşla doktorları aramaya başladı. Fakat rehber mesleklere göre ayrılmamıştı. Biri hastaneye telefon etmelerini söyledi. Fakat hangi hastahaneye haber vereceklerdi.

Miss Somers, ısrar etti. «Uygun bir hastahane olmalı. Yoksa gelmezler. Sağlık sigortası dolayısıyla demek istiyorum. Hastahanenin bu bölgede olması lâzım.»

Biri, «999'u açın,» diye bağırdı. Miss Griffith buna fena halde sinirlendi. İşe polisi karıştırmaya ne lûzum vardı? Oldukça zeki sayılan bu kadınlar âciz âciz birbirlerine baktılar. Miss Bell bu sefer A harfinde Ambulâns'ları aramağa başladı.

Miss Griffith, «Mr. Fortescue'nun kendi doktoru——» dedi. «Onun bir doktoru olmalı.»

Biri özel adres defterini almağa koştu.. Miss Griffith, odacı çocuğa kim olursa olsun çabuk bir doktor bulmasını emretti. Özel adres defterinde Sir Edwin Sandeman'ın adını gördüler. Doktorun muayenehanesi Harley Street'teydi. Miss Grosvenor, bir sandalyeye çökerek her zamanki kadar kibar olmayan bir tavırla, «Çayı her zamanki gibi yaptım,» diye inledi. «Hakikaten öyle yaptım. Çayda bir şey olamaz.»

— «Çayda bir şey olamaz mı?» Elini telefonun kadranına uzatmış olan Miss Griffith, öyle kalakaldı. «Bunu nereden çıkardın.»

— «O—— Mr. Fortescue —— çayda bir şey olduğunu——»

Miss Griffith, bir an tereddüt etti. 999'u mu, yoksa doktorun muayenehanesini mi açmalıydı? Genç Miss Bell, ümitle atıldı. «O halde ona hemen hardalla sıcak su içirmeliyiz. Büroda hardal var mı?»

Biraz sonra Bethnal Green'den Dr. İsaacs'la, Sir Edwin Sandeman asansörde karşılaştılar. Aynı anda kapının önünde de iki ayrı ambülâs durdu. Hem telefon, hem de odacı çocuk vazifelerini yapmışlardı...

II

Müfettiş Neele, Mr Fortescue'nun kutsal odasında, adamın büyük Firavun cevizinden masasının başında oturuyordu. Memurlarından biri elinde bir not defteriyle sessizce bir köşeye çekilmişti.

Müfettiş Neele dimdik, zarif bir adamdı. Kısa kesilmiş kahverengi saçları, oldukça dar bir alnı vardı. «Formalite meselesi...» diye mırıldandığı zamanlar, karşısındakiler kendi

kendilerine kinle, «Zaten senin aklın daha incesine ermez,» derlerdi. Ama çok geçmeden yanılmış olduklarını da anlarlardı. Müfettiş Neele, dar kafalı bir adam gibi dururdu ama hem zeki, hem de hayali geniş bir insandı. Tahkikat sırasında suçlu hakkında acaip faraziyeler kurar, bunları sorguya çektiği kimselere tatbike çalışırdı.

Müfettiş, oraya gelmesine sebep olan hadiseleri kendisine doğru dürüst ancak Miss Griffith'in anlatacağını sezmişti. Hakikaten de kadın sabah olanları mükemmel bir şekilde hulâsa ettikten sonra bürodan çıkmıştı...

Müfettiş Neele, «Miss Griffith suçlu olamaz,» diye düşündü. «1. Zehire meraklı katil tiplerinden değil. 2. Patronuna âşık olmadığı belli. 3. Muvazenesiz bir kadın olduğunu sanmıyorum. 4. Kinci bir insan da olamaz...» Müfettiş, telefona bir göz attı. St. Jude hastahanesinden haber bekliyordu. Tabii Mr. Fortescue, tabii sebepler dolayısıyla birdenbire öyle fenalaşmış olabilirdi. Fakat Benthnal Green'den Dr. İsaacs da, Harley Street'den Sir Sdwin Sandeman da buna ihtimal vermiyordu.

Müfettiş, masadaki düğmeye bastı. Mr. Fortescue'nun özel sekreterini gönderir misiniz.»

Miss Grosvenor, kendisini biraz toplamıştı ama pek fazla değil. Endişeyle içeri girdi. Artık öyle kuğu gibi kayarcasına da yürümüyordu. Hemen, kendisini korumak istercesine, «Bu işi ben yapmadım!» diye bağırdı.

Müfettiş Neele, sakin sakin mırıldandı. Eliyle bir sandalyeyi işaret etti.

«Öyle mi?» Mr. Fortescue mektup dikte edeceği zaman Miss Grosvenor elinde defteriyle daima oraya otururdu. Genç kadın şimdi istemeye istemeye iskemleye çökerek, korkuyla Müfettişe baktı. Neele, düşünüyordu. «İğfal, Şantaj... Plâtin saçlı güzel mahkemede...» Fakat yüzünden bu düşüncelerini anlamak kabil değildi. Biraz aptalca fakat karşısındakine emniyet telkin eden bir hali vardı.

Miss Grosvenor, «Çayda hiç bir şey yoktu,» dedi. «Olamazdı da.»

Müfettiş Neele, başını salladı. «Anlıyorum. Lütfen isminizi ve adresini verirmisiniz?»

— «Grosvenor. Irene Grosvenor.»

— «Adresiniz?»

— «14 Rusmoor Road, Muswell Hill.»

Müfettiş Neele, kendi kendine, «Adam bu sarışını baştan çıkarmamış» dedi. «Aşk yuvası da döşetmemiş. Kadın, ailesiyle oturuyor. Bu işin şantajla da ilgisi yok.» Böylece bu yeni faraziyeler de boş çıkmış oluyordu.

Dostça bir tavırla, «Demek çayı siz yaptınız?» diye sordu.

— «Yapmam lâzımdı. Yani çayı her zaman ben yapardım, demek istiyorum.»

Müfettiş Neele, genç kadına sabah olanları anlattırdı. Fincan, tabak ve demlik analiz için gönderilmişti bile. Müfettiş Neele, Irene Gresvenor'dan fincana, tabağa ve demliğe genç kadından başkasının el sürmediğini öğrendi. Çaydanlık ise büroda çalışanlar tarafından da kullanılıyordu. Ve sarışın sekreter bunu vestiyerdeki musluktan doldurmuştu.

— «Peki ya çay?»

— «Bu Mr. Fortescue'nun kendi çayıydı. Çin çayı. Benim odamda, rafta duruyordu.»

Telefon çaldı. Müfettiş Neele, ahizeyi kaldırdı. Yüzü biraz değişmişti.

— «St. Jude hastahanesi mi?» Neele, Miss Grosvenor'a başıyla çıkabileceğini işaret etti. «Teşekkür ederim, Miss Grosvenor. Artık gidebilirsiniz.» Sonra da dikkatle telefonda konuşan adamın sakin sesini dinlemeğe başladı. Bu arada önündeki defterin köşesine kurşun kalemle bir takım anlaşılmaz işaretler yapıyordu.

Sonra, «Demek beş dakika önce öldü,» diye sordu. Bileğindeki saate bir göz attı. Deftere, «12.43,» diye yazdı.

Telefondaki, «Doktor Bernsdorf sizinle konuşmak istiyor,» dedi.

— «Pekâlâ. Onu bağlayın...» Bu, doktordan bahsederken sesinde meydana gelen değişiklik telefondaki adamı fena halde şaşırttı. Sonra bir takım şıkırtılar, vızıltılar duyuldu. Mırıltılar aksetti. Müfettiş Neele sabırla bekliyordu.

Sonra birdenbire telefondan yükselen kalın bir ses Müfettişin ahizeyi telâşla kulağından uzaklaştırmasına sebep oldu.

— «Merhaba Neele. Seni gidi akbaba seni. Yine ceset peşindesin demek?»

Müfettiş Neele'le St. Jude hastahanesinin Profesörlerinden Bernsdorf, bir sene önce bir zehirlenme hadisesi dolayısıyla karşılaşmış ve çabucak dost olmuşlardı.

— «Duyduğuma göre bizim adam ölmüş, doktor.»

— «Evet. Buraya getirildiği zaman artık çok geçti.»

— «Ölüm sebebi?»

— «Tabii otopsi yapılması lâzım. Fakat enteresan bir vaka bu. Çok enteresan.»

Müfettiş Neele, Profesör Bernsdorff'un sesindeki ilgiden meseleyi anlamıştı. «Ölümün tabii sebeplerden olmadığı belli.»

Profesör, bağırdı. «Buna hiç şüphe yok.» Sonra ani bir ihtiyatla ilâve etti. «Bu ikimizin arasında tabii.»

— «Tabii, tabii. Bunu söylemene lüzum yok. Adam zehirlenmiş mi?»

— «Muhakkak. Üstelik zehirin ne olduğunu bildiğimi de sanıyorum.»

— «Sahi mi?»

— «Taxine, dostum. Taxine.»

— «Taxine mi? Bu zehiri hiç duymamıştım.»

— «Biliyorum. Çok garip... Fevkalâde garip... Hoş, eğer üç dört hafta önce buna benzer bir vakayla karşılaşmasaydım, zehirin ne olduğunu ben de anlayamazdım. Evcilik oynayan iki çocuk Porsuk ağacının meyvalarından koparıp yemişlerdi.»

— «Taxine bu mu? Porsuk ağacının meyvaları mı?»

— «Meyvaları veya yaprakları. Çok zehirlidir bunlar. Taxine de bunlardan çıkarılır. Fakat şimdiye kadar bu zehirin bilhassa kullanıldığı bir vakayla karşılaştığımı sanmıyorum. Hakikaten çok garip ve enteresan. Alelâde zehir vakalarından ne kadar sıkıldığımı bilemezsin, Neele. Onun için bu Taxine meselesi hoşuma gitti. Senin için de değişik bir şey bu.»

— «Yani hepimiz eğleneceğiz, öyle mi? Tabii kurban hariç.»

— «Evet, evet. Zavallı adam.» Bernsdorf'un sesi gayet sakindi. «Çok şanssızmış.»

— «Adam ölmeden önce bir şey söyledi mi?»

— «Sizinkilerden biri elinde not defteriyle adamın başında oturuyordu. Ondan bu teferruatı öğrenirsin. Bir ara çay hakkında bir şeyler mırıldandı. Büroda çayına bir şey karıştırdıklarını söyledi. Bu saçma tabii.»

Neele, çabucak sordu. «Neden saçma?»

— «Çünkü zehir bu kadar çabuk tesir edemezdi Anladığıma göre adam çayı içer içmez belirtiler başlamış.»

— «Evet, öyle söylediler.»

— «Siyanürden ve saf nikotinden başka böyle çabucak tesir eden zehir çok azdır————»

— «Ve sen adamın nikotin veya siyanürle zehirlenmediğinden eminsin?»

— «Dostum, öyle olsaydı, adam ambülâns gelinceye kadar ölürdü. Hayır, onun siyanür veya nikotinle zehirlenmediğinden emindim. Bir ara strikninden şüphelendim ama ihtilâçlar farklıydı. Yine aramızda ama zehirin Taxine olduğuna iddiaya girerim.»

— «Bu zehir ne kadarda tesir eder?»

— «Şartlara bağlı. Bir saat. İki, üç saat. Adam bir hayli iştahlı bir insana benziyordu. Eğer tıka basa kahvaltı etmişse bu zehirin tesirini geciktirmiştir.

Müfettiş Neell, düşünceli düşünceli mırıldandı. «Kahvaltı... Evet zehiri ona kahvaltıda verdikleri anlaşılıyor.»

Dr. Bernsdorf, neşeyle güldü. «Evet. Borgia'larla kahvaltı. Katili çabucak yakalayacağından eminim, oğlum.»

— «Teşekkürler, doktor. Telefonu kapamayın. Bizim Komiser muaviniyle konuşmak istiyorum.»

Yine şıkırtılar, vızıltılar, hafif mırıltılar duyuldu. Sonra telefondan hışırtılı soluklar aksetti. Komiser Yardımcısının konuşmaları böyle soluklarla başlardı. Adam, «Efendim,» dedi. «Eefendim.»

— «Ben Neele. Maktul bilmem lâzım gelen bir şey söyledi mi?»

— «Zehirin çaya karıştırılmış olduğundan bahsetti Büroda içtiği çaya. Fakat doktor————»

— «Onu biliyorum. Başka bir şey var mı?»

— «Hayır, efendim. Fakat acaip bir şey dikkatimi çekti. Sırtındaki elbisenin ceplerine baktım. Malûm şeyler vardı bunlarda. Mendil, anahtarlar, bozuk para, cüzdan... Fakat bunlardan başka pek garip bir şey gördüm. Ceketin sağ cebi çavdar doluydu.»

— «Çavdar mı? Ne çavdarı?»

— «Bayağı çavdar efendim. Bir cep dolusuydu bu.»

— «Anlıyorum... Acaip... Belki bir numunedir bu. Adamın işiyle ilgili bir şey.»

— «Her halde, efendim. Fakat bunu size bildirmenin doğru olacağını düşündüm.»

— «İyi etmişsin, Hay.»

Müfettiş Neele, telefonu kapadıktan sonra gözlerini ilerideki bir noktaya dikerek, hareketsiz oturdu Profesör Bernsdorff, büyük bir mütehassıstı. Kolay kolay yanılmazdı o. Rex Fortescue, ilk arazın başlamasından bir ilâ üç saat önce zehirlenmişti. Bundan da bürodakilerin bu cinayetle bir ilgileri olmadığı anlaşılıyordu.

Müfettiş Neele, ayağa kalkarak, dış odaya gitti. Buradakiler pek isteksiz isteksiz çalışmaktaydılar.

— «Miss Griffith. Sizinle tekrar konuşabilir miyim?»

— «Tabii, Mr. Neele. Kızlardan bazıları öğle yemeğine gidebilirler mi? Vakit bir hayli geçti. Veya isterseniz buraya yemek getirtelim.»

— «Hayır, hayır, gidebilirler. Fakat sonra dönmeleri şartıyla.»

— «Tabii.»

Miss Griffith, Neele'in peşi sıra Rex Fortescue'nun odasına gitti. O sakin tavırlarıyla bir sandalyeye oturdu.

Müfettiş Neele, başlangıç yapmağa lûzum görmeden, «St. Jude hastahanesinden telefon ettiler. Mr. Fortescue 12.43 de ölmüş.»

Miss Griffith, bu habere şaşmadı. Sadece başını salladı. «Durumunun çok ağır olduğunu farketmiştim.» Neele kadının üzülmemiş olduğunu farketmişti.

— «Bana onun evinden ve ailesinden bahseder misiniz?»

— «Tabii. Mrs. Fortescue'ya durumu haber vermek istedim. Fakat anladığıma göre golf oynamağa gitmiş, öğle yemeğine de gelmeyecekmiş Onun hangi kulüpte oynadığını da pek bilmiyorlardı.» İzaha çalıştı. «Onlar Baydon Heath'de oturuyorlar. O civarda da tanınmış üç golf kulübü var.»

Müfettiş Neele, başını salladı. Baydon Heath de hemen hemen yalnız Londra'da işi olan zenginler oturuyordu. Tren seferleri muntazamdı. Zaten orası Londra'dan sadece otuz kilometre uzaktaydı. Sabah ve aksam trafiğin sıkışık olmasına rağmen Baydon Heath'e arabayla erişmek de çok kolaydı.

— «Tam adresi ve telefon numarasını verir misiniz?»

— «Baydon Heath 3400. Evin adı «Porsuk Ağacı Kulübesi'dir.»

— «Ne?» Müfettiş Neele, kendisini tutamayıp bağırmıştı. «Porsuk ağacı kulübesi mi dediniz?»

— «Evet.» Miss Griffith'in yüzünde hafif bir merak ifadesi belirmişti. Fakat Müfettiş Neele, kendisini çabucak topladı.

— «Bana biraz da aileden bahsedin.»

— «Bu Mrs. Fortescue onun ikinci karısı. Kendisinden bir hayli genç. Mr. Fortescue genç kadınla iki sene önce evlendi. İlk Mrs. Fortescue öleli yıllar oldu. Mr. Fortescue'nun ilk evliliğinden iki oğlu ve bir kızı var. Kızı ve Şirkette ortak olan büyük oğlu Porsuk Ağacı kulübesinde oturuyor. Ne yazık ki o bu ara iş için Kuzeye gitti. Kendisinin yarın döneceğini sanıyorum.»

— «O Londra'dan ne zaman ayrıldı?»

— «Evvelsi gün.»

— «Kendisini bulmağa çalıştınız mı?»

— «Evet. Mr. Fortescue'yu hastahaneye götürdükten sonra Manchester'deki Midland oteline telefon ettim. Kendisinin orada kaldığını sanıyordum. Fakat Mr. Fortescue bu sabah otelden ayrılmış. Zannedersem o Sheffield ve Leicester'e gidecekti. Ama bundan da pek emin değilim Gideceği şehirlerde uğrayacağı şirketlerin isimlerini size verebilirim.»

«Ölen Mr. Fortescue'nun bir oğlu daha olduğunu söylemiştiniz, sanırım.»

— «Evet. Fakat babasıyla arasında çıkan bir anlaşmazlık dolayısıyla dışarıda oturuyor o.»

— «Mr. Fortescue'nun iki oğlu da evli mi?»

«Evet. Büyük oğlu Mr. Fortescue evleneli üç sene oldu. Karısıyla Porsuk Ağacı'ndaki ayrı bir dairede oturuyorlar. Fakat yakında onlar Baydon Heath'de yaptırdıkları eve taşınacaklar.»

— «Bu sabah telefon ettiğiniz zaman Mrs. Perciyal Fortescue'yu da mı bulamadınız?»

— Onun Londra'ya indiğini söylediler «Miss Griffith, devam etti. «Mr. Fortescue'nun küçük oğlu Mr. Lancelot evleneli daha bir sene bile olmadı. Lord Fredrick Anstice'in dul karısini aldı o. Her halde genç kadının Tatler mecmuasında fotoğraflarını görmüşsünüzdür. Atlarla filân...» Miss Griffith, nefes nefese kalmış, yanakları da hafifçe kızarmıştı. İnsanlardan

çok iyi anlayan Neele, bu evliliğin kimseyi beğenmeyen, romantik Miss Griffith'in pek hoşuna gittiğini sezdi. Kadın için asalet önemliydi. Londra Fredrick Anstice'in bilhassa sporla ilgili çevrelerde hiç de hoş bir isim yapmamış olduğunu bilmiyordu. Fredrick Anstice, yarış atlarından biri hakkında yapılacak tahkikattan hemen önce şakağına bir kurşun sıkarak intihar etmişti. Neele adamın karısını belirsiz bir şekilde hatırlıyordu. Irlandalı asillerden birinin kızıydı o. Daha önce de bir pilotla evlenmiş fakat adam Kore harbinde ölmüştü

Şimdi de kadının Fortescue ailesinin bir işe yaramaz oğlunu koca olarak seçtiği anlaşılıyordu. Miss Griffith'in bahsettiği anlaşmazlıktan genç Lancelot Fortescue'nun bir takım işler karıştırdığı belliydi.

Müfettiş Neele, telefonu kendisine çekerek, santraldan Baydon Heath 3400'ü istedi. Nihayet bir erkek sesi duyuldu.

— «Baydon Heath 3400...»

— «Mrs. Fortescue veya Miss Fortescue'yle konuşmak istiyorum.»

— «Özür dilerim. İkisi de evde değiller.»

Müfettişe adam biraz sarhoşmuş gibi gelmişti. «Siz uşakları mısınız?»

— «Evet.»

— «Mr. Fortescue ağır denilecek şekilde hastalandı.

— «Biliyorum. Telefon edip haber verdiler. Fakat bu bakımdan benim yapabileceğim bir şey yok Mr. Val Kuzeyde.» Adamın Percival Fortescue'dan bahsettiği anlaşılıyordu. «Mrs. Fortescue golf oynamağa gitti Mrs. Val Londra'ya indi. Fakat o akşam yemeğine dönecek Miss Elaine Fortescue ise izcilerle çıktı.»

— «Evde, Mr. Fortescue'nun hastalığı hakkında konuşabileceğim hiç kimse yok mu? Mühim bu»

— «Şey .. Bilmem ki ..» Adamın tereddütte olduğu belliydi. «Miss Ramsbottom var ama o da telefonla hiç konuşmaz. İsterseniz Miss Dove'la konuşun. Kâhya o.»

— «O halde Miss Dove'la konuşayım.»

— «Onu bulmaya çalışayım.» Telefonda adamın uzaklaşan ayak sesleri duyuluyordu. Müfettiş Neele yaklaşan ayak seslerini işitmedi. Fakat bir iki dakika sonra bir kadın, «Allo?» dedi. «Bin Miss Dove.» Kadının sesi hafif ve nazikti. Kelimeleri tane tane söylüyordu.

— «Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim, Miss Dove. Fakat ne yazık ki Mr. Fortescue biraz önce St. Jude hastahanesinde öldü. Kendisi bürosunda birdenbire hastalanmıştı. Akrabalarıyla temasa geçmeyi istiyorum——»

— «Tabii. Olanlardan haberim yoktu.———» Durakladı. Sesinde üzüntü yoktu. Fakat çok sarsılmış olduğu anlaşılıyordu. «Çok yazık... Mr. Percival Fortescue'yla görüşmeniz doğu olur. Lüzumlu hazırlıkları o yaptırır. Onu Manchester'de Midland veya Leicester'de Grand otelde bulabilirsiniz. Veya Leicester'deki Shearer'e de bir sorum. Korkarım onların telefon numaralarını bilmiyorum. Fakat Mr. Percival Portescue'nun oraya uğrayacağını duydum. Mrs. Fortescue'nun akşam yemeğine döneceği muhakkak Belki çay zamanına kadar da döner. Bu haber onu çok sarsacak. Mr Fortescue bu sabah evden ayrılırken gayet iyiydi.»

— Kendisini evden çıkmadan önce gördünüz demek?»

— «Evet. Birdenbire neden öldü? Kalpten mi?»

— «Kalbi mi vardı onun?»

— «Hayır, hayır —— sanmıyorum. Fakat siz birdenbire öldü deyince ———» Durakladı. «St. Jude hastahanesinden mi telefon ediyorsunuz? Siz doktor musunuz?»

— «Hayır, Miss Dove. Ben doktor değilim. Ben şehirden, Mr. Fortescue'nun bürosundan telefon ediyorum. İsmimi vereyim. Cinayet Şubesinden Müfettiş Neele. Hemen oraya gelip sizinle konuşacağım.»

— «Müfettiş mi? Yani —— ne demek istiyorsunuz?»

— «Ani bir ölüm vakasıydı bu, Miss Dove. Böyle hallerde de bizi daima çağırırlar Bilhassa ölen kimse son zamanlarda

doktora gitmemişse. Mr. Fortescue da doktora pek gitmiyordu sanırım.»

— «Evet. Mr. Percival onun için doktordan iki defa randevu aldı ama Mr. Fortescue bir türlü gitmedi. Söz dinlemiyor, fakat diğerleri çok üzülüyorlardı ——» Durakladı. Sonra da eskisi gibi yine kendinden emin bir tavırla devam etti. «Eğer Mrs. Fortescue siz buraya gelmeden eve dönerse kendisine ne söyleyeyim?»

Müfettiş Neele, «Ani ölümlerde formalite icabı tahkikat yaptığımızı söyleyin,» dedi. «Ehemmiyetsiz bir şey bu.»

Telefonu kapattı.

III

Neele, telefonu iterek çabucak Miss Griffith'e baktı. «Demek son zamanlarda Mr. Fortescue'nun sıhhati yüzünden endişe ediyorlarmış? Onun doktora gitmesini istiyorlarmış. Bunu bana söylemediniz.»

Miss Griffith, mırıldandı. «Doğrusu aklıma gelmedi.» Sonra ilâve etti. «Zaten onda öyle **hasta** hali de yoktu——»

— «O halde ne hali vardı?»

— «Tavırları biraz acaipti. Eskisi gibi değildi.»

— «Bir şey için endişe mi ediyordu?»

— «Hayır, hayır. Endişeli değildi. Asıl **endişelenen bizlerdik**——»

Müfettiş Neele, sabırla bekledi.

Miss Griffith, «Bunu nasıl anlatacağımı bilmiyorum,» dedi. «Hali sık sık değişiyordu. Bazan çok neşeli oluyordu. Açıkcasını isterseniz bir iki defa onun içmiş olduğunu sandım... Öğünüyor, doğru olduğunu hiç sanmadığım bir takım hikâyeler anlatıyordu. Aslında yaptığı işleri açıklamaktan hoşlanmayan bir insandı. Fakat son zamanlarda değişmiş, hatta müsrifleşmişti. Adeta para saçıyordu. Aslında böyle bir adam değildi o.

Hatta odacı çocuk büyük annesinin cenazesine gideceği zaman onu çağırtarak kendisine beş sterlin verdi. «Bununla at yarışlarında oyna,» diyerek bir kahkaha attı. Yani —— eskisinden çok farklıydı o.»

— «Acaba kafasına bir şey mi takılmıştı?»

— «Pek de değil... Onda sanki hoş, —— çok heyecanlı bir şeyi bekliyormuş gibi bir hal vardı———»

— «Belki bir iş çeviriyordu.»

Miss Griffith, başını salladı. «Bakın bu olabilir. Sanki artık günlük işlerin onun için hiç bir önemi yoktu. Sonra bir takım acaip adamlar iş için onu görmeğe geliyorlardı. Şimdiye kadar buraya adımlarını atmayan bir takım kimseler. Bu Mr. Percival'i fena halde endişelendiriyordu.

— «Endişelendiriyordu ha?»

— «Evet. Aslında Mr. Percival babasının sırdaşı gibiydi. Mr. Fortescue ona çok güvenirdi. Fakat son zamanlarda———»

— «Son zamanlarda pek geçinemiyorlardı, değil mi?»

— «Mr. Fortescue, Mr. Percival'in doğru bulmadığı bir takım şeyler yapıyordu. Mr. Percival dikkatli ve ihtiyatlı bir insandır. Fakat artık Mr. Fortescue onu dinlemiyordu bile. Bu da kendisini çok üzüyordu tabii.»

Müfettiş Neele, sordu «Bu yüzden kavga mı ettiler?»

— «Kavga edip etmediklerini pek bilmiyorum... Fakat —— şimdi anlıyorum. Herhalde Mr. Fortescue kendinde değildi. Öyle bağırıp çağırmak———»

— «Bağırdı demek? Ne dedi?»

— «Daktilo odasına geldi———»

— «O halde sözlerini hepiniz de duydunuz?»

— «Şey —— evet.»

— «Percival'e bağırıp çağırdı mı? Küfür mü etti? Percival ne yapmıştı?»

— «Mesele daha zıyade onun hiç bir şey yapmamasından çıkmıştı. Mr. Fortescue ona «Beceriksiz, korkak bir kâtip,» diye bağırdı. «Dar kafalının birisin. İleri görüşlü değilsin. Büyük iş

nedir bunu bilmiyorsun bile!» Sonra ilâve etti. «Lance'i getireceğim!» Lance küçük oğlu Lancelot'tur. Çoğu onu Lance diye çağırır. Mr. Fortescue, «Lance senin gibi on kişiyi cebinden çıkarır,» dedi. «Üstelik iyi aileden biriyle de evlendi Lance belki bir ara mahkemeye sürüklenecekti ama o çok cesur bir çocuktur———» Müfettiş Neele'in sorguya çektiği bir çok kimseler gibi ihtiyatı elden bırakmış olan Miss Griffith birdenbire kendine gelerek, şaşkın şaşkın durakladı.

Neele, onu teselli etti «Endişelenmeyin. Geçmişte kalmış olaylar bunlar.»

— «Evet, evet. Çok önce oldu bu hadise. Mr. Lance pek gençti, ele avuca sığmıyordu adeta. Ne yaptığının da pek farkında değildi.»

Müfettiş Neele, «Bana burada çalışanları anlatın,» dedi.

İhtiyatsızlığını unutmağa çalışan Miss Griffith istenileni yaptı. Müfettiş, yaşlı kadını odadan çıkararak, Miss Grosvenor'u çağırttı.

Köşede sessizce not tutmakta olan memur Waite kalemini yonttu: «Burası pek lüks bir yer, Müfettiş bey. Zaten buradakilerin hepsinin ismi de pek kibar. Grosvenor... Bu bir Dük'le ilgili değil mi? Sonra —— Fortescue da klâs bir isim.»

Müfettiş Neele, güldü. «Babasının adı Fortescue değildi onun. Fontescu'ydu. Orta Avrupada bir yerden gelmişti. Her halde bu adam Fortescue'nun daha kibar olduğunu düşündü.»

Waite amirine hayran hayran baktı. «Demek onun hakkında bir hayli şey biliyorsunuz?»

— «Buraya gelmeden önce biraz bilgi topladım.»

— «Demek adamın sabıkası vardı?»

— «Hayır, hayır. Mr. Fortescue, ele geçmeyecek kadar zekiydi. Kara borsayla ilgisi vardı. Sonra biraz karışık bir iki işe de girişmişti. Fakat tam mânasiyle kanuna aykırı bir şekilde hareket etmiyordu.»

Waite, «Anlıyorum,» dedi. «Pek de hoşa gidecek bir adam değilmiş.»

Neele, «Hilekârın biriydi,» diye cevap verdi. «Fakat kendisini hiç bir zaman yakalayamadık. Bir bakıma Mr. Fortescue mali sahada bir dehaydı da denilebilir.»

— «Yani çok düşmanı olan bir adam..» Waite, ümitle Neele'e baktı.

— «Tabii, bazı düşmanları vardı. Fakat onun evinde zehirlendiğini unutma. Veya şimdilik öyle gözüküyor. Biliyormusun, böyle şeylere çok rastladım ben. Hayırlı evlât, Percival. Kadınları cezbeden kötü evlât, Lancelot. Kocasından genç olan ve hangi golf kulübüne gittiğini açıkça söylemeyen bir kadın. Evet, aşina şeyler bunlar. Fakat bütün bunların arasında dikkati çeken şaşılacak bir şey var.»

Waite, «Nedir o?» diye sorarken kapı açılarak Miss Grosvenor içeriye girdi. Kendisini toplamıştı. Yine eskisi gibi cazip bir sarışındı. Azametle sordu.

— «Beni mi görmek istediniz?»

— «Patronunuz —— daha doğrusu ölen patronunuz hakkında bir kaç sual soracaktım.»

Miss Grosvenor, «Zavallı,» diye mırıldandı ama ölen adama hiç acımadığı da belliydi.

— «Son zamanlarda onda bir değişiklik olup olmadığını soracaktım.»

— «Şey, evet... Hakikaten onda böyle bir değişiklik vardı.»

— «Hangi bakımdan?»

— «Bunu tam olark izah edemiyeceğim... Sık sık saçma sapan şeylerden bahsediyordu. Sözlerinin yarısına bile inanamıyordum. Sonra çabucak kızıyordu. Bilhassa Mr. Percival'e. Bana çattığı yoktu tabii. Çünkü ben hiçbir zaman münakaşa etmem. Ne kadar acaip şeyler söylerse söylesin, «Evet. Mr. Fortescue,» derim. Yani —— derdim.»

— «Size uygun olmayan bir şekilde yaklaşmağa çalıştı mı?»

Miss Grosvenor adeta üzüntüyle cevap verdi. «Hayır.

Bunu pek iddia edemem.»

— «Bir şey daha var, Miss Grosvenor Mr. Fortescue cebinde çavdar taşımak âdetindemiydi?»

Miss Grosvenor pek şaşırdı. «Çavdar? Cebinde? Yani bunları güvercinlere filân mı veriyordu?»

— «Evet. Belki cebine çavdarı bu maksatla dolduruyordu.»

— «Fakat onun güvercinleri beslediğini pek sanmıyorum. Mr. Fortescue, güvercinlere yem verecek? İmkânsız bir şey bu.»

— «Acaba bugün bu çavdarı cebine, sırf bir numune olduğu için koymuş olamaz mı? Belki çavdarla ilgili bir iş yapacaktı?»

— «Hayır, hayır. O bugün öğleden sonra Asya Petrolleri şirketinin temsilcilerini bekliyordu. Bir de Atticus İnşaat Şirketinin İdare Meclisi reisini... Başka kimse gelmeyecekti.»

— «Ya. Neyse...» Müfettiş Neele, eliyle Miss Grosvenor'a çıkabileceğini işaret etti

Waite, içini çekti. «Bacakları harika. . İyi cins naylon da seçmiş...»

Müfettiş Neele, mırıldandı. «Bacakların bana bir faydası yok. Hâlâ başladığım yerdeyim... Bir cep dolusu çavdar... Ve bunu kimse izah edemiyor...»

IV

Mary Dove merdivenden inerken duraklayarak yandaki büyük pencereden dışarıya baktı. Kapının önünde duran arabadan iki erkek iniyordu Mary Dove onları şöyle bir süzdü. «Müfettiş Neele ve memurlarından biri...» Merdivenin dönemecindeki aynada beliren hayaline bir göz attı. Ufak tefek, kibar tavırlı, genç bir kadındı Mary Dove. Beyaz yakalı, gri bir elbi-

se giymişti. Siyah pırıltılı saçlarını ortadan ayırarak, ensesinde toplamıştı. Dudaklarına uçuk gül rengi bir boya sürmüştü. Görünüşü Miss Dove'un hoşuna gitmişti. Hafifçe gülümseyerek merdivenlerden indi.

Dışarıda Müfettiş Neele, eve bakıyordu. «Bir de buraya Porsuk Ağacı kulübesi diyorlar. Ne kulübe, ne kulübe? Koskoca bir konak burası... Bu zenginlerin züppeliklerinin de sonu yok.»

Porsuk Ağacı kulübesi, kırmızı tuğladan yapılmış, büyük, yayvan bir binaydı. Bahçedeki güller, kameriyeler ve havuzlar dikkati çekiyordu. Eve ismini veren Porsuk ağaçları da dik katle budanmış, bunlara şekil verilmişti.

Neele, «Taxine için bol bol ham madde var burada...» diye düşündü... Arkada, güllerin sarmış olduğu kameriyenin hemen gerisinde budanmamış, koskocaman bir Porsuk ağacı yükseliyordu. Neele, kendi kendine, «Belki de bu ağacın meyvalarından faydalandılar...» dedi.

Sonra dönerek zili çaldı. Kapıyı, orta yaşlı bir adam açtı. Ta Müfettiş Neele'nin hayalinde canlandırdığı gibiydi o. Uşak görünüşte terbiyeli, sinsı bakışlı bir adamdı. Elleri de biraz titriyordu.

Müfettiş Neele, kendi adını ve yardımcısının ismini verdi. Uşağın gözlerinde beliren korkuyu farkedince de bayağı memnun oldu. Belki bunun Rex Fortescue'nun ölümüyle bir ilgisi yoktu ama yine de dikkati çekecek bir şeydi.

— «Mrs. Fortescue döndü mü?»

— «Hayır, efendim.»

— «Mr. Percival Fortescue? Miss Elaine Fortescue?»

— «Hayır efendim.»

— «O halde Miss Dove'la konuşalım.»

Uşak başını hafifçe çevirdi. «İşte Miss Dove. Merdivenlerden iniyor.»

Müfettiş Neele geniş merdivenden sakin sakin inen genç kadını süzdü. Bu sefer hayalindeki kâhya kadın karşısındakine

hiç uymuyordu. Kâhya kadınla konuşurken onun siyahlar giymiş, iri yarı, otoriter tavırlı bir insan olduğunu sanmıştı. Halbuki Miss Dove ufak tefekti. Dudakları Mona Lisa'nınkini andıran bir tebessümle bükülmüştü. Genç kadın, Müfettişi yine sakin bir tavırla selâmladı.

— «Müfettiş Neele?»

— «Evet. Bu da Komiser muavini Hay. Size telefonda da söylediğim gibi Mr. Fortescue 12 yi 43 geçe St. Jude hastahanesinde öldü. Ölümüne bu sabah kahvaltıda yediği bir şeyin sebep olduğu sanılıyor. Hay'i mutfağa götürürseniz çok memnun olurum. Kahvaltıda verilen şeylere baksın.»

Genç kadın bir an düşünceli bir tavırla Neele'i süzdü. Sonra da başını salladı. «Tabii...» Endişeyle bekleyen uşağa döndü. «Crump, sen Mr. Hay'i mutfağa götür. Ona istediklerini göster.»

İki adam uzaklaşırlarken, Mary Dove da bir kapıyı açtı. «Buraya buyurun.» Büyükçe, pek de zevkle döşenmemiş bir odaya girdiler. Miss Dove. «Lütfen oturun,» dedi.

Karşılıklı koltuklara yerleştiler. Genç kadın, «Aileden hiç kimsenin evde olmaması ne aksilik,» diye mırıldandı. «Mrs. Fortescue biraz sonra dönebilir Mrs. Val'de öyle. Mr. Percival'in uğrayacağı yerlere telgraf çektim.»

— «Teşekkür ederim, Miss Dove.»

— «Mr. Fortescue'nun kahvaltıda yediği bir şey yüzünden öldüğü sanılıyor, demek? Yani bir mide krizi neticesinde mi öldü o?»

— «Belki..» Neele, dikkatle genç kadını süzüyordu.

Mary Dove, sakin sakin, «Pek sanmıyorum,» diye cevap verdi. «Bu sabah kahvaltıda jambonlu yumurta, kahve, kızarmış ekmek ve marmelât vardı. Büfenin üzerine de soğuk jambon konulmuştu. Fakat dün kesilmişti bu. Kimse de jambondan rahatsız olmamıştı. Bu sabah balık filân da verilmedi.»

— «Verilen her şeyi bildiğiniz anlaşılıyor.»

— «Tabi. Her şeyi ben hazırlatırım. Dün akşam yemek-

te———»

Müfettiş Neele, onun sözünü kesti. «Bu meselenin dün akşamki yemekle bir ilgisi olduğunu sanmıyorum.»

— «Fakat yemekten zehirlenmelere yirmi dört saat önce yenilen şeylerin de sebep olabileceğini duymuştum.»

— Bu vaka öyle değil... Bana Mr. Fortescue'nun bu sabah evden ayrılmadan önce ne yiyip içtiğini anlatır mısınız?»

— «Saat sekizde odasına çay yolladık. Kahvaltı dokuzu çeyrek geçeydi. Söylediğim gibi Mr. Fortescue, jambonlu yumurta, kızarmış ekmek ve marmelât yedi, kahve içti.»

— «Plki, kahvaltıda yenilen o şekerli çaydan ve saireden?»

— Hayır. Mr. Fortescue, böyle şeylerden pek hoşlanmazdı.»

— «Kahveye konulan şeker... Bu tozmuydu yoksa kesme şeker mi?»

— «Kesme şeker. Fakat Mr. Fortescue kahvesini şekersiz içerdi.»

— «Kendisi sabahları ilâç içermiydi? Tonik? Hazım ilâcı?»

— «Hayır. Böyle bir şey almazdı!»

— «Siz de onunla birlikte mi kahvaltı ederdiniz?»

— «Hayır. Ben ekseri diğerleriyle birlikte kahvaltı sofrasına otururum.»

— «Kahvaltıda kimler vardı?»

— «Mrs. Fortescue. Miss Fortescue. Mrs. Val Vortescul. Mr. Percival Fortescue, burada değildi tabii »

— «Mrs. ve Miss Fortescue da kahvaltıda aynı şeyleri mi yediler?»

— Mrs. Fortescue, sadece biraz kızarmış ekmek yer. Portakal suyu ve kahve içer. Mrs. Val'le Miss Fortescue daima iyi kahvaltı ederler. Yumurta, soğuk jambondan başka, muhallebi de yerler. Mrs. Val, kahve değil, çay içer.»

Müfettiş Neele, düşünüyordu. «Taxine'i kahveye koymuş

olmalılar. O zaman adam zehirin acılığını fark etmemiştir.» Birdenbire Mary Dove'un kendisini dikkatle süzdüğünü farketti.

Kâhya, «İlâçlar hakkındaki sualiniz biraz acaip,» diye mırıldandı. «Bundan da ilâcın bozuk olduğunu veya buna bir şey ilâve edildiğini düşündüğünüz anlaşılıyor. Her halde bunun yemekten zehirlenmeyle bir alâkası yok.»

Neele, ısrarla ona baktı. «Ben Mr. Fortescue'nun yemekten zehirlenip öldüğünü kati bir şekilde söylemedim.»

— «Fakat bir zehirlenme hadisesi var...» Usulca tekrarladı. «Bir zehirlenme hadisesi...» Ne şaşırmış, ne de üzülmüştü. Onda sanki yeni bir şey öğreniyormuş gibi bir hal vardı. Zaten genç kadın kısa bir sessizlikten sonra ilâve etti. «Şimdiye kadar bir zehirlenme vakasıyla karşılaşmamıştım.

Neele, müstehzi bir tavırla, «Bu pek de hoş bir şey değildir,» dedi.

— «Her halde..» Genç kadın, bir an bunu düşündü. Sonra da başını kaldırarak, gülümsedi. «Bunu ben yapmadım. Hoş herkes size böyle söyleyecek ya o da başka.»

— «Peki, bunu kim yaptı dersiniz, Miss Dove?»

Kâhya, omzunu silkti. «Açıkcası iğrenç bir adamdı o. Bu işi her hangi bir kimse yapmış olabilir.»

— «Fakat bir insanı «iğrenç» olduğu için pek zehirlemezler, Miss Dove. Böyle hadiselerin ekseri önemli sebepleri vardır...»

— «Evet... Tabii.» Mary Dove'un yüzünde düşünceli bir ifade belirmişti.

— «Bana evdekilerden biraz bahsedebilir misiniz?»

Neele, genç kadının gözlerindeki müstehzi pırıltıyı görünce biraz şaşırdı. «İfademi almıyorsunuz değil mi? Ama olamaz. Zira memurunuz aşağıda hizmetçilerin sinirlerini bozmakla meşgul. Sözlerimin mahkemede okunmasını istemem. Fakat size her şeyi anlatmayı isterim. Ama bu aramızda kalmalı.»

— «O halde konuşun bakalım, Miss Dove. Gördüğünüz gibi hiç şahidim yok.»

Genç kadın, arkasına dayandı. İnce, küçük ayağını sallıyordu. Gözleri kısılmıştı «Önce şunu söyleyelim. Fortescue'lara karşı bir sadakat hissi beslemiyorum. Bana iyi ücret verdikleri için burada çalışıyorum.»

— «Sizin böyle bir iş yaptığınıza biraz şaştığımı söylemeliyim.»

— «Yani gidip bir büroya hapsolmam mı lâzımdı? Veya Bakanlıklardan birinde dosyalarımı yerleştirseydim? Sevgili Müfettiş Neele, bundan daha mükemmel bir iş bulunamaz. İnsanlar, ev işlerinden kurtulmak için adeta bir servet vermeğe hazırdırlar. Ben hizmetçi, uşak, ahçı tutmasını, onları çalıştırmasını iyi bilirim. Ben sadece çok zengin olan kimseler için çalışırım. Fazla ücret verir, bu yüzden de en iyi kimseleri tutarım.»

— «Deminki uşak gibilerini mi?»

Mary Dove Müfettişe hem takdir ve hem de neşeyle baktı. «O çiftle bazan başım derde giriyor. Crump'ı karısı yüzünden tutuyorum. Çünkü Mrs. Crump rastladığım ahçıların en iyisi. Bizim Mr. Fortescue yemekten çok hoşlanır —— hoşlanırdı. Bu evde kimsenin bir şeye aldırdığı yok. Paraları da bol. Yağ, yumurta, kaymak, Mrs. Crump istediği şeyleri bol bol kullanabiliyor. Crump'a gelince. O da fena sayılmaz. Gümüşleri parlatmasını iyi biliyor. Servisi de kötü değil. Şarap mahzenin anahtarını yanımdan ayırmıyorum. Viski ve cine dikkat ediyorum. Diğer işlerde de kendisini daima kontrol ettiğimi biliyor. Neyse... Aile hakkında düşündüklerimi öğrenmek istiyordunuz sanırım.»

— «Lütfen...»

— «Doğrusu bence hepsi birbirinden kötü. Ölen Mr. Fortescue, kanuna aykırı bir şekilde hareket etmemeğe çalışan sahtekârlardandı. Sık sık çevirdiği işlerden bahsederek öğünürdü. Kaba ve terbiyesiz, ayrıca da küstahdı. Adele Fortescue,

onun ikinci karısı. Adanıdan otuz yaş küçük. Mr. Fortescue, Adele'e Brigton'da rastlamış. Kadın, zengin avına çıkmış bir manikürcüymüş. Çok güzel bir kadın o. Tam mânasiyle «seksi» dedikleri cinsten.»

Neele, fena halde şaşırmıştı ama bunu belli etmemeğe çalıştı. Ona göre Mary Dove gibi genç bir kadının böyle kelimeler kullanmaması lâzımdı. Kâhya sakin sakin sözlerine devam etti. «Tabii Adele, Mr. Fortescue'yla sırf onun parası için evlendi. Oğlu Percival'le kızı Elaine buna fena halde kızdılar. Kadına gayet kötü muamele ediyorlar. Fakat Adele aptal değil. Onun için aldırmıyor. Veya bunun farkında bile değil. İhtiyara her istediğini yaptırabileceğini biliyor. Hay, Allah yine sanki Mr. Fortescue sağmış gibi konuştum. Hâlâ onun öldüğüne inanamıyorum.»

— «Biraz da oğlunu anlatın.»

— «Sevgili Percival'i mi? Karısı onu «Val» diye çağırır. Percival, iki yüzlü sinsi adamın biridir. Babasından ödü patlar, yaşlı adamın kendisini ezmesine göz yumar. Fakat o da istediğini elde etmesini gayet iyi bilir. Babasının aksine gayet cimridir. İktisat denilen şeye tapar. İşte bu yüzden uzun zaman kendisine ayrı bir ev açmadı. Burada oturduğu müddetçe bir hayli kâr ediyordu.»

— «Ya karısı?»

— «Jennifer, yumuşak başlıdır. Aptal gibi durur. Fakat bundan pek emin değilim. Evlenmeden önce hemşireymiş. Percival zatürre olduğu zaman ona bakmış. Sonra ahbaplık romantik bir şekilde neticelenmiş. Bu evlilik yaşlı adamı hayal kırıklığına uğratmış. Asalete düşkünmüş o. Percival'in, kendi tabiriyle, «iyi bir izdivaç» yapmasını istiyormuş. Bu yüzden daima zavallı Mrs. Val'i aşağı görür, ona hakaret ederdi. O da Mr. Fortescue'yu pek sevmezdi sanıyorum. Jennifer en çok alış verişten ve sinemaya gitmekten hoşlanır. En büyük şikâyeti de kocasının kendisine yeteri kadar para vermemesidir.»

— «Peki Mr. Fortescue'nun kızı?»

— «Elaine mi? Ben bir bakıma Elaine'e acıyorum. Kötü bir insan değil o. Bence Elaine hiç bir zaman büyümeyen okul çocuklarından. Spor yapıyor, izcilerle meşgul oluyor. Kısa bir zaman önce genç bir öğretmenle bir ilgisi oldu. Fakat babası bu maceradan pek hoşlanmamıştı. Onları ayırdı.»

— «Elaine babasına kafa tutacak kadar cesur değil miydi?»

— «İdi. Fakat genç adam korktu. Her halde bu da yine parayla ilgili bir meseleydi. Zavallı Elaine öyle bir kız değildir.»

— «Ya Mr. Fortescue'nun diğer oğlu?»

— «Onu hiç görmedim. Anlattıklarına göre kadınların çok beğendiği bir tipmiş. Fakat gayet ahlâksızmış. Zannedersem yıllar önce sahte bir çek sürmeğe kalkmış. Şimdi Doğu Afrikada.»

— «Babasıyla dargınmıydı o?»

— «Evet, Mr. Fortescue, onu Şirkete ortak ettiği için parasını kesememiş. Fakat senelerce onunla hiç konuşmamış. Hatta Lance'dan bahsedildiği zaman, «Bana o köpeği hatırlatmayın» derdi. «Benim oğlum değil o.» Buna rağmen——...

— «Evet, Miss Dove?»

Mary, ağır ağır, «Buna rağmen,» diye mırıldandı. «Eğer ihtiyar Fortescue'nun onu buraya getirtmeğe hazırlandığını duyarsam, hiç şaşmam.»

— «Bunu nereden çıkardınız?»

— «Çünkü bir ay kadar önce ihtiyar Fortescue, Percival'le korkunç bir şekilde kavga etti. Percival'ın ona haber vermeden bir takım işler yaptığını öğrenmişti Bunun ne olduğunu bilmiyorum. Fakat ihtiyar çok öfkelenmişti. Birdenbire Percival'e iltifattan vaz geçti. Zaten son zamanlarda hali çok değişmişti.»

— «Mr. Fortescue'nun mu hali çok değişmişti?»

— «Hayır. Percival'in son derecede endişeli bir hali vardı.»

— «Şimdi gelelim hizmetçilere. Crump'ları anlattınız. Onlardan başka kim var?»

— «Orta hizmetçisi Gladys Martin. Bu kattaki odalara bakar. Sofra kurar, kaldırır. Servis yapması için Crump'a yardım eder. İyi bir kızcağızdır. Fakat oldukça aptaldır. Şu burnunde et olan hımhımlardan.»

Neele, başını salladı.

Mary Dove, devam etti. «Diğer hizmetçinin adı Ellen Curtis. Yaşlıca, aksi, somurtkan bir kadın Fakat işini çok iyi biliyor. İşte bu kadar. Büyük temizlik filân için dışarıdan gündelikçi getiriyoruz.»

— «Burada oturanların hepsi bu kadar mı?»

— «Bir de ihtiyar Miss Ramsbottom var.»

— «Kim o?»

— «Mr. Fortescue'nun baldızı. Yani ilk karısının ablası. İlk karısı Mr. Fortescue'dan bir hayli büyükmüş. Ablası da kadından... Bundan da Miss Ramsbottom'un yetmişini geçkin olduğu anlaşılıyor. İkinci katta bir odası var onun. Yemeğini filân kendisi yapar. Bir kadın da temizliğe geliyor. Acaip bir kadın Miss Ramsbotton. Mr. Fortescue'yu da hiç sevmezmiş. Fakat kız kardeşi sağken buraya gelmiş, o öldükten sonra da gitmemiş. Mr. Fortescue onunla pek ilgilenmezdi. Ama doğrusu Effie teyze hakikaten görmeğe değecek bir kadındı. Bir âlemdir o.»

— «Hepsi bu kadar mı?»

— «Bu kadar.»

— «Böylece size gelmiş oluyoruz, Miss Dove.»

— «Benim hayatımı mı öğrenmek istiyorsunuz? Yetimim ben. Bir sekreterlik okuluna gittim. St. Alfred'e. Stenograf olarak bir işe girdim. Oradan ayrıldım. Bir başkasını buldum. Bütün bunların bana göre olmadığını düşünerek şimdiki işime girdim. Şimdiye kadar üç ailenin yanında çalıştım. Bir,

bir buçuk sene sonra o yerden sıkılmağa başlıyorum. Başka bir yere giriyorum. Porsuk ağacı kulübesine geleli bir seneyi geçti. Çalıştığım yerlerin adreslerini yazar, referansalarımın da bir kopyesini çıkararak, sizin Mr. Hay'a veririm. Oldu mu?»

— «Oldu, Miss Dove.» Neele, bir an düşündü. «Şimdi Gladys adlı orta hizmetcisiyle Ellen isimli kadını görmek istiyorum.» Ayağa kalkarken ilâve etti. «Miss Dove, Mr. Fortescue cebine neden çavdar doldurmuştu acaba.»

Mary Dove, hakikaten hayret etmiş gibiydi. «Çavdar mı?»

— «Evet. Bu aklınıza bir şey getiriyor mu?»

— «Getirmiyor.»

— «Onun elbiseleriyle kim meşgul olurdu?»

— «Crump.»

— «Ya... Mr. Ve Mrs. Fortescue, aynı odada mı yatıyorlardı?»

— «Evet. Tabii adamın banyosuyla giyinme odası vardı. Adele'in de öyle.» Mary, saatine baktı. «Onun artık dönmesi lâzım.»

Müfettiş, dostça bir tavırla, «Biliyor musunuz, Miss Dove,» dedi. «Civarda üç golf sahası var. Fakat Mrs. Fortescue'yu hâlâ onlardan birinde bulamadılar.»

— «Bu o kadar acaip bir şey değil. Belki de Adele golf oynamıyordu.» Mary'nin sesi müstehziydi.

Müfettiş, hemen atıldı. «Bana onun golfa gittiğini söylediler.»

— «Adele, golf sopalarını aldı ve kulübe gideceğini söyledi. Tabii kendi arabasına binmişti.»

Neele, dikkatle ona baktı. Genç kadının neyi ima etmek istediğini anlamıştı. «Mrs. Fortescue, kiminle oynuyor? Bunu biliyor musunuz?»

— «Mr. Vivian Dubois'la oynaması imkân dahilinde.»

Neele, sadece, «Anlıyorum,» demekle yetindi

— «Size Gladys'i göndereyim. Her halde kızın ödü patla-

mıştır.» Mary, bir an kapıda durdu. «Benim sözlerime pek aldırmayın. Ben pek sivri dilli bir insanımdır.» Dışarı çıktı.

Müfettiş, Neele kapalı kapıya bakarak, «Eğer Rex Fortescue'yu bilerek zehirledilerse...» diye düşünüyordu. «Porsuk Ağacı kulübesinde oturanların çoğu suçlu olabilir.»

V

İstemeye istemeye odaya giren kız, çirkin ve biçimsizdi. Uzun boyluydu. Sırtında şarap rengi zarif bir üniforma olmasına rağmen yine de pasaklı gibi bir hali vardı. Yalvarır gibi Müfettişe bakarak, hemen, «Ben bir şey yapmadım,» dedi. «Hakikaten bir şey yapmadım Hiç bir şey bilmiyorum.»

Neele, babacan bir tavırla cevap verdi. «Endişelenme... Şuraya otur. Bu sabahki kahvaltı hakkında bir kaç sual soracaktım.»

— «Ben hiç bir şey yapmadım.»

— «Kahvaltıyı sen hazırladın değil mi?»

— «Evet, evet.» Kız bunu bile istemeye istemeye itiraf etmişti. Fakat Müfettiş Neele onun gibi korkak şahitlere çoktan alışmıştı. Neşeyle sualler sordu.

Kahvaltıya önce Elaine Fortescue inmişti. O içeri girdiği sırada Crump da kahve ibriğini getiriyordu. Sonra Mrs. Fortescue, Mrs. Val ve nihayet Mr. Fortescue gelmişlerdi. Servis yapılmasını istememişler, yiyecekleri şeyleri kendileri almışlardı.

Müfettiş Neele, kıza kendi hakkında da bir kaç sual sordu. Gladys bunları çabucak cevaplandırdı. Önce hizmetçilik etmişti. Sonra bir kaç lokantada çalışmış ve nihayet Porsuk Ağacı kulübesine gelmişti. Buraya gireli iki ay olmuştu.

— «Buradan hoşlandın mı?»

— «Eh, fena sayılmaz...» İlâve etti. «İnsan garsonluk

ederken olduğu gibi fazla yorulmuyor. Ama istediği gibi de gidip gelemiyor.»

— «Bana Mr. Fortescue'nun elbiselerinden bahset. Onlarla kim meşgul olurdu? Elbiseleri kim süpürürdü?»

Gladys'in yüzünde hafif, öfkeli bir ifade belirdi. «Aslında bu işi Mr. Crump'ın yapması lâzım. Ama ekseri bunu benim üzerime yıkıyor.»

— «Mr. Fortescue'nun bugün giydiği elbiseyi kim fırçalayıp ütüledi?»

— «Onun hangi elbisesini giydiğini hatırlıyamadım. O kadar çok kıyafeti var ki »

— «Şimdiye kadar ceketlerinin cebinde çavdar buldun mu?»

— «Çavdar mı?» Kız hayretle baktı.

— «Evet. Cebinde çavdar vardı.»

— «Doğrusu böyle bir şeyden haberim yok...»

Neele, Gladys'ten başka bir şey öğrenemedi. Müfettiş bir an kızın da mesele hakkında bazı bildikleri olup olmadığını düşündü. Gladys'in sıkıntılı ve endişeli bir hali vardı. Fakat bu tipler polisten daima korkarlardı zaten. Kıza gidebileceğini söylediği zaman Gladys, ona baktı.

— «Onun öldüğü doğru değil mi?»

— «Evet. Mr. Fortescue öldü.»

— «Çok ani oldu bu değil mi? Bürodan telefon ettikleri zaman onun kriz geçirdiğini söylediler.»

— «Evet. Bir nevi krizdi bu.»

Gladys, «Benim tanıdığım bir kızın da sara nöbeti tutardı,» diye mırıldandı. «Birdenbire oluverirdi bu. O zaman ödüm patlardı.»

Neele, mutfağa gitti. Onu hiç de ummadığı bir şekilde karşıladılar. İri yarı, kıpkırmızı suratlı bir kadın. oklavayı sallayarak üzerine yürüdü. «Polis ha? Gelip buraya türlü türlü lâflar edersiniz! Ben yemek salonuna gayet güzel yemekler yolladım. Bir de tutup efendimi zehirlediğimi söylüyorsunuz! İster

polis olun, ister olmayın, sizi şikâyet edeceğim. Bu evde hiç bir zaman kötü yemek çıkmadı.»

Müfettiş Neele, öfkeli sanatkârı zorlukla yatıştırabildi. Komiser Muavini Hay kilerin kapısında durmuş, gülerek bakıyordu. Neele onun da Mrs. Crump'la bir hayli uğraşmış olduğunu anladı.. Telefonun çaldığını duyarak, hole çıktı. Mary Dove, ondan önce davranmıştı. Genç kadın eğilmiş, not defterine bir şeyler kaydediyordu Sonra omuzunun üzerinden Müfettişe baktı. «Bir telgraf.» Ahizeyi yerine bırakarak, kâğıdı Neele'e uzattı. Postahaneden memurun okuduğu telgraf Paris'ten çekilmişti.

«Mektup geciktiği için özür dilerim. Yarın çay zamanı orada olacağım. Akşam yemeği için rosto isterim. — Lance.»

Neele, kaşlarını kaldırdı. «Demek küçük bey eve dönüyor?»

VI

Rex Fortescue'nun son çayını içtiği sırada Lance Fortescue'yla karısı Pat, Paris'te Champs Elysees'de ağaçların altında oturmuş, gelip geçeni seyrediyorlardı.

— «Onu tarif et,» demek kolay, Pat Ben insanları tarif etmesini pek bilmem. Ama sen buna aldırmazsın her halde? Böyle şeylere biraz alışmış olman lâzım.»

Pat, mırıldandı. «Evet... Dediğin gibi böyle şeylere alıştım.» Üzüntüsünü belli etmemeğe çalıştı. «Belki,» diye düşünüyordu. «Bütün dünya hilekâr...» «Belki de ben talihsizim...»

Boylu, uzun bacaklı, genç bir kadındı. Güzel sayılmazdı fakat şirin, canlı ve iyi kalpli bir insandı Uzun, kırmızı kahverengi saçları vardı. Hareketleri zarif ve ahenkliydi. Yarış dünyasındaki ahlâksızları öğrenmişti. Anlaşılan şimdi de mali sahadaki hilekârlarla karşılaşacaktı. Fakat henüz tanışmamış

olduğu kayınpederinin kanun bakımından lekesiz bir insan olduğunu da anlıyordu. Çok sevdiği Lance ona ilk gençlik yıllarında bazı işler karıştırmış olduğunu itiraf etmişti. Fakat kanuna karşı gelmeden kirli işler çeviren bütün bu adamlardan çok daha dürüsttü o.

Lance, «Babamın dolandırıcı olduğunu söylemek istemiyorum,» dedi. «Böyle şeyler yapmaz o. Fakat yine de işini bilir.»

Pat, içini çekti. «Bazan işini bilen insanlardan nefret ettiğimi düşünüyorum.» İlâve etti. «Babanı seviyorsun.»

Lance, bir an düşündü. Sonra da hayretle başını salladı. «Sevgilim, galiba hakikaten öyle.»

Pat, güldü. Lance dönerek ona baktı. Gözleri kısılmıştı. Ne sevimli kadındı, Pat. Lance ona âşıktı. «Onun için her şey yapmağa değer,» diye düşündü genç adam.

— «Bir bakıma,» dedi. «Geri dönmek pek de hoş bir şey olmayacak. Şehir hayatı. 5,48 treniyle eve dönmek. Bana göre bir şey değil bu. Ben kendimi başarısızlığa uğramış serserilerin arasında daha rahat hissediyorum. Fakat insanın bir çağdan sonra hayatını intizama sokması lâzım sanırım. Sen yanımda olduğuna göre bu hayattan da pek sıkılmam. Bizim ihtiyar yumuşadı, bundan da faydalanmalı tabii. Doğrusu mektubunu aldığım zaman çok şaştım. Düşün Percival gibi biri işleri karıştırsın... Hoş Percival sinsidir. O daima sinsiydi zaten.»

Pat Fortescue, «Ağabeyin Percival'den pek hoşlanacağımı sanmıyorum,» diye cevap verdi.

— «Sana tesir etmemeliyim. Percival'le hiç bir zaman geçinemezdik. Mesele bundan ibaret. Ben cep harçlığımı sarfederdim, o biriktirirdi. Benim eğlenceli fakat isimleri kötüye çıkmış arkadaşlarım vardı. Percival ise sadece işine yarayabilecek kimselerle dost olurdu. Huylarımız birbirine taban tabana zıttı. Bence iyi bir insan değildi o. Bazan —— onun benden nefret ettiğini bile düşünürdüm. Bunun sebebini pek bilmiyorum...»

— «Ben tahmin edebiliyorum.»

— «Öyle mi, sevgilim? O kadar akıllısın ki. Biliyormusun, ekseri düşünürüm —— bu pek acaip bir şey ama ——»

— «Acaip olan nedir? Söylesene.»

— «Aslında o çek işini yapanın Percival olup olmadığını düşünürüm. Babamın beni kovduğu zamanı kasdediyorum. Şirkete beni de ortak yapmıştı. Bu yüzden beni mirastan mahrum edemedi. Fakat işin tuhafı o sahte çeki ben sürmemiştim. Fakat daha önce kasadan para alıp, at yarışlarında oynadığım için bu hadisede bana kimse inanmadı. Aldığım parayı yerine koyabileceğimden çok emindim. Bir bakıma kendi param da sayılırdı. bu. Fakat o çek işiyle benim hiç bir ilgim yoktu. Nedense bana sahte çeki Percival sürmüş gibi geliyor. Belki saçma bir düşünce ama...»

— «Fakat paranın ona bir faydası olmaz ki. Senin hesabına yatırılmıştı bu.»

— «Biliyorum. Onun için bu pek mânasız bir şey değil mi?»

Pat, çabucak ona doğru döndü. «Yani ağabeyinin bu işi seni kovdurmak için yaptığını mı kasdediyorsun?»

— «Doğrusu böyle düşündüğüm oldu Ama pek kötü bir itham bu. Neyse unut bu lâfları. Percival benim döndüğümü görünce ne yapacak acaba? O uçuk, patlak gözleri yuvalarından uğrayacak her halde.»

— «Senin döneceğini biliyor mu?»

— «Bir şeyden haberi yoksa buna hiç şaşmam. Bizim ihtiyarın şakaları biraz acaiptir.»

— «Fakat ağabeyin babanı bu kadar kızdırmak için ne yapmış acaba?»

— «Doğrusu bunu öğrenmeyi ben de istiyorum. Bir şey bizim ihtiyarı öfkeden kudurtmuş sanırım. Hemen oturup bana mektup yazmış.»

— «İlk mektubu ne zaman almıştın?»

— «Dört —— hayır beş ay önce. Kurnazca bir muktuptu bu. Fakat babamın benimle barışmak istediği de anlaşılıyordu.

Ağabeyin bir çok bakımlardan beni hayal kırıklığına uğrattı. Mali bakımdan hiç bir pişmanlık duymayacağından emin olabilirsin... «Seni ve karını memnuniyetle karşılayacağım.» Biliyormusun, sevgilim, seninle evlenmemin de bu işte tesiri olduğunu sanıyorum. Bizim ihtiyar bizimkinden yüksek bir aileden kız almamdan pek hoşlanmış.»

Pat, güldü. «Asil serserilerden biriyle evlenmenden mi?»

Lance, tebessüm etti. «Evet. Fakat babam serseri kısmına değil de asil tarafına dikkat etmiş. Percival'in karısını görmelisin. Posta pullarından bahseden, «Lütfen konserveyi uzatırmısınız?» diyen kadınlardan o.

Pat, gülmedi. Evlendiği ailenin kadınlarını düşünüyordu. Lance bu noktayı göz önüne almamıştı. Genç kadın, «Ya kız kardeşin?» diye sordu.

— «Elaine mi? İyi kızdır o. Ben evden ayrıldığım zaman bir hayli küçüktü. İdealist bir kızdı o zamanlar. Her halde artık değişmiştir. Her şey ona fazla tesir ederdi.»

Bu da pek hoşa gidecek bir şeye benzemiyordu. «Sen evden ayrıldıktan sonra Elaine sana hiç mektup yazmadı mı?»

— «Ben adres bırakmadım ki. Ama bıraksaydım da yine yazmazdı. Biz birbirlerine bağlı insanlar değiliz.»

— «Belli.»

Lance, çabucak karısına bir göz attı. «Ailem yüzünden endişelenmeğe mi başladın? Onlarla birlikte oturacak değiliz ki. Bir yerde kendimize küçük bir ev buluruz. Atlar, köpekler, başka ne istersen alırız.»

— «Ama sen yine 5.48 treniyle döneceksin değil mi?»

— «Orası öyle... Süslenip şehre ineceğim. Fakat üzülme, sevgilim. Londra civarında bile yeşil kırlar vardır. Ayrıca son zamanlarda mali işlere karşı bir ilgi duymağa başladım. Ne de olsa, kanımda var bu benim. Hem annemin, hem de babamın tarafından almışım bunu.»

— «Anneni pek hatırlamıyorsun değil mi?»

— «O bana daima inanılmayacak kadar ihtiyar gözükür-

dü. Aslında da yaşlıydı tabii. Elaine dünyaya geldiği zaman ellisine yakındı. Kollarına taktığı bilezikler daima şangırdar, divana uzanarak, «Lady'ler ve Şövalyeler» hakkında içimi sıkan hikâyeler okurdu. Herhalde onu severdim... Pek— renksiz bir kadındı. Şimdi düşünüyorum da bunu anlıyorum.»

Pat, sitemle ona baktı. «Senin de pek kimseyi sevmediğin anlaşılıyor.»

Lance, onun kolunu sıktı. «Seni seviyorum...»

VII

Müfettiş Neele, Lance Fortescue'nun eve döneceğini bildiren telgraf elinde şaşkın şaşkın dururken, kapının önünde bir araba durdu.

Mary Dove, mırıldandı. «Her halde Mrs. Fortescue geldi.»

Neele, kapıya doğru gitti. Göz ucuyla Mary Dove'un usulca oradan uzaklaştığını fark etmişti. Bundan sonraki sahnede rol almak niyetinde olmadığı anlaşılıyordu. Müfettiş, kapıya yaklaştığı sırada Crump da ortaya çıktı. Anlaşılan arabanın geldiğini o da duymuştu Otomobil spor bir Rolls Bentley'di. Bundan inen iki kişi eve doğru geldiler. Tam basamaklardan çıkarlarken kapı açıldı. Fena halde şaşıran Adele Fortescue, hayretle Müfettiş Neele'e baktı

Müfettiş, daha ilk bakışta genç kadının hakikaten fevkalâde güzel olduğunu farketti. Üstelik Mary Dove'un kendisini şaşırtan sözleri de doğruydu. Fevkalâde seksi bir kadındı Adele Fortescue. Fakat bakışları kurnaz ve ihtiyatlıydı. Neele, «Adele Fortescue, erkeklerden hoşlanıyor,» diye düşündü. «Ama parayı erkeklerden daha fazla seviyor.»

Kadının arkasındaki, golf sopalarını taşıyan genç adama baktı. Bu tipleri iyi bilirdi Neele. Onlar yaşlı ve zengin adamların genç karılarına pek sokulurlardı. Mr. Vivian Dubois, er-

kek haliydi. Ama aslında böyle olmadığı da anlaşılıyordu. «Kadınları çok iyi anlıyor,» denilen adamlardandı o.

— «Mrs. Fortescue?»

— «Evet.» Kadın, iri mavi gözlerini açarak ona baktı. «Fakat sizi tanıdığımı— —»

— «Ben Müfettiş Neele'im. Korkarım size kötü bir haberim var.»

— «Yani —— evde hırsızlık filân mı oldu?»

— «Hayır, hayır, böyle bir şey yok. Mesele kocanızla ilgili. Kendisi bu sabah ciddi şekilde hastalandı.»

— «Rex mi hastalandı?»

— «Saat on bir buçuktan beri sizinle temasa geçmeğe çalışıyoruz.»

— «Fakat nerede o? Burada mı? Yoksa hastahanede mi?»

— «Kendisini St. Jude hastahanesine kaldırdılar. Kendinizi acı bir habere hazırlamalısınız.»

— «Yani —— o—— o —— öldü mü?» Kadın hafifce sendeleyerek, Müfettişin kolunu yakaladı. Neele, kendisini bir piyeste rol almış gibi hisse diyordu. Ciddi bir tavırla genç kadını hole soktu. Crump, merakla etrafında dolaşıyordu. «Ona konyak vermeli.»

Vivian Dubois'nin kalın sesi duyuldu. «Haklısın, Crump. Koş, konyak getir.» Müfettişe döndü. «Şuraya girelim.» Solda bir kapıyı açtı. Neele ve Adele Fortescue, Vivian Dubois, elinde konyak sürahisi ve iki kadehle Crump, sırayla içeriye girdiler. Adele Fortescue, bir koltuğa çökerek, bir eliyle gözlerini örttü. Müfettişin uzattığı kadehten bir yudum içti. Sonra da bunu eliyle itti.

— «İstemem... Bir şeyim yok. Fakat bana ne olduğunu anlatın. Her halde Rex, kalp krizi sonunda öldü. Zavallı.»

— «Müfettiş olduğunuzu söylemiştiniz değil mi?» Bu suali Vivian Dubois sormuştu.

Neele, ona dönerek tatlı bir sesle cevap verdi. «Evet. Cinayet Şubesinden Müfettiş Neele.»

Vivian Dubois'nin siyah gözlerinde endişeli bir ifade belirdi. Cinayet Şubesinden bir Müfettişin çıka gelmesi hiç hoşuna gitmemişti. «Ne var? Bir şey mi oldu?» Farkına varmadan usulca kapıya doğru çekildi. Bu Neele'in gözünden kaçmadı tabii.

Adele Fortescue'ya döndü «Korkarım Resmi Soruşturma yapılacak.»

— «Resmi Soruşturma mı? Yani — — ne demek istiyorsunuz?»

— «Mr. Fortescue'nun bu gün şirkete gitmeden önce ne yiyip içtiğini hemen öğrenmemizin doğru olacağını düşündük.»

— «Yani o zehirlendi mi?»

— «Evet. Öyle gözüküyor.»

— «Buna inanamam. A, evet. **Yemekten** zehirlendiğini kasdediyorsunuz değil mi?» Sesi iyice hafiflemişti

Müfettiş Neele, ifadesiz bir çehreyle ona baktı. «Madam? Neyi kasdettiğimi sanmıştınız?»

Kadın bu suale aldırmayarak, telâşla konuşmasına devam etti. «Fakat hiç birimize bir şey olmadı.»

— «Bunu ailenin bütün fertleri hakkında söyleyebilir misiniz?»

— «Şey —— hayır —— tabii ki söyleyemem.»

Dubois, dikkati çekecek bir şekilde saatine baktı. «Artık benim gitmem lâzım, Adele. Çok müteessirim. Bana ihtiyacın yok, değil mi? Yani hizmetçiler ve küçük Dove var ———»

— «Ah, Vivian, gitme. Gitme.» Genç kadının bu iniltisi Mr. Dubois'ya aksi bir şekilde etki yaptı.

— «Çok müteessirim, yavrum. Mühim bir randevum var. A, evet. Ben Dormy House'da kalıyorum. Bay Müfettiş Şey — — belki benimle konuşmak istersiniz.. »

Müfettiş Neele, başını salladı. Vivian Dubois'yı orada tutmak niyetinde değildi. Fakat genç adamın başını derde sokmamak için kaçmağa çalıştığının da farkındaydı.

Adele Fortescue, durumu idareye çalıştı. «Eve gelip po-

lisle karşılaşınca çok şaşırdım.»

— «Haklısınız. Fakat yiyecek, çay ve kahveden numuneler alabilmek için derhal harekete geçmemiz lâzımdı.»

— «Çayla kahve mi? Ama onlar bozuk da olsalar insanı zehirlemezler ki. Her halde bu işe yediğimiz o berbat jambon sebep oldu. Bazan yenilecek gibi değil o.»

— «Nasıl olsa sebebi öğreneceğiz, Mrs. Fortescue. Üzülmeyin. Bazan olanları duysanız şaşarsanız Bir keresinde bir digitalis zehirlenmesiyle karşılaşmıştık. Sonradan adamın bayır turpu yerine yanlışlıkla yüksük otu yemiş olduğunu öğrendik.»

— «Burada da böyle bir şey olduğunu mu sanıyorsunuz?»

— «Bunu otopsiden sonra daha iyi anlayacağız, Mrs. Fortescue.»

— «Otop——, oh, anlıyorum...» Genç kadın, titredi.

Müfettiş devam etti «Bahçede bir hayli porsuk ağacı var, değil mi, madam? Acaba bunun yaprakları veya meyvaları yiyeceklere karışmış olamaz mı?» Dikkatle kadını süzüyordu. Adele ona hayretle baktı.

— «Porsuk ağacının meyvaları mı? Zehirli mi onlar?» Fazla masum bir hali vardı.

— «Çocukların bunlardan yiyip hastalandıkları görülmüştür.»

Adele, ellerini şakaklarına bastırdı. «Artık dayanamayacağım. Bu konuyu kapatalım. Bundan bahsetmemiz şart mı? Gidip uzanmak istiyorum. Tahammülüm kalmadı. Mr. Percival Fortescue, her şeye nezaret eder. Dayanamıyacağım. Yaptığınız haksızlık.»

— «Mr. Percival Fortescue'yla derhal temasa geçmek niyetindeyiz. Maalesef şu ara kendisi Kuzey'de.»

— «A. sahi. Unuttum.»

— «Bir şey daha var, Mrs. Fortescue. Kocanızın cebinden çavdar çıktı. Bunun sebebini izah edebilir misiniz?»

Adele, başını salladı. Şaşırmış gibi bir hali vardı.

— «Biri çavdarı onun cebine şaka olsun diye koymuş olabilir mi?»

— «Böyle şaka olur mu?»

Müfettiş Neele de aynı fikirdeydi. «Artık sizi rahatsız etmeyeceğim, Mrs. Fortescue. Hizmetçilerden birini yanınıza yollayayım mı? Veya Miss Dove'u?»

— «Efendim?» Adele ,dalgın dalgın mırıldanmıştı bu kelimeyi. Neele onun neler düşündüğünü merak etti. Genç kadın, çantasını karıştırarak bir mendil çıkardı. Sesi titreğeme başlamıştı. «Korkunç bir şey bu. Durumu yavaş yavaş anlamağa başlıyorum. Şu ana kadar hislerim uyuşmuş gibiydi. Zavallı Rex... Zavallı Rex'ciğim.» Hemen hemen karşısındakini inandıracak bir tavırla hıçkırmağa başladı. Neele ona adeta saygıyla bakıyordu.

Sonra, «Bunun pek ani olduğunu biliyorum,» dedi. «Yanınıza birini göndereyim.» Kapıya giderek, dışarı çıktı. Sonra da omzunun üzerinden çabucak içeriye bir göz attı. Adele Fortescue, yine mendilini gözlerine götürmüştü. Bunun ucu aşağıya sarkıyor fakat genç kadının ağzını tamamiyle örtmüyordu. Adele'in dudakları hafif bir tebessümle aralanmıştı.

VIII

Komiser muavini Hay, «Kabil olduğu kadar numune topladım, efendim. Marmelat. Jambon parçası. Çay, kahve ve şeker. Tabii ibrikteki kahveyle, çaydanlıktaki çay çoktan dökülmüş. Fakat bir mesele var. İbrikte bir hayli kahve kalmış. Hizmetkârlar kısmındakilerin hepsi de bundan içmişler Bu önemli sanırım.»

— «Evet, önemli. Bundan da şu anlaşılıyor. Eğer adama zehiri kahveyle verdilerse o zaman bunu fincanına karıştırmışlar demektir.»

— «Bunu oradakilerden biri yaptı tabii. Usulca ağızlarını aradım. Evde Porsuk yaprağı veya meyvası gören olmamış. Adamın cebindeki çavdara da bir mâna veremediler. Pek acaip bir iş bu, efendim.»

Telefon çaldı. Müfettişin başıyla işaretlemesi üzerine Hay, hemen koştu. Merkezden Percival Fortescue'yu bulduklarını ve adamın hemen Londra'ya döneceğini haber veriyorlardı.

Aynı anda evin önünde bir araba durdu. Crump, telâşla seyirterek kapıyı açtı. İçeri giren kadının kolları paketlerle doluydu. Uşak bunları ondan aldı.

— «Teşekkür ederim, Crump. Taksinin parasını veriver. Çay istiyorum. Mrs. Fortescue veya Miss Elaine evde mi?»

Uşak, tereddütle omzunun üzerinden arkaya baktı. «Kötü bir haber aldık, madam Beyefendi hakkında.»

— «Mr. Fortescue hakkında mı?»

Neele, ilerledi. Crump, «Mrs. Percival geldi, efendim,» dedi.

— «Ne var? Ne oldu? Mr Fortescue, kazaya mı uğradı?»

Müfettiş Neele, cevap verirken kadını çabucak süzdü. Jennifer Fortescue, otuz yaşlarında, tombul bir kadındı. Ağzının kenarlarında hayatından pek de memnun olmadığını belirten çizgiler vardı. Kadın bu sualleri heyecanla sormuştu. Neele, onun iç sıkıntısından patladığını düşündü.

— «Mr. Fortescue'nun bu sabah ciddi bir şekilde hastalandığını ve St. Jude hastahanesine kaldırılarak orada öldüğünü size söylemek zorunda kaldığım için çok müteessirim.»

— «Öldü mü? Yani Mr. Fortescue öldü mü? Jennifer Fortescue'nun bu haberi umduğundan daha heyecan verici bulduğu anlaşılıyordu. «Allahım — buna çok şaştım. Kocam burada değil. Onu hemen bulmanız lâzım. Kendisi Kuzeyde bir yerde. Her hade Şirkettekiler bilirler. Her şeye nezaret etmesi lâzım. Böyle şeyler de daima en uygunsuz zamanlarda olur. Öyle değil mi?» Bir an bu meseleyi düşündü. «Tabii herşey cenaze merasiminin nerede yapılacağına bağlı. Her

halde bunu burada yaparlar. Yoksa cenaze Londra'da mı kalkacak?»

— «Bu aileye bağlı tabiî.»

— «Tabii, tabii. Ben sadece düşünüyordum.» İlk defa karşısındaki adamın iyice farkına vardı.

— «Siz Şirketten misiniz? Doktor değilsiniz sanırım.»

— «Ben polisim, efendim. Mr. Fortescue'nun ölümü pek ani oldu ve———»

Kadın onun sözünü kesti. «Yani onu **öldürdüler** mi?» Bu söz ilk defa açıkça söyleniyordu. Neele, kadının heyecanlı yüzüne baktı. «Neden böyle düşündünüz, madam?»

— «Bazan insanları öldürüverirler. Onun da ani öldüğünü söylediniz. Sonra polistensiniz Kadını gördünüz mü? O ne söyledi?»

— «Kimi kasdetiğinizi anlıyamadım, efendim.»

— «Adele'i kasdediyorum tabii. Val'e daima babasının kendisinden çok genç bir kadınla evlenmekle büyük bir delilik ettiğini söyledim. Dünyada yaşlı bir budaladan daha budala bir kimse yoktur. O korkunç kadına bayılıyordu. Ve bakın şimdi ne oldu... Hepimizin de başı dertte. Gazetelerde resimler, kapıyı aşındıran muhabirler...» Bir an durdu. Olacakları düşündüğü fakat bunları hiç de öyle kötü bulmadığı belliydi. Neele döndü. «Onu neyle öldürdüler? Arsenikle mi?»

Neele, ifadesiz bir sesle, «Ölüm sebebi henüz tayin edilmedi,» diye cevap verdi. «Otopsi ve Resmi Soruşturma yapılacak.»

— «Ama siz ölüm sebebini biliyorsunuz, değil mi? Yoksa buraya gelmezdiniz.» Tombul aptalca suratında birdenbire kurnaz bir ifade belirmişti. «Her halde kayın pederimin ne yediğini, ne içtiğini sordunuz! Akşam yemeği... Bu sabahki kahvaltı... İçkiler...»

Neele, ihtiyatla, «Mr. Fortescue'nun bu sabah kahvaltıda yediği bir şey dolayısıyla hastalandığı sanılıyor.»

— «Kahvaltıda mı?» Jennifer Fortescue şaşırmış gibiydi. «Bu güç. Pek de anlıyamadım———» Durarak, başını sal-

ladı. «O halde bu işi Adele yapmış olamaz. Tabii adamın kahvesine Elaine'le ben bakmadığım sırada bir şey karıştırmışsa o başka...»

Arkalarından sakin bir ses aksetti. «Çayınız kütüphanede, Mrs. Val.»

Mrs. Val, irkildi. «A teşekkür ederim, Miss Dove. Evet, çay bana iyi gelir. Doğrusu çok şaşırdım Ya siz? Çay istermisiniz — Mr. —— Bay Müfettiş———»

— «Teşekkür ederim Şu ara istemem »

Tombul kadın kısa bir tereddütten sonra uzaklaştı. O bir kapıdan girerken, Mary Dove usulca mırıldandı. «İftira kelimesini duymamış olduğu anlaşılıyor.»

Müfettiş Neele, cevap vermedi. Mary Dove, devam etti. «Sizin için yapabileceğim bir şey var mı?»

— «Hizmetçi Ellen'i nerede bulabilirim?»

— «Sizi ona götüreyim. Kendisi biraz evvel yukarı çıktı.»

Ellen somurtkan bir kadındı ama polisten korktuğu da yoktu. Kırışık çehresinde zafer dolu bir ifadeyle Müfettişe baktı. «Korkunç bir hadise bu, efendim. Böyle olayların cereyan ettiği bir evde çalışacağım hiç aklıma gelmezdi. Ama bir bakıma bunun beni şaşırttığını söyleyemem. Çok zaman önce buradan çıkmalıydım. Bu evde edilen küfürler, içilen içki miktarı ve olanlar hiç hoşuma gitmiyordu, Mrs. Crump'ın aleyhinde söyleyecek bir sözüm yok Fakat Crump'la, o Gladys denilen kız doğru dürüst çalışmanın ne demek olduğunu bilmiyorlar. Fakat asıl benim sinirime dokunan bu evde dönen şeyler.»

— «Bu sözle neyi kasdediyorsun?»

— «Eğer bilmiyorsanız, çok geçmeden öğrenirsiniz. Herkes bundan bahsediyor. Onları her yerde beraber görüyorlar. Güya hanım golf veya tenis oynamağa gidiyor. Sonra bu evde olanları ben kendi gözümle gördüm. Kütüphanenin kapısı

açıktı. Sarmaş dolaş olmuş, öpüşüyorlardı.»

İhtiyar kızın sesi kin doluydu. Neele, «Kimi kasdediyorsun?» demenin lüzumsuz olduğunu biliyordu buna rağmen bu suali yine de sordu.

— «Kimi kasdedeseğim? Evin hanımıyla—— o adamı. Hiç utanmıyorlar da. Bana sorarsanız, bizim beyefendi bu meseleyi sezmişti. Zannedersem peşlerine onları gözetlemesi için birini de takmıştı. Sonunda da kadını boşayacaktı tabii. Ama onun yerine kendisi öldü.»

— «Yani——»

— «Beyefendinin ne yediğini, ne içtiğini, bunları ona kimin verdiğini soruyordunuz, efendim. Bana kalırsa bu işi ikisi birlikte yaptılar. Adam zehiri bir yerden aldı. Kadın da bunu beyefendiye verdi. Bundan hiç şüphem yok.»

— «Evde porsuk ağacı meyvası gördün mü? Veya bir köşede?»

Kadının küçük gözleri merakla parladı. «Porsuk? Pek zehirli bir şeydir bu. Ben çocukken annem, «Sakın onlara dokunma,» derdi. Bu işte de porsuk mu kullanmışlar, efendim?»

— «Henüz ne kullanıldığını bilmiyoruz.»

— «Kadının porsuklara yaklaştığını hiç farketmedim.» Ellen'in hayal kırıklığına uğramış olduğu belliydi. «Ağacın meyvalarını da hiç görmedim.» Neele ona Rex Fortescue'nun cebinde bulunan çavdarı da sordu. Fakat kadın, «Böyle bir şeyden haberim yok,» dedi

Neele, başını salladı. «Pekâlâ Şimdi Miss Ramsbottom'u görebilir miyim?»

Ellen, tereddütle durakladı. «Kendisine sorayım, efendim. Fakat o herkesle konuşmaz. Kendisi çok yaşlı. Biraz da acaip.»

Neele'in ısrarı üzerine merdivenlerden çıkmağa başladılar. Müfettiş yan pencereden bahçeye baktı. Hay, Porsuk ağacının

yanında durmuş bahçıvan olduğu anlaşılan bir adamla konuşuyordu. Hizmetçi kadın koridordan ilerleyerek bir kapıya vurdu.

— «Burada polisten bir «centilmen» var, Miss. Sizinle konuşmak istiyor.» Effie Ramsbottom, uygun cevap vermiş olacaktı ki,, Ellen gerileyerek Neele'e içeri girmesini işaret etti.

Müfettiş kendisini tıklık tıklım eşya dolu bir odada buldu. Havagazı yanan şöminenin önüne küçük bir masa çekilmişti. Bunun başında oturan yaşlı bir kadın, pasyans açıyordu. Koyu kırmızı bir elbise giymiş, seyrek, kır saçlarını yüzünün iki tarafına yapıştırmıştı. Oyununu kesmeden ve başını kaldırıp bakmadan, sabırsız bir tavırla mırıldandı.

— «Girin, girin. İsterseniz oturun.» Bu davet kolaylıkla kabul edilecek gibi değildi. Zira oturulacak her yere dini kitaplar ve broşürler konulmuştu. Neele, kanapedekileri bir tarafa iterken, Miss Ramsbottom, sert bir sesle, «Misyonerlikle ilginiz var mı?» diye sordu.

— «Korkarım pek yok, Madam.»

— «Hata ediyorsunuz. Olmalı. İnsanın karanlık Afrikaya ışık götürmesi lâzımdır. Geçen hafta burada genç bir rahip vardı. Yüzü sizin şapkanız gibi kapkaraydı.»

Müfettiş Neele, ne söyleyeceğini bilemedi. Yaşlı kadının, «Radyom yok.» demesi de onu büsbütün şaşırttı.

— «Efendim?»

— «Radyo müsadesi için gelmiş olabileceğinizi düşündüm de...» Veya o gülünç formüllerden biri dolayısıyla... E, mesele nedir?»

— «Size acı bir haber vereceğim için üzgünüm, Miss Ramsbottom. Kayınbiraderiniz Mr. Fortescue bu sabah birdenbire hastalanıp öldü.»

Effie Ramsbottom. sakin sakin pasyansa devam etti. «Küstahlığı ve kibiri yüzünden nihayet cezalandırıldı demek.»

— «Bu haberin sizi sarsmadığını umarım.»

Effie teyze, gözlüklerinin üzerinden Müfettişe baktı.

«Üzülmediğimi kasdediyorsanız, bunda haklısınız. Rex Fortescue, günahkârın biriydi. Kendisini hiç sevmezdim.»

— «Ölümü çok ani oldu——»

Yaşlı kadın, memnuniyetle başını salladı. «Günahkârlara lâyik bir ölüm.»

— «Onun zehirlenmiş olması ihtimal dahilinde———» Müfettiş, bu sözlerinin kadına nasıl tesir ettiğini anlamak için sustu.

Fakat Effie Ramsbottom aldırmadı bile. Sadece, «Siyah sekizin üstüne kırmızı yedili.» diye mırıldandı. «Şimdi Papazı oradan kaldırabilirim.» Neele'in sessizliği birdenbire dikkatini çekmişti anlaşılan. Çabucak sordu. «E, ne dememi bekliyordunuz? Merak ediyorsanız söyliyeyim: onu ben zehirlemedim.»

— «Bunu kim yapmış olabilir?»

Yaşlı kadın, hiddetle, «Uygunsuz bir sual bu,» diye homurdandı. «Bu evde ölmüş olan kız kardeşimin iki çocuğu oturuyor. Damarlarında Ramsbottom kanı olan bir insanın cinayet işleyebileceğine katiyen inanamam. Çünkü kasdettiğiniz cinayet, öyle değil mi?»

— «Ben öyle söylemedim, madam.»

— «Tabii cinayet bu. Rex'i öldürmek isteyen çok kişi vardı. Namussuzun biriydi o. Dedikleri gibi, «Eski günahkârların gölgeleri uzun olur!»

— «Bu sözlerle belirli birini mi kasdediyordunuz?

Effine Ramsbottom, kâğıtları toplayarak ayağa kalktı. Bir hayli uzun boyluydu. «Artık gitmeniz iyi olur.» Öfkeli değildi ama soğuk bir kesinlikle konuşuyordu. «Fikrimi sorarsanız, bu işi hizmetkârlardan biri yapmıştır, derim. O uşağı gözüm hiç tutmuyor. Orta hizmetçisi ise muhakkak geri zekâlı. İyi akşamlar...»

Müfettiş Neele, sessiz sedasız dışarı çıkmaktan başka çare bulamadı. İlgi çekici bir kadındı Effie teyze. Ağzından lâf almak da kabil değildi. Aşağıdaki dört köşe hole indiği zaman uzun boylu, siyah saçlı, genç bir kızla karşılaştı. Kızın sırtında

ıslak bir yağmurluk vardı. Müfettişe, acaip, boş nazarlarla baktı.

— «Şimdi geldim. Bana —— babamın —— öldüğünü söylediler———»

— «Bu maalesef doğru.»

Kız, sanki dayanacak bir yer arıyormuş gibi elini uzattı. Eski meşe tabureye dokundu. Sonra da bunun üzerine oturdu. «Olmaz... Olamaz...» İki damla iri gözyaşı yanaklarından süzü-l dü. «Korkunç... Ondan hiç hoşlanmadığımı sanıyordum... Babamdan nefret ettiğime inanıyordum... Fakat her halde yanılmışım. Yoksa —— bu kadar üzülmezdim.» Gözlerini ileriye dikti. Yine yanaklarından yaşlar akıyordu. Sonra tekrar konuşmağa başladı. Kesik kesik soluyordu. Yani — artık Gerald'la evlenebiliriz. İstediğim her şeyi yapabilirim. Fakat her şeyin bu şekilde düzelmesi hoş değil. Babamın ölmesini istemezdim... Ah.. Babacığım... Babacığım...»

Müfettiş Neele, Porsuk Ağacı kulübesine geleliden beri ilk defa Rex Fortescue'nun ölümüne üzülen birine rastlıyordu. Bu onu bayağı şaşırttı.

IX

Müdür Yardımcısı, «Galiba katil adamın karısı,» dedi. Müfettiş Neele'in anlattıklarını dikkatle dinlemişti. «Evet. Katil kadın olmalı. Sen ne düşünüyorsun, Neele?»

Müfettiş, başını saladı. «Bana da öyle geldi...» Zaten ekseri böyle olur, katil kurbanın ya karısı çıkardı, ya da kocası.

— «Kadının eline fırsat geçmiş. Peki cinayetin sebebi ne olabilir?» Müdür yardımcısı, durdu. «Böyle bir sebep var değil mi?»

— Evet, var sanırım. Şu Mr. Dubois.»

— «O da bu işe karıştı mı dersin?»

— «Hayır, pek sanmıyorum.» Müfettiş Neele bir an düşündü. «Vivian Dubois, böyle bir işe karışmayacak kadar kendi canını seviyor. Kadının ne düşündüğünü sezmiş olabilir. Fakat Adele Fortescue'yu teşvik ettiğini sanmıyorum.»

— «Çok ihtiyatlı demek?»

— «Haddinden fazla...»

— «Tabii acele etmemeliyiz. Fakat bence en şüpheyi çeken bu kadın. Peki, kahveye zehir karıştırma fırsatı bulabilecekleri anlaşılan diğer ikisi?»

— «Fortescue'nun kızıyla, gelini... Genç kız biriyle evlenmek istemiş fakat babası buna engel olmuş. Halbuki genç adam da kızla parası olmadıkça evlenmek niyetinde değilmiş. Onun için Elaine Fortescue da babasını öldürmeği düşünmüş olabilir. Geline gelince... Bu husuta bir şey söyleyemem. Onun hakkında fazla bir şey bilmiyorum Fakat bu üç kişiden biri adamı zehirlemiş olabilir. Başka birinin bu işi yapmış olması biraz imkânsız. Orta hizmetçisi, uşak ve ahçı kahvaltıyı hazırlamış, sofrayı kurmuşlar. Fakat onlar da Taxine'i yalnız Fortescue' nun içebileceğinden emin olamazlardı. Tabii kullanılan zehir Taxine'se.»

Müdür yardımcısı, «Taxine'miş,» dedi. «İk raporu aldım.»

Neele, «İyi,» diye cevap verdi. «Tahkikata devam edebiliriz.»

— «Uşakla orta hizmetçisi çok telâşlı. Fakat bu da şaşılacak bir şey değil. Bu tipler polisten çekinirler. Ahçı bize çok öfkelendi. Diğer hizmetçi ise bu işe bayağı memnun olmuş gibiydi. Yani hepsi normal bunların.»

— «Şüpheyi çeken başka kimse yok mu?»

— «Hayır. Pek sanmıyorum.» Neele'in aklına Mary Dove ve genç kadının esrarlı tebessümü gelmişti. Sonra, «Artık zehirin Taxine olduğu anlaşıldığına göre, katilin bunu nasıl ele geçirdiğini gösterecek bazı deliller bulunmalı.»

— «Evet. Sen devam et, Neele. Ha aklıma gelmişken .Mr.

Percival Fortescue şimdi burada. Kendisiyle bir iki kelime konuştum. Seni bekliyor. Adamın diğer oğlunu da bulduk. Paris'te Bristol'daymış. Bu gün hareket ediyormuş. Her halde onu hava alanında karşılayacaksın?»

— «Evet, efendim. Öyle yapmayı düşünüyorum...»

— «Şimdi Percival Fortescue'yu gör.» Müdür Yardımcısı, hafifçe güldü. «Percival pek ukalâ.»

Percival Fortescue, otuz beş yaşlarında, kibar tavırlı, sarışın bir adamdı. Saçları ve kirpiklerinin rengi gayet uçuktu. Biraz ukalâca bir tavırla konuşuyordu. «Bu haber beni çok sarstı, Müfettiş Neele. Bunu her halde tahmin edersiniz.»

Müfettiş, başını salladı. «Tabii, tabii.»

— «Evvelki gün evden ayrıldığım zaman babamın hiç bir şeyi yoktu. Bu yemekten zehirlenme mi neyse her halde birdenbire oldu, değil mi?»

— «Hakikaten birdenbire oldu ama babanız yemekten zehirlenmedi, Mr. Fortescue.»

Percival hayretle ona baktıktan sonra kaşlarını çattı. «Sahi mi? Demek bu yüzden———» Birdenbire sustu.

Müfettiş Neele, «Babanız Taxine'le zehirlendi,» dedi.

— «Taxine? Bunu hiç duymamıştım.»

— «Zannedersem bu zehirin adını pek az kişi biliyor. Birdenbire ve pek feci şekilde tesir eden bir zehir bu.»

Percival'in kaşları daha da çatıldı. «Yani birinin babamı bilhassa zehirlediğini mi kasdediyorsunuz, Müfettiş Neele?»

— «Öyle gözüküyor, efendim.»

Percival, mırıldandı. «Hastahanedekilerin tavırlarını, beni buraya göndermelerinin sebebini anlıyorum...» Durakladı. «Cenaze?»

— «Resmi Soruşturma yarın otopsiden sonra yapılacak. Tabii bu sadece bir formaliteden ibaret kalacak. Yani Resmi Soruşturma tehir edilecek.»

— «Anlıyorum... Daima böyle mi olur?»

— «Evet.. Son zamanlarda daima böyle yapılıyor.»

— «Bu işi kimin yaptığı hakkında bir fikriniz var mı——
— Yani, ben——» Yine durakladı.

Neele, «Henüz bir karara varmak için vakit pek erken, Mr. Fortescue,» dedi.

— «Evet, evet. Her halde.»

— «Fakat bize babanızın vasiyetnamesi hakkında biraz bilgi verirseniz bu her halde işimize yarar, Mr. Fortescue. Veya belki bana babanızın avukatının ismini söylersiniz.»

— «Onun avukatları Billingsby, Horsethorpe ve Walters' dır. Yazıhaneleri Bedford meydanındadır. Vasiyetname hakkında da size bilgi verebilirim.»

— «Size minettar oluruz, Mr. Fortescue. Korkarım yerine getirilmesi icab eden bir formalite bu.»

Percival, kuru bir sesle, «Babam iki sene önce evlendiği zaman yeni bir vasiyetname yaptı,» dedi. «Karısına 100.000, kız kardeşim Elaine'e 50 000 sterlin bırakıyordu. Geri kalan her şey bana kalmaktaydı. Ayrıca ben Şirketin ortaklarındanım.»

— «Babanız, kardeşiniz Lancelot Fortescue'ya bir şey bırakmadı, değil mi?»

— «Hayır. Babamla kardeşim seneler önce birbirleriyle darılmışlardı.»

Neele, ona bir göz attı. Fakat Percival, emin bir tavırla konuşuyordu. Müfettiş, mırıldandı. «Bu vasiyetnameye göre babanızın ölümünden üç kişi faydalanabilecek. Mrs. Fortescue, Miss Elaine Fortescue ve siz.»

Percival, içini çekti. «Bunun bana pek faydası olacağını sanmıyorum. Bildiğiniz gibi veraset vergileri çok ağır, Bay Müfettiş. Ve ayrıca son zamanlarda babam ——— paralarını ihtiyatsızca bazı işlere yatırıyordu.»

— «Son günlerde babanızla iş bakımından pek anlaşamıyordunuz, değil mi?» Neele bu suali çok kibar bir tavırla sormuştu.

— «Ona görüşümü açıkladım ama ne yazık ki————»

Percival, omzunu silkti.

Neele, mırıldandı. «Her halde bunu pek sert bir şekilde anlattınız. Hatta açıkçası bu yüzden kendisiyle de kavga ettiniz sanırım.»

— «Pek de öyle denilemez, Bay Müfettiş.» Percival'in alnı öfkesinden kızarmıştı.

— «O halde başka bir mesele yüzünden münakaşa ettiniz, Mr. Fortescue.»

— Babamla hiç bir zaman münakaşa etmedim. Bay Müfettiş.»

— «Bundan eminmisiniz, Mr. Fortescue? Neyse, mühim değil... Babanızla erkek kardeşiniz hâlâ dargınlar mı?»

— «Evet.»

— «O halde bu telgrafın ne mânaya geldiğini belki bana anlatabilirsiniz.» Neele genç adama Mary Dove'un telefonda yazdığı kâğıdı uzattı.

Percival bunu okur okumaz hayret ve hiddetle bağırdı. Hem gözlerine inanamamış, hem de fena halde öfkelenmişti. «Bunu anlayamıyorum... Hakikaten anlayamıyorum. Gözlerime de inanamıyorum.»

— «Fakat telgraf doğru, Mr. Fortescue. Kardeşiniz bu gün Paris'ten geliyor.»

— «Fakat şaşılacak bir şey bu. Pek şaşılacak bir şey. Doğrusu bu işi anlayamadım »

— «Babanız size bundan hiç bahsetmedi mi?»

— «Bahsetmedi ya Ne çirkin bir hareket! Sen kalk benden gizli Lance'i çağır.»

— «Onun neden böyle hareket ettiğini her halde bilmiyorsunuz?»

— «Tabii bilmiyorum. Bu onun tam son zamanlardaki haline uyuyor. Babam çıldırmıştı galiba. En umulmayacak şeyler yapıyordu. Ona mani olmalı —— ben———» Percival, birdenbire durdu. Rengi yine uçuklaştı. «Unuttum... Bir an babamın ölmüş olduğunu unuttum———»

Müfettiş Neele anlayışlı bir tavırla başını salladı. Percival Fortescue gitmeğe hazırlanıyordu. Şapkasını alırken, «Yapabileceğim bir şey varsa bana haber verin,» dedi. «Fakat her halde———» Durakladı. «——siz de Porsuk ağacı kulübesine geleceksiniz.»

— «Evet, Mr. Fortescue. Zaten şimdi orada bir adamım var.»

Percival titredi. «Çok çirkin bir hadise bu. Başımıza böyle bir şeyin geldiğini düşünüyorum da———» İçini çekerek, kapıya doğru gitti. «Akşama kadar Şirketteyim. Orada yapılması lâzım gelen bir sürü iş var. Fakat akşama Porsuk ağacı kulübesine gideceğim.»

— «Peki, efendim.» Percival, çıktı. Neele, «Ukalâ Percival,» diye mırıldandı.

Köşede sessiz sedasız oturmakta olan Hay, başını kaldırdı. «Efendim?» Neele, cevap vermeyince sordu. «Bütün bunlardan ne mâna çıkardınız, efendim?»

Neele, içini çekti. «Hiç bir mâna çıkaramadım. Hepsi de iğrenç insanlar.» Hay'in hayretle baktığını görünce, ilâve etti. «Bu sözler «Alice Harikalar Diyarında» eserinden. Sen Alice'i bilmiyor musun, Hay?»

Hay, «O klâsiklerden değil mi?» diye cevap verdi «Radyoda ondan bahsediyorlar. Ama ben öyle programları pek dinlemem.»

X

Uçak Le Bourget meydanından havalandıktan beş dakika sonra Lance Fortescue, Daily Mail'in Avrupa sayısını açtı. Bir iki dakika sonra da hayretle bağırdı. Yanında oturan Pat merakla döndü.

Lance, «Bizim ihtiyar,» diye mırıldandı. «Ölmüş?»

— «Baban mı ölmüş?»

— «Evet. Şirkette birdenbire hastalanıp St. Jude hastahanesine kaldırılmış. Ve biraz sonra da ölmüş.»

— «Sevgilim, çok üzüldüm. Kalp krizi mi geçirmiş?»

— «Her halde. Öyleye benziyor.»

— «Şimdiye kadar kalp krizi geçirmiş miydi?»

— «Hayır. Böyle bir şeyden haberim yok.»

— «İnsanların ilk krizde öldüklerini hiç bilmiyordum.»

Lance, içini çekti. «Zavallı ihtiyarcık. Onu pek sevmezdim ama şimdi öldüğünü öğrenince...»

— «Onu sevdiğinden eminim.»

— «Bizler iyi insanlar değilizdir, Pat. Neyse .. Şansımın yine döndüğü anlaşılıyor. Öyle değil mi?»

— «Evet. Bunun şu ara olması çok acaip. Tam sen eve döneceğin sırada.»

Lance, çabucak karısına baktı. «Acaip mi? Ne demek istiyorsun, Pat?»

Pat'ın yüzünde hafif bir hayret belirdi «Bu acaip bir tesadüf demek istedim.»

— «Yani her yapmağa kalktığım işin ters gittiğini mi kasdediyorsun?»

— «Hayır, sevgilim. Onu kasdetmiyorum. Fakat bazan aksilikler üst üste gelir.»

— «Evet.. Öyle her halde...»

Pat, fısıldadı. «Çok müteessirim.»

Heath Row'a eriştikten sonra uçaktan inmek için beklerlerken, Hava şirketinin bir memuru seslendi. «Mr. Lance Fortescue uçakta mı?»

Lance, «Mr. Fortescue benim,» dedi.

— «Şu taraftan buyurun.. »

Lance'la Pat, adamın peşi sıra uçaktan indiler. O arada arka sırada oturan bir adamın karısına, «Bunlar tanınmış kaçakçılar olmalı,» diye fısıldadığını duydular

Lance, «İnanılacak gibi değil,» diye başını salladı. «İnanılacak gibi değil...» Hayretle masada karşısında oturan Müfettiş Neele'e bakıyordu.

Neele, anlayışlı bir tavırla başını salladı.

— «Taxine... Porsuk ağacı... Melodrama kaçan şeyler bunlar. Belki böyle hadiseleri siz normal karşılıyorsunuz, Müfettiş Neele. Fakat bizim aileden birinin zehirlenerek ölmesi inanılacak gibi değil...»

Müfettiş, sordu. «O halde babanızı kimin zehirlediği hakkında bir fikriniz yok.»

— «Tabii yok. Her halde bizim ihtiyar iş hayatında bir çok kişiyi kendisine düşman etmişti. Çok kimse onun derisini diri diri yüzmeği ister, babamı iflâs ettirmeğe can atardı. Fakat onu zehirlemek?... Fakat bu meseleleri iyi bildiğimi de iddia edemem. Senelerden beri burada değilim. Evde neler olduğundan da pek haberim yok.»

— «Ben de size bunu sormak istiyordum, Mr. Fortescue. Ağabeyiniz babanızla seneler önce darıldığınızı söyledi. Şimdi eve dönmenizin sebeplerini anlatır mısınız?»

— «Tabii, Bay Müfettiş. Babamdan ilk —— durun bakayım, —— beş altı ay önce haber aldım. Ben evlendikten hemen sonra oldu bu. Babam bana mektup yazarak geçmişi unutabileceğini ima etti. Eve dönerek, tekrar Şirkette çalışmamı istiyordu. Bunun neticesinde üç —— evet üç ay önce İngiltereye geldim. Yani Ağustosta. Gidip Porsuk ağacı kulübesinde babamı gördüm. Doğrusu bana pek kârlı bir teklifte bulundu. Ona bu meseleyi düşünmem ve karımın da fikrini almam lâzım geldiğini söyledim. Bana hak verdi. Doğru Afrikaya dönerek Pat'la konuştum. Neticede bizim ihtiyarın teklifini kabule karar verdim. Oradaki işlerimi halletmem gerekiyordu. Fakat bunu geçen ayın sonuna kadar tamamlamaya söz verdim. Ona İngiltereye hangi tarihte geleceğimi telgrafla bildireceğimi söyledim.»

Neele, öksürdü. «İngiltereye dönmeniz ağabeyinizi bir hay-

li şaşırttı sanırım.»

Lance, birdenbire gülümsedi. Yakışıklı çehresinde şimdi muzipçe bir ifade belirmişti «Percival'in bu işten hiç haberi yoktu sanırım. Ben buraya geldiğim zaman o Norveç'te tatilini geçiriyordu. Bana sorarsanız, babam beni mahsus o sırada çağırtmıştı. Bu işi Percival'den gizliyordu Hatta babamın bana bu teklifi, zavallı Percival'le —— veya tercih ettiği ismiyle ——— Val'le müthiş bir kavgadan sonra yaptığından şüphe ettim. Val, bizim ihtiyarı idareye kalkışmıştı sanırım. Bizimki böyle şeylere hiç gelmezdi. Kavganın asıl sebebini bilmiyorum tabii. Fakat babam çok öfkeliydi. Beni oraya getirterek, zavallı Val'in elini ayağını bağlamaya karar vermişti. Ayrıca bizim ihtiyar Val'in karısından hiç hoşlanmazdı. Bir hayli züppe olduğu için de benim Pat'la evlenmeme sevinmişti. Beni birdenbire eve getirterek, Percival'in karşısına çıkaracak ve böylece bir hayli eğlenecekti.»

— «Geçen sefer Porsuk ağacı kulübesinde ne kadar kaldınız?»

— «Ancak bir iki saat. Babam gece orada kalmamı söylemedi. Bence Percival'in yokluğundan faydalanarak hazırlık yapıyordu. Hatta hizmetçilerin bunu ağabeyime haber vermelerinden çekindiğinden, bunu istemediğinden de eminim. Her ne hal ise... Dediğim gibi teklifini düşüneceğimi, Pat'la da konuştuktan sonra kararımı kendisine mektupla bildireceğimi söyledim. Öyle de yaptım Önce ona buraya hangi tarihlerde döneceğimi yazdım. Sonra da dün Paris'ten kendisine bir telgraf çektim.»

Müfettiş Neele, başını salladı. «Bu telgraf ağabeyinizi çok şaşırttı.»

— «Bundan eminim. Ama yine her zamanki gibi Percival kazandı. Ben dönmekte çok geç kaldım.»

Müfettiş, düşünceli düşünceli mırıldandı. «Evet... Geç kaldınız. Geçen Ağustos buraya geldiğiniz zaman aileden başka kimselerle karşılaştınız mı?»

— «Biz çay içerken üvey annem de oradaydı.»

— «Onu daha önce hiç görmemiş miydiniz?»

— «Hayır.» Lance, birdenbire güldü. «Bizim ihtiyar kadın seçmesini iyi biliyordu doğrusu. Adele, babamdan en aşağı otuz yaş küçüktü.»

— «Bu suali sorduğum için özür dilerim. Babanız yeniden evlendiği için ona kızdınız mı? Ağabeyiniz buna öfkelendi mi?»

Lance, hayretle baktı. «Yo, kızmadım. Percy'nin de öfkelendiğini pek sanmıyorum. Neticede annemiz biz on - on iki yaşındayken ölmüştü. Ben asıl babamın daha önce evlenmemiş olmasına şaşıyorum.»

Müfettiş Neele, mırıldandı. «Çok kişi kendisinden genç biriyle evlenmeyi tehlikeli bulur.»

— «Bunu size sevgili ağabeyim mi söyledi? Böyle bir söz ancak ondan çıkar. Percival, gizli kapaklı imalarda bulunmakta pek ustadır. Mesele böyle mi, Bay Müfettiş? Üvey annemin babamı zehirlediğinden mi şüphe ediliyor?»

Neele'in yüzü ifadesizleşiverdi. «Henüz başlangıçta olduğumuz için kati bir fikir edinmek imkânsız, Mr. Fortescue. Şimdi size plânlarınızı sorabilir miyim?»

— «Plânlarım?» Lance, düşündü. «Her halde yeni plânlar yapmam lâzım. Aile nerede? Hepsi de Porsuk Ağacı kulübesindeler mi?»

— «Evet.»

— «O halde ben de hemen oraya gideyim.» Karısına döndü. «Senin burada bir otelde kalman doğru olur, Pat.»

Genç kadın hemen itiraz etti. «Hayır, Lance. Ben de seninle geleceğim.»

— «Olmaz, sevgilim.»

— «Ama ben istiyorum.»

— «Gelmemeni tercih ederim, Pat. Git —— Hay Allah, Londra'dan çok uzakta kaldım. Sana hangi oteli tavsiye edeceğimi de bilmiyorum. Hah. Git, Barnes'de kal. Orası iyi ve sakin bir oteldi. Orası hâlâ açık değil mi?»

— «Evet, Mr. Fortescue.»

— «Pekâlâ, seni şimdi otele yerleştiririm, Pat. Tabii odaları varsa. Ben de sonra Porsuk ağacına giderim.»

— «Fakat seninle gelmemi neden istemiyorsun, Pat?»

Lance'ın yakışıklı çehresinde birdenbire ciddi bir ifade belirdi. «Açıkçası, Pat. Beni memnunlukla karşılayacaklarını pek sanmıyorum. Beni oraya babam çağırdı. Fakat o öldü artık. Şimdi evin kime ait olduğunu bilmiyorum. Belki Percival'nin, belki de Adele'in. Her ne ise... Seni oraya götürmeden önce beni nasıl karşılayacaklarını görmeliyim. Sonra————»

— «Sonra ne?»

— «Seni babamı zehirliyen katilin otrduğu eve götürmek istemem.»

— «Saçma.»

Lance, kati bir tavırla, «Seni hiç bir zaman tehlikeye atamam,» diye cevap verdi.

XI

Mr. Dubois, öfkeliydi. Adele Fortescue'nun mektubunu yırtarak, kâğıt sepetine attı. Sonra da telâşla parçaları çıkararak, tablada kibritle tutuşturdu. Bunların kül oluşunu seyretti.

— «Bu kadınlar neden bu kadar budala oluyor? Biraz ihtiyatlı davransalar... Fakat kadınlar ihtiyatlı mahlûklar değillerdir...» Vivian Dubois kadınların bu ihtiyatsızlığından daima faydalanmıştı ama şimdi bu huyları genç adamın sinirine dokunuyordu. Kendisi her türlü ihtiyat tedbirlerini almıştı. Mrs. Fortescue telefon ettiği takdirde kendisinin çıkmış olduğunu söylemelerini sıkıca tembih etmişti. Adele üç defa telefonla aramıştı onu. Şimdi de kalkıp mektup yazmıştı Daha da tehlikeliydi bu. Vivian Dubois, bir an düşündü. Sonra telefona uzandı.

— «Mrs. Fortescue'yla konuşabilir miyim? Evet, ben Mr. Dubois.» Bir iki dakika sonra Adele'in sesini duydu.

— «Vivian, nihayet!»

— «Evet, evet, Adele. Fakat dikkatli ol. Nereden konuşuyorsun?»

— «Kütüphaneden.»

— «Holde kimsenin dinlemediğinden emin misin?»

— «Neden dinlesinler?»

— «Böyle şeyler bilinmez... Polis hâlâ evde mi?»

— «Hayır. Şu ara rahatız. Ah, Vivian'cığım, ne kötü anlar geçirdim.»

— «Evet, evet, bundan eminim. Fakat, buraya bak Adele. İhtiyatlı davranmalıyız.»

— «Tabii şekerim.»

— «Bana telefonda, «Şekerim,» deme. Tehlikeli bu.»

— «Sen de fazla telâşlısın, Vivian. Son zamanlarda herkes birbirine, «Şekerim.» diyor.»

— «Evet, evet, doğru Fakat dinle. **Bana bir daha telefon etme**, mektup da yazma.»

— «Fakat Vivian———»

— «Şimdilik böyle yapalım. **Dikkatli olmalıyız.»**

— «İyi ya. Pekâlâ » Adele'in sesinden kızmış olduğu anlaşılıyordu.

— «Adele, dinle. Benim sana yazdığım mektuplar. Onları yaktın değil mi?»

Adele Fortescue, kısa bir tereddütten sonra cevap verdi. «Tabii. Sana onları yakacağımı söylemiştim ya.»

— «İyi, iyi. Ben artık telefonu kapatıyorum. Sakın beni arama, mektup da yazma. Zamanı gelince ben sana haber yollarım.»

Vivian Dubois, telefonu kapattı. Düşünceli düşünceli yanağını oğuşturuyordu. Adele'in cevap vermeden önce tereddüt etmesi hoşuna gitmemişti. «Bu kadın mektupları yakmadı mı acaba? Kadınların hepsi de aynı... Mektuplarını yakacaklarına söz verirler, sonra da bundan vaz geçerler .. Mektuplar... Aslında böyle şevler yazmak doğru değil. Ben de ihtiyatlı bir ada-

mım ama kadınlar ille kendilerine mektup yazman için ısrar ederler. Adele'e yolladığım bir kaç mektupta ne vardı?... Malûm klişeleşmiş lâflar. Ama ——— bunların arasında polisin ters mânaya alacağı bazı şeyler olabilir mi? Mektuplarım zararsız ama yine de emin olamam. Adele mektupları daha önce yakmadıysa bile artık akıllanır, bu işi yapar mı? Yoksa bunlar polisin eline mi geçti? Adele mektupları nereye saklıyordu? Her halde yukarı kattaki oturma odasında bir yere... Uydurma Louis XIV yazı masasının gözüne. Adele bunda gizli bir çekme olduğundan bahsetmişti. Gizli çekme! Polisler böyle şeyleri kolaylıkla bulurlar Fakat şu ara evde polis yokmuş. Adele öyle söyledi. Acaba hemen harekete geçersem———» Evi gözlerinin önünde canlandırdı. Bahçeden gizlice geçerek, küçük yan kapıdan içeri girebilirdi. Bu kapı yatma zamanına kadar hiç kitlenmezdi Etrafı kolaçan eder, sonra da ikinci kata çıkabilirdi.

Vivian Dubois, mırıldandı. «Bu meseleyi halletmeli...»

Mary Dove, ağır ağır merdivenlerden indi. Sahanlıktaki pencerenin önünde bir an durdu. Hava kararıyordu. Mary Dove, bir erkeğin porsuk çitin arkasında kaybolduğunu farketti. «Acaba Lancelot Fortescue mu bu? Belki arabadan bahçe kapısının önünde indi. Şimdi de bahçede dolaşarak, eski günleri düşünüyor, kendisine düşman olan kardeşleriyle konuşmaya hazırlanıyor. Mary Dove, Lance'a hak veriyordu. Dudaklarında hafif bir tebessüm, basamaklardan indi. Holde Gladys Marti'nle karşılaştı. Hizmetçi kız onu görünce endişeyle irkildi

Mary, «Demin telefon mu çaldı?» diye sordu. «Kim arıyordu?»

— «Yanlış numara çevirmişler. Burayı çamaşırcı zannetmişler.» Gladys, nefes nefeseydi. Telâşlı bir hali de vardı. «On-

dan önce de Mr. Dubois telefon etti. Hanımefendiyle konuşmak istedi.»

— «Ya...» Mary, holde ilerledi. «Çay zamanı geldi sanırım. Tepsiyi getirmedin mi daha.»

Gladys, «Daha dört buçuk değil mi, Miss?» diye mırıldandı.

— «Beşe yirmi var. Tepsiyi hemen getir.» Mary Dove, kütüphaneye girdi. Adele kanapeye oturmuş, şöminedeki alevlere bakıyor ve dalgın dalgın dantel mendilini yırtıyordu. Aksi aksi, «Çay nerede?» diye sordu.

Mary Dove, «Geliyor,» dedi

Gladys, mutfağa girdi. Kırmızı yüzlü Mrs. Crump, yuğurduğu hamurdan başını kaldırarak, «Kütüphanenin zili deminden beri çalıyor,» diye homurdandı. «Çayı götürme zamanı geldi, kızım.»

— «Peki, Mrs. Crump, peki.»

Mrs. Crump, homurdandı. «Bu gece Crump'a söyleyeceklerimi biliyorum. Onu bir güzel azarlayacağım.»

Gladys, kilere girdi. Sandviç hazırlamamıştı. «Hazırlayacak da değilim. Yiyecek bir sürü şey var. İki büyük pasta, bisküvit, çörek, bal. Taze yağ. Domates veya kaz ciğerli sandviç yapmama değmez. Zaten düşünecek başka şeyler var. Mrs. Crump çok öfkeli. Kocasının sokağa çıkmasına kızmış. Ama adamın izin günü bu. Mr. Crump çok haklı.»

Mrs. Crump, mutfaktan seslendi. «Çaydanlık iyice kaynadı, neredeyse patlayacak. Hâlâ çay yapmayacak mısın?»

— «Geliyorum.»

Ölçmeden, gümüş demliğe çay doldurdu. Bunu mutfağa götürerek, üzerine kaynar su koydu. Sonra çaydanlıkla demliği büyük gümüş tepsiye yerleştirdi. Bunu götürüp, kütüphanedeki küçük masanın üzerine bıraktı. Telâşla geri dönerek bu sefer de yiyeceklerin bulunduğu tepsiyi kaptı. Bununla hole

çıktı. Aynı anda büyük saat beşi çalmadan önce acaip bir hırıltı çıkardı. Gladys, korkuyla irkildi.

Kütüphanede Adele Fortescue, huysuz huysuz, Mary Dove'a, «Herkes nerede?» diye soruyordu.

— «Bilmiyorum, Mrs. Fortescue. Miss Elaine geleli epey oldu. Zannedersem Mrs. Percival de odasında mektup yazıyor.»

Adele, aksi aksi mırıldandı. «Mektup yazıyor... Mektup yazıyor... O kadının mektup yazmaktan başka bir şey yaptığı yok. O tabakadan olan kadınlar böyledir zaten. Felâket ve ölüm pek hoşlarına gider. İğrenç bir şey bu. İğrenç.»

Mary, «Ona çayın hazır olduğunu haber vereyim,» dedi. Kapıya giderken, biraz geriledi. Elaine odaya girmişti

Genç kız, «Soğuk,» diye içini çekerek, şöminenin yanına oturdu. Ellerini ısıtmağa başladı.

Mary, bir an holde durdu. İçine pastalar konulmuş olan büyük bir tepsi taburelerden birinin üstünde duruyordu. Karanlık bastırmağa başladığı için Mary holün ışıklarını yaktı. Aynı anda yukarki koridordan ayak sesleri aksetti. Her halde Jennifer Fortescue'ydu bu. Fakat aşağıya inen olmadı. Mary merdivenlerden çıkarak, koridora saptı. Percival'le karısının bölüklerden birinde ayrı daireleri vardı. Mary, oturma odasının kapısına vurdu. Mrs. Percival daima kapıya vurulması hususunda ısrar ederdi. Crump da bu yüzden kadını aşağı görüyordu. Çünkü Crump, iyi bir uşağın hiç bir kapıya vurmayacağını bilmekteydi.

— «Giriniz.»

Mary, kapıyı açarak, mırıldandı. «Çay geliyor, Mrs. Percival.»

Jennifer Fortescue'nun sırtında sokak elbiseleri olduğunu farkederek biraz şaşırdı. Kadın, deve tüyü, uzun bir paltoyu sırtından çıkarmaktaydı.

Mary, «Sokağa çıktığınızı bilmiyordum,» dedi.

Jennifer, soluk soluğaydı. «Sadece bahçede biraz dolaştım. Hava aldım. Ama dışarısı çok soğuktu. Aşağıya inip şöminenin

önünde ısınayım. Galiba kaloriferler iyi yanmıyor. Bunu bahçıvanla konuşsanız, Miss Dove.»

Mary, başını salladı. «Olur.»

Jennifer Fortescue, paltosunu bir sandalyeye atarak, Mary'nin peşi sıra odadan çıktı. Fakat merdivenlerin başında hafifçe geri çekilen genç kadının önüne geçti Mary holde pasta tepsisisinin hâlâ yerinde olduğunu görünce biraz şaşırdı. Tam mutfağa gidip Gladys'i çağıracağı sırada, kütüphanenin kapısında Adele belirdi.

Öfkeyle, «Bir şey yemeyecek miyiz?» diye seslendi.

Mary çabucak tepsiyi alarak, kütüphaneye götürdü. Bunun içindeki tabakları şöminenin yakınındaki alçak masalara koydu. Boş tepsiyle hole çıkarken sokak kapısı çaldı. Mary, tepsiyi bir kenara bırakarak, ilerledi. «Gelen galiba Lance...» Mary, ailenin bu haylaz oğlunu çok merak ediyordu.

Kapıda duran genç adamın, yakışıklı esmer çehresine, hafif, müstehzi bir tebessümle bükülmüş olan dudaklarına bakarak, «Diğer Fortescue'lara hiç benzemiyor,» diye düşündü.

Usulca, «Mr. Lancelot Fortescue?» dedi

— «Ta kendisi.»

Mary, dışarıya baktı. «Eşyalarınız?»

— «Taksiyi savdım. Bütün eşyam bundan ibaret.» Orta boyda fermuarlı bir çantayı yerden aldı.

Mary, hafifçe şaşalamıştı. «Taksiyle mi geldiniz? Ben sizin yoldan buraya kadar yürüdüğünüzü sanıyordum. Ya karınız?»

Lance, hemen ciddileşti. «Karım gelmiyor. Daha doğrusu şimdilik Londra'da kalacak.»

— «Anlıyorum. Şöyle buyurun, Mr. Fortescue. Herkes kütüphanede. Çay içiyorlar.»

Mary, genç adamı kütüphanenin kapısına kadar götürerek, orada yanından ayrıldı. Lance Fortescue'nun hakikaten çok yakışıklı bir erkek olduğunu düşünüyordu. Sonra kendi kendine ilâve etti. «Her halde bir çok kadın da benimle aynı fikirde.»

— «Lance!»

Elaine, telâşla ona doğru koşarak, okul çocuklarını andıran bir tavırla ağabeysinin boynuna atıldı Lance, onun bu haline bir hayli şaştı.

— «Merhaba. Ben geldim.» Usulca kardeşinin kollarından sıyrıldı. «Bu Jennifer mi?»

Jennifer Fortescue ona büyük bir merakla bakıyordu. «Korkarım Val şehirde takıldı. Bildiğin gibi yapılacak bir çok iş var. Her şeye nezaret etmesi lâzım. Tabii hepsi Val'e düşüyor. Neler çektiğimizi bilemezsin.»

Lance, ciddi bir tavırla, «Çok üzüldüğünüzden eminim,» diye cevap verdi.

Jennifer, birdenbire bağırdı. «Sahi, Adele'le tanışmıyorsun, değil mi?»

Lance, Adele'in elini tutarak, mırıldandı. «Tanışıyoruz...» Genç kadına baktı, Adele kirpiklerini kırpıştırıp duruyordu. Sol elindeki çöreği bırakarak saçlarına dokundu. Odaya yakışıklı bir erkeğin girdiğini farkettiğini gösteriyordu bu hareket. O yumuşak, boğuk sesiyle,

— «Gel, yanıma otur, Lance,» dedi. Bir fincana genç adam için çay doldurdu. «Geldiğine o kadar sevindim ki. Evde bir erkeğe daha ihtiyacımız var.»

Lance, gülümsedi. «Yardım etmek için elimden geleni yapacağım.»

— «Biliyorsun, ——— belki de bilmiyorsun, ——— buraya polisler geldiler. Onlar —— onlar ——» Durakladı. Sonra da üzüntüyle bağırdı. «Korkunç bir şey bu! Korkunç!»

— «Biliyorum.» Lance, ciddi ve anlayışlı bir tavır takınmıştı. «Açıkçası polis gelip beni hava alanında karşıladı.»

— «Seni mi karşıladı?»

— «Peki, ne dedi?»

Lance, omzunu kaldırdı. «Burada olanları anlattı.»

Adele, «Onu zehirlediler,» dedi. «Polis öyle düşünüyor. Bize de böyle söylediler. Yemekten zehirlenmek değilmiş bu.

Yani biri babanı bilhassa öldürmüş. Katilin içimizden biri olduğunu sandıklarından da eminim.»

Lance, ona bakarak birdenbire gülümsedi. «Ne sanarlarsa sansınlar. Bu işi aydınlatmak onlara düşer Bizim üzülmemize lüzum yok. Ne şahane servis bu İngiliz çayı içmeyeli çok oldu.»

Diğerleri de çok geçmeden genç adama uydular.

Sonra Adele, birdenbire, «Fakat karın ..» diye mırıldandı. «Sen evli değilmisin, Lance?»

— «Evet, evliyim. Karım Londra'da.»

— «Fakat —— fakat onu buraya getirmen daha doğru olmaz mı?»

Lance, omzunu silkti. «Plân yapmak için zamanımız çok. Pat ———— Pat olduğu yerde rahat.»

Elaine, bağırdı. «Yani sen ——— yani———»

Lance, çabucak, «Şu çikolatalı pastanın duruşu pek güzel,» dedi. «Ondan biraz yemeliyim.» Pastadan bir dilim kesti. «Effie teyze hâlâ sağ mı?»

— «Evet, Lance Aşağıya inip, bizimle yemek yemekten hoşlanmıyor. Fakat sıhhati yerinde. Sadece gitgide acaipleşiyor.»

Genç adam, «O daima acaipti,» diye cevap verdi. «Çaydan sonra yukarı çıkıp onu göreyim.»

Jennifer, mırıldandı. «Bence o yaşta bir insan ihtiyarlar evine gitmelidir. Şöyle kendisine iyi bakacakları bir yere.»

Lance, güldü. «Effie teyzeyi alacak ihtiyarlar evindekilerin Allah yardımcısı olsun. Bana kapıyı açan mahçup taze kimdi?»

Adele, hayretle baktı. «Sana kapıyı Crump mı açtı? Yani uşak. A, sahi, bu gün o izinli. Bunu unutmuştum. Fakat her halde Gladys———»

Lance, Mary'i tarif etti. «Mavi gözler. Ortadan ayrılmış, siyah saçlar. Yumuşak bir ses. Pek masum bir tavır. Doğrusu o kadının kafasından neler geçtiğini anlamak isterdim.»

Jennifer, «Bahsettiğin Mary Dove,» diye atıldı.

Elaine, ilâve etti. «Burasını o idare ediyor.»

— «Öyle mi?»

Adele, «O çok becerikli,» dedi.

Lance'in yüzünde düşünceli bir ifade belirmişti. «Evet... Öyle olduğu belli.»

Jennifer, «Fakat işin en iyi tarafı,» dedi. «Mary, haddini biliyor. Hiç bir zaman küstahlığa kalkmıyor.»

Lance, çikolatalı pastadan bir dilim daha kesti. «Mary Dove çok zeki...»

XII

Effie Ramsbottom, «Yine ortaya çıktın demek?» diye homurdandı.

Lance, güldü. «Öyle oldu, Effie teyze.»

— «Püf.» Miss Ramsbottom, istihkârla dudak büktü. «Bunu yapmak için tam zamanını buldum. Babanı dün öldürdüler. Evin içi polis dolu. Her tarafa burunlarınını sokuyor, hatta çöp tenekelerini bile karıştırıyorlar. Onları pencereden gördüm.» Yine dudak büktü. «Karın yanında mı?»

— «Hayır. Pat'i Londra'da bıraktım.»

— «Akıllılık etmişsin. Ben senin yerinde olsaydım onu buraya katiyen getirmezdim. Neler olacağını bilemezsin.»

— «Ona mı? Pat'a mı?»

Yaşlı kadın. «Herkese,» dedi.

Lance Fortescue, teyzesini düşünceli bakışlarla süzdü «Bu cinayet hakkında ne düşünüyorsun, Effie teyze?»

Miss Ramsbottom, açıkça cevap vermedi. «Dün buraya bir Müfettiş geldi, bana bir takım sualler sordu. Benden bir şey öğrenemedi tabii. Fakat aslında hiç de göründüğü kadar aptal değil...» Hiddetle ilâve etti «Büyük baban eve polislerin doluştuğunu duysaydı ne yapardı acaba? Her halde şimdi mezarında dönüp duruyor. Çok ciddi ve dürüst bir adamdı o. Bir kere-

sinde danslı bir toplantıya gittiğimi duymuş ve bana çok kızmıştı. Ama bu her halde cinayetin yanında pek hafif kalır.»

Başka zaman olsaydı Lance bu sözlere çok gülerdi. Fakat genç adamın ince, esmer yüzünde hâlâ ciddi bir ifade vardı. «Biliyormusun... Çoktan beri dışarıda olduğum için hiç bir şeyden haberim yok. Son zamanlarda burada neler oldu?»

Effie Ramsbottom, gözlerini tavana dikti. «Rezaletler...»

— «Evet, evet, Effie teyze, sen bu lâfı her zaman söylersin. Fakat polis babamın burada, bu evde öldürüldüğünü nereden çıkardı?»

Effie Ramsbottom. «Zina başka şeydir, cinayet başka şey,» diye homurdandı. «O kadının katil olduğunu düşünmek istemem. Hakikaten istemem.»

Lance, kaşlarını kaldırdı. «Adele'i mi kasdediyorsun?»

Yaşlı kadın, mırıldandı. «Ağzım mühürlü.»

Lance, «Haydi, şekerim,» diye eğildi. «Güzel bir söz bu. Ama mânasız. Adele'in bir sevgilisi mi var? Üvey annemle sevgilisi babamın sabah çayına baldıran otu mu karıştırdı? Durum böyle mi?»

— «Şakanın sırası değil.»

— «Aslında şaka etmiyordum ki.»

Effie Ramsbottom, birdenbire, «Sana bir tey şey söyleyeceğim,» dedi. «O kız bu mesele hakkında birşeyler biliyor.»

Lance, hayretle ona baktı. «Hangi kız?»

Effie Ramsbottom, «Şu durmadan burnunu çeken kız,» diye cevap verdi. «Bu akşam üzeri çayımı getirmesi lâzım gelen fakat nedense bunu yapmayan hizmetçi kız. İzin almadan evden ayrıldığını söylediler. Eğer polise gitmişse buna hiç şaşmam. Sana kapıyı kim açtı?»

— «Adı Mary Dove'muş sanırım. Sakin ve masum görünüşlü. Ama aslında öyle olmadığından eminim. Polise giden o mu?»

Miss Ramsbottom, başını salladı. «O polise gitmez. Hayır, canım, ——— şu ahmak orta hizmetçisini kasdediyorum. Bü-

tün gün tavşan gibi irkilip, zıplayıp durdu. Ona, 'Nen var senin? diye sordum. «Yoksa vicdan azabı mı çekiyorsun?» Hemen, «Ben hiç bir şey yapmadım,» dedi. Ben öyle şey yapmam. «Ben de yapmayacağını umarım,» diye cevap verdim. «Fakat seni endişelendiren bir şey var. Öyle değil mi? Burnunu çekmeğe, kimsenin başını belâya sokmak istemediğinden, bütün bunların bir hata olduğundan bahsetmeğe başladı. Ona, «Haydi, kızım,» dedim. «Hakikati itiraf et ve şeytanı da utandır.» İşte böyle dedim ona. «Polise git. Hakikat ne kadar kötü olursa olsun bunu saklamanın kimseye bir faydası olmaz.» O zaman bir takım şeyler saçmaladı. Polise gidemiyeceğini, onların kendisine inanmayacağını, adamlara bir şey anlatamıyacağını söyledi. Sonunda da, «Zaten ben bir şey bilmiyorum,» diye burnunu çekti.»

— «Acaba——» Lance, durakladı. «Kendisine önem verilmesi için böyle davranmış olamaz mı?»

— «Sanmıyorum. Bana kalırsa kızın fena halde ödü patlamıştı. O ya bir şey gördü, ya bir şey duydu. Bu yüzden de işin iç yüzünü anladı. Bu önemli olabilir. Tabii ehemmiyetsiz bir şey olması da imkân dahilinde.»

— «Acaba o babama düşmanmıydı———» Lance, yine tereddüt etti.

Effie Ramsbottom, kati bir tavırla başını sallıyordu. «O babanın farkedebileceği tipte bir kız değildi. Zavallı ona hiç bir erkek aldırmaz. Neyse... Bu da onun ruhu için daha iyi bir şey tabii.»

Lance'ın Gladys'in ruhuna pek aldırdığı yoktu. «Kız, polis karakoluna mı gitti dersin.»

Effie teyze, hemen, «Öyle sanıyorum.» diye cevap verdi. «Onlarla evde konuştuğu takdirde birinin kendisini duyacağından korkuyordu her halde.»

Lance, sordu. «Kız, birinin yemeklere zehir karıştırdığını mı gördü dersin?»

Yaşlı kadın, ona çabucak bir göz attı. «Bu imkân dahilinde değil mi?»

— «Evet, belki.» Sonra özür dilermiş gibi ilâve etti. «Bana bütün bunlar pek inanılacak şeylermiş gibi gelmiyor. Olanlar tıpkı detektif romanlarındakine benziyor»

Effie Ramsbottom, «Percival'ın karısı hemşire,» dedi.

Bu sözlerinin daha önceki konuşmalarıyla bir ilgisi yok gibiydi. Lance şaşkın şaşkın yaşlı kadına baktı.

Miss Romsbottom, mırıldandı. «Hemşireler ilâç kullanmasını bilirler.»

Lance, pek de o fikirde değildi. «O zehir —— yani Taxine ——— ilâç olarak kullanılıyor mu?»

— «Anladığıma göre bu Porsuk meyvalarından çıkarılıyormuş.» Effie Ramsbottom, bir an durdu. «Çocuklar bazan Porsuk meyvası yerler. Bu yüzden de fena halde hastalanırlar. Ben çocukken olan bir hadiseyi hatırlıyorum. Bu bana çok tesir etmişti. Hiç bir zaman da unutmadım. Bazan böyle şeylerin insana çok faydası dokunur.»

Lance, başını çabucak kaldırarak ona baktı.

Effie Ramsbottom, «Tabii sevgi başka,» diye mırıldandı. «Ben de kimseye karşı sevgi duymayan bir kadın olmadığımı umarım. Fakat kötülüğe tahammülüm yok Kötülük, ortadan kaldırılmalıdır.»

Mrs. Crump, başını kaldırdı. Artık hamuru açmağa başlamıştı. Kırmızı yüzünde öfkeli bir ifade vardı. «Bana bir şey söylemeden çıkıp gitti. Sinsi o Sinsi! Kendine engel olacağımdan korkuyordu. Zaten kızı yakalasaydım, muhakkak gitmesine mani olurdum. Küstah! Beyefendi ölmüş, senelerden beri burada olmayan Mr. Lance eve dönmüş. Sen kalk git! Crump'a da, «İster izinli ol, ister olma,» dedim. «Bu gece her Perşembe yaptığım gibi soğuk yemek çıkaracak değilim. Güzel bir yemek hazırlayacağım. Bir centilmen karısıyla uzaktan geliyor. Üste-

lik Lady, hem bir asılzadenin kızı, hem de daha önce bir Lord'la evliymiş. Onun için her şey düzgün olmalı. «Beni bilirsiniz, Miss. Ben daima vezifemi yapmağa çalışırım.»

Onu dinlemekte olan Mary Dove, usulca başını salladı.

— «Ya Crump ne dedi?» Ahçı kadının sesi öfkeyle yükselmeğe başlamıştı. «Ben bu gün izinliyim Sokağa çıkacağım. Asiller bana vız gelir.» Crump. işiyle iftihar eden bir adam değil. Onun için de defolup gitti Ben de Gladys'e, «Bu gece tek başına servis yapacaksın,» dedim. O da, «Pekâlâ, Mrs. Crump,» diye cevap verdi. Fakat ben arkamı döner dönmez de usulca kaçtı. Üstelik onun izin günü de değil bu O Cumaları izinli. Bilmiyorum şimdi ne yapacağız? Allahtan Mr. Lance karısını beraber getirmemiş.»

— «İdare ederiz, Mrs Crump.» Mary'nin sesi hem müşfik hem de otoriterdi. Yemek listesini biraz basitleştiririz, olur biter.» fikirlerini açıkladı. Mrs. Crump, istemeye istemeye başını salladı. Mary, sözlerini, «Böyle olursa,» diye bitirdi. «Ben servisi kolaylıkla yapabilirim.»

— «Yani sofraya siz mi bakacaksınız, Miss?» Mrs. Crump'un sesi hayret ve şüphe doluydu.

— «Gladys zamanında gelmezse öyle olacak.»

Mrs. Crump, homurdandı. «Artık gelmez o. Kimbilir nereye gitti? Allah bilir a, dükkânlara dalıp parasını çarçur ediyordur. Biliyormusunuz, onun bir sevgilisi de var, Miss. Yüzüne bakınca insan buna pek ihtimal veremiyor ama böyle. Delikanlının adı Albert. Gladys'in söylediğine göre baharda evleneceklermiş. Bu kızlar evliliğin ne demek olduğunu bilmiyorlar. Crump'dan neler çekmedim...» Acı acı başını salladı. Sonra da daha sakin bir sesle, «Ya çay takımları, Miss?» dedi. «Onları kim toplayacak?»

Mary, «Bu işi ben yaparım,» diye cevap verdi. «Hemen gideyim.»

Kütüphanede ışıklar yakılmamıştı. Fakat Adele Fortescue hâlâ çay takımının konduğu alçak masanın arkasındaki kana-

pede oturuyordu.

Mary, sordu. «Işıkları yakayım mı, Mrs. Fortescue?» Adele cevap vermedi.

Mary, ışıkları yakarak, pencereye gitti Perdeleri kapattı. Ancak ondan sonra döndü ve yastıkların üzerine yığılmış olan genç kadının yüzünü gördü. Yanında yarısı yenilmiş, üzerine bal sürülmüş bir çörek ve oldukça dolu bir çay fincanı duruyordu. Ölüm, Adele Fortescue'yu pek çabuk yakalamıştı.

Müfettiş Neele, sabırsız bir tavırla sordu. «E?»

Doktor, hemen cevap verdi. Siyanür.. Muhtemelen potasyum siyanür. Çaya karıştırılma sanırım »

Neele, homurdandı «Siyanür.»

Doktor, hafif bir merakla ona baktı. «Fena sarsıldın —— — bunun özel bir sebebi var mı———»

Neele, «Onun katil olduğunu sanıyorduk,» dedi.

— «Ve o katile kurban oldu. Hım... Yeni bir faraziye kurman lâzım öyle değil mi?»

Neele, başını salladı. Yüzünde acı bir ifade vardı. Yüz hatları iyice gerilmişti.

Burnunun dibinde zehirlemişlerdi kadını. Rex Fortescue'nun sabah kahvesine taxine koymuşlardı. Adele Fortescue'nun çayına ise siyanür. Yine aileden birisiydi bu. Veya öyle gözüküyordu.

Adele Fortescue, Jennifer Fortescue, Ellen Fortescue ve eve yeni gelmiş olan Lance Fortescue, kütüphanede oturup çay içmişlerdi. Lance, Miss Ramsbottom'u görmek için yukarıya çıkmış. Jennifer mektup yazmak için kendi odasına çekilmişti. Kütüphaneden en son Elaine ayrılmıştı. Ona göre Adele'in hiç birşeyi yoktu. Genç kadın fincanını dolduruyordu. Son çayını içecekti.

Son çay! Hakikaten bu Adele'in son çayı olmuştu.

Sonra aradan yirmi dakika geçmişti. Nihayet Mary Dove odaya girmiş ve cesedi bulmuştu.

Ve o yirmi dakika sırasında———.

Müfettiş Neele, kendi kendine küfrederek mutfağa gitti. Mutfak masasının başında Mrs. Crump oturuyordu. Şişman kadının o öfkeli hali kalmamıştı. Sönmüş bir balona benziyordu. Müfettiş içeri girince de yerinden kımıldamadı.

— «Hizmetçi kız nerede? Geri döndü mü o?»

— «Gladys mi? Hayır dönmedi. On bire kadar da gelmez sanırım.»

— «Çayı o yaptı ve içeri götürdü, değil mi?»

— «Evet, efendim. Allah şahidim, ben çaya elimi bile sürmedim. Ayrıca Gladys'in kötü bir şey yaptığını da sanmıyorum. Gladys öyle bir kız değildir. İyi bir insandır o. Biraz aptaldır ama kötülüğü yoktur.»

Neele de Gladys'in kötü bir insan olduğunu, çaya zehiri onun karıştırdığını sanmıyordu. Zaten demlikte de siyanür bulunmamıştı.

— «Fakat kız neden öyle birdenbire çıkıp gitti? Bu gün izinli değildi sanırım.»

— «Hayır, efendim. Onun izin günü yarın.»

— «Peki Crump———»

Ahçı kadın, birdenbire öfkeleniverdi. Sesi hiddetle yükselmeğe başladı. «Kabahati Crump'ın üstüne atmaya kalkmayın. Kocamın bu işle hiç bir ilgisi yok. Saat üçte gitti o. Şimdi buna bayağı seviniyorum. Kocamın da Mr. Percival gibi bu meseleyle bir alâkası olmadığını bilmeniz lâzım.»

Percival, biraz önce Londra'dan dönmüş ve bu ikinci felâket haberini almıştı.

Neele, sakin bir tavırla, «Benim Crump'ı itham ettiğim yoktu,» diye cevap verdi. «Acaba o Gladys'in ne yapmak istediğini biliyor mu, diyecektim?»

Mrs. Crump, başını salladı. «Gladys en yeni çoraplarını giymişti. Muhakkak bir işler karıştırmak niyetindeydi. Bilmez-

miyim ben? Çay için sandviç de hazırlamadı. Evet, evet, sinsice bir şeyler yapmak niyetindeydi o. Döndüğü zaman ona söyleyeceklerimi bilirim.»

Döndüğü zaman———

Neele, endişelenmeğe başlamıştı. Bu histen kurtulmak için yukarıya, Adele Fortescue'nun odasına çıktı. Koskocaman bir yerdi burası. Perdeler pembe brokardan, karyola ise yaldızlıydı. Yandaki kapıdan duvarlarına ayna geçirilmiş banyoya geçiliyordu. Gömme küvet sıklamen rengiydi. Banyonun yanında ise Rex Fortescue'nun giyinme odası vardı. Neele, tekrar Adele'in yatak odasına geçti. Etrafına bakındı. Sonra da diğer kapıyı açarak genç kadının oturma odasına girdi.

Burası Ampir stili eşyalarla döşenmişti. Yerde pembe bir halı vardı. Neele, buraya pek bakmadı bile. Zira bir gün evvel burayı iyice araştırmıştı bilhassa küçük, zarif yazı masasıyla meşgûl olmuştu.

Fakat Müfettiş birdenbire irkildi. Pembe halının tam ortasında bir çamur parçası vardı. Neele, ilerleyerek eğildi. Çamur hâlâ ıslaktı.

Müfettiş, etrafına bir göz attı. Halının üzerinde bu çamurdan başka hiç bir ayak izi yoktu.

Müfettiş Neele, Gladys'in yatak odasındaydı şimdi. Saat on biri geçiyordu. Crump yarım saat önce dönmüştü fakat hizmetçi kız görünürlerde yoktu. Müfettiş Neele, odaya bir göz attı. Gladys, iyi bir hizmetçiydi belki. Fakat kızın hususi hayatında pasaklı olduğu anlaşılıyordu. Müfettiş Neele, yatağın pek şık yapılmadığını, pencerenin de açılmadığını düşündü. Fakat Gladys'in âdetleri onu hiç ilgilendirmiyordu. Müfettiş kızın eşyalarını tetkike başladı.

Pek ucuz ve insanın kalbini merhametle burkan şeylerdi. bunlar. İçlerinde dayanıklı veya iyi cins bir şey yoktu. Yar-

dıma çağırdığı yaşlı Ellen'in de ona bir faydası dokunmamıştı. Kadın, Gladys'in kaç elbisesi olduğunu bilmiyordu. Onun için esvapların eksik olup olmadığını söyleyememişti. Neele, elbiselere ve çamaşırlara baktıktan sonra çekmeleri açmağa başladı. Gladys en kıymetli şeylerini burada saklıyordu anlaşılan. Renkli kart postallar, gazetelerden kesilmiş yazılar, örgü tarifleri, güzellik ve kütürle ilgili öğütler.

Müfettiş Neele, bunları intizamla ayırdı. Kart postallar Gladys'in tatillerini geçirdiği yerlerle alâkalıydı anlaşılan. Bunlardan üçünün altında «Albert» imzası vardı Mrs. Crump'ın bahsettiği delikanlı olacaktı bu. İlk kartpostalın arkasına okunaksız bozuk bir yazıyla, «Seni çok özledim. İyi olduğunu umarım. Seni seven, Albert» yazılmıştı. İkincisinde ise, «Burada bir sürü güzel kız var,» deniliyordu. «Ama hiç biri senin tırnağın bile olamaz. Yakında görüşürüz. Randevumuzu unutma. Ondan sonra seninle mesut bir hayat süreceğiz.» Üçüncü kart postalın arkasına ise sadece şu sözler karalanmıştı. «Unutma. Sana güveniyorum. Sevgiler, A.»

Neele, daha sonra gazetelerden kesilmiş olan yazılara bakarak bunları üçe ayırdı Elbise tarifleri ve güzellik öğütleri. Gladys Martin'in çok hayran olduğu anlaşılan sinema yıdızları hakkında haberler. Kızın, fennin son buluşlarına karşı büyük bir hayranlık beslediği de belliydi. Zira kâğıtların arasında uçan daireler, gizli silâhlar, Rusların kullandığı «hakikat serumları,» Amerikan doktorlarının bulduğu söylenen harika ilâçlarla ilgili yazılar da vardı. Neele, «Yirminci asır sihirbazlıkları,» diye düşündü. Fakat bütün odada kızın neden ortadan kaybolduğunu gösterecek bir tek ip ucu bile yoktu. Gladys, hatıra defteri tutmamıştı Zaten Neele de böyle bir şey beklemiyordu. Müfettiş, Rex Fortescue'nun ölümüyle ilgili bir şey de bulamadı. Meselâ Gladys'in gördüklerini, duyduklarını açıkladığı yarıda kalmış bir mektup. Gladys belki bir şey görmüştü. belki bir şeyler duymuştu ama bunu odadaki esyalardan anlamak imkânsızdı. Kız, neden ikinci tepsiyi holde bırakmıştı? Ni-

çin birdenbire ortadan kaybolmuştu? Bu suallerin cevabını da bilmiyordu, Neele.

Müfettiş, içini çekerek odadan çıktı ve kapıyı arkasından kapattı.

Dar, döner merdivenlerden inmeğe hazırlanırken aşağıki sahanlıkta telâşla koşan birinin ayak sesleri aksetti. Sonra Komiser muazini Hay'in endişeli yüzü belirdi. Genç adam, soluk soluğaydı.

Telâşla, «Efendim,» diye bağırdı. «Efendim. Onu bulduk——»

— «Onu mu buldunuz?»

— «Hizmetçi kızı, efendim. Ellen, Gladys'in çamaşırları ipte asılı bıraktığını, onları toplayıp getirmediğini hatırladı. Arka kapıdan çıkılınca, hemen köşenin arkasında buldu. Kadın, el fenerini alarak çamaşırları toplamağa çıktı. Az kalsın kızın cesedinin üzerine yuvarlanıyordu. Gladys'i boğmuşlar, efendim. Çorapla boğmuşlar. O saatler önce ölmüş sanırım. Sonra katil kötü bir şaka da yapmağa kalkmış, efendim. **Kızın burnuna bir mandal takmış——»**

XIII

Yaşlı kadın trene binmeden önce üç sabah gazetesi almıştı. Bunları okuduktan sonra dikkatle katlayarak yanına koydu. Üç gazetedeki başlıklar da birbirinin aynıydı. Kara manşetler Porsuk Ağacı Kulübesindeki üçlü felâketi haber veriyorlardı.

İhtiyar kadın, dimdik oturmuş trenin penceresinden dışarıya bakıyordu. Dudaklarını büzmüştü. Kırışık, pembe beyaz çehresinde hem üzgün, hem de hiddetli bir ifade vardı.

Miss Jane Marple, sabah trenlerinden biriyle St. Mary Mead'den ayrılmış, aktarma yaparak Londra'ya gitmişti. Oradan başka bir trene binerek Baydon Heath'e doğru yola çıkmıştı.

Yaşlı kadın, istasyonda bir taksiye binerek, Porsuk Ağacı kulübesinin adresini verdi. Miss Marple'in, bembeyaz pamuk gibi saçları, pembe yüzüyle öyle masum bir hali vardı ki, adeta düşman tarafından sarılmış bir kaleye benziyen eve kolaylıkla girebildi. Polis, bir ordu halindeki gazeteleri ve fotoğrafçıları binaya yaklaştırmazken, yaşlı kadının, hiç sorguya çekilmeden bahçe kapısından girmesine izin verildi. Her halde onun ailenin yaşlı akrabalarından biri olduğunu sanmışlardı.

Miss Marple, bir avuç bozuk para vererek, şoföre olan borcunu ödedi. Sonra da basamaklardan çıkarak zili çaldı. Ona kapıyı Crump açtı. Miss Marple. uşağı çabucak süzdükten sonra hükmünü verdi. «Sinsi bakışlı. Üstelik çok da korkuyor.»

Crump, karşısında duran bu uzun boylu. Yaşlı kadına dikkatle baktı. Miss Marple, modası geçmiş bir tvid mantoyla eteklik, üzerinde bir kus kanadı olan fötrden yapılmış bir şapka giymiş, boynuna bir kaç eşarp sarmıştı Elinde büyükçe bir çanta, ayağının dibinde de eski fakat iyi cins küçük bir bavul duruyordu. Crump, daha ilk bakışta karşısındakinin hakiki bir «lady» olduğunu anlamıştı.

En kibar tavırlarıyla, «Buyurun, madam,» dedi.

Miss Marple, sordu. «Evin hanımını görebilir miyim?»

Crump, yaşlı kadının içeri girebilmesi için yana çekildi. Bavulu alarak bunu dikkatle hole taşıdı. Sonra da tereddütle, «Şey, madam,» diye mırıldandı. «Kimi görmek istediğinizi tam mânasıyle———»

Miss Marple, ona yardıma çalıştı. «Öldürülen şu zavallı kız hakkında görüşmeğe geldim. Gladys Martin hakkında.»

— «Anlıyorum, madam. O halde———» Sözünü tamamlamıyarak, kütüphaneye doğru baktı. Kapıda uzun boylu, genç bir kadın belirmişti. «İşte Mrs. Lance Fortescue, madam.»

Pat, ilerledi. Miss Marple'la birbirlerine baktılar. Yaşlı kadın biraz şaşırmıştı. Bu evde Pat Fortescue gibi bir kadınla karşılaşacağı hiç aklına gelmemişti, Miss Marple'in. Evin içi tahmin ettiği gibi çıkmıştı ama doğrusu Pat buraya hiç uymuyordu.

Crump, atıldı. «Gladys hakkında konuşmak istiyorlarmış, madam.»

Pat, tereddütle mırıldandı. «Buraya buyurmaz mısınız? Orada kimse yok.» Kütüphaneye doğru gitti. Miss Marple da onun peşinden ilerledi.

Pat, «Bilhassa görmek istediğiniz kimse yok, değil mi?» dedi. «Aslında size pek faydam dokunacağını sanmıyorum. Anlıyacağınız kocamla bir kaç gün evvel Afrika'dan döndük. Evdekiler hakkında pek fazla bir fikrimiz yok. Fakat isterseniz görümcemi veya kayınbiraderimin karısını çağırabilirim.»

Miss Marple, genç kadına baktı. Ondan hoşlanmıştı. Onun ciddiyeti ve sadeliği hemen dikkati çekiyordu. Dalgın dalgın, «Bu genç kadın buradan, bu fazla süslü evden ziyade, atların, köpeklerin yetiştirildiği bir yere yakışır.» diye düşündü.

Sonra da eldivenlerini çıkararak, bunların parmaklarını dikkatle düzeltti. «Mesele aslında çok basit. Gazetede Gladys Martin'in öldürüldüğünü okudum. Onu gayet iyi tanırım. Kız, bizim taraflıdır. Hatta ilk defa benim yanımda çalışmaya başladı. Onu ben yetiştirdim sayılır. Başına bu korkunç felâketin geldiğini öğrenince, «Bari gidip, yapabileceğim bir şey olup olmadığını sorayım, dedim.»

Pat, başını salladı. «Anlıyorum...» Hakikaten de anlıyordu genç kadın. Miss Marple'in bu hareketi ona gayet normal gelmişti. Gülümsedi. «İyi ki geldiniz. Kız hakkında kimse fazla bir şey bilmiyor. Yani akrabalarını filan demek istedim.»

Miss Marple, «Tabii,» diye cevap verdi. «Aslında Gladys'in akrabası yok. Onu St. Faith yetimhanesinden almıştım İyi idare edilen bir yerdir orası Ama daima para sıkıntısı çekeriz. Oradaki kızlara itina eder onları iyi bir şekilde yetiştirmeğe çalışırız. Gladys, yanımda çalışmağa başladığı zaman on yedi yaşındaydı. Ona servis yapmasını, gümüş parlatmasını filân öğrettim. Tabii yanımda uzun zaman kalmadı. Daima böyle

olur zaten. Biraz tecrübe sahibi olur olmaz gitti bir lokantaya girdi. Nedense bütün kızlar garsonluk etmek isterler. Bunun daha serbest ve eğlenceli bir hayat sürmek demek olduğunu sanırlar. Belki de öyledir Bunu bilmem.. »

Pat, «Ben onu hiç görmedim,» dedi Güzel miydi?»

Miss Marple, içini çekti. «Hayır, hayır Burnu daima tıkalıydı. Yüzünde de sivilceler vardı. Üstelik acınacak kadar da aptaldı,» Miss Marple düşünceli bir tavırla devam etti. «Onun arkadaş edinebileceğini hiç sanmıyorum. Erkeklere bayılırdı, zavallı. Fakat gençler ona aldırmaz, diğer kızlar ise kendisini istismar ederlerdi.»

Pat, üzülmüştü. «Ne hainlik.»

Miss Marple, başını salladı «Evet, yavrum. Korkarım hayat çok zalim. İnsan böyle Gladys gibi kızları ne yapacağını bilemiyor. Böyleleri sinemaya filân gitmeye bayılırlar fakat daima olmayacak şeyleri hayal ederler. Belki bu da bir nevi saadettir. Fakat daima hayal kırıklığına uğrarlar. Zannedersem Galdys garsonlukta beklediğini bulamadı. Öyle alâka çekici bir şey olmuyor, üstelik ayakları da yoruluyordu. Her halde bu yüzden tekrar hizmetçilik etmeye karar verdi. Buraya nezaman girdiğini biliyor musunuz?»

— «Hayır... Fakat Gladys'in buraya geleli çok olduğunu sanmıyorum. Her halde bu işe bir iki ay önce girdi.» Pat, bir an durdu, sonra sözlerine devam etti. «Onun bu işe karışmış, bu yüzden ölmüş olması korkunç bir şey. Her halde zavallı bir şey duydu veya bir şeyin farkına vardı.»

Miss Marple, o yumuşak sesiyle mırıldandı. «Beni asıl o mandal hikâyesi sarstı.»

— «Mandal meselesi mi?»

— «Evet. Bunu gazetede okudum. Herhalde doğru bu. Gladys'i buldukları zaman burnuna çamaşır mandalı takılıymış.»

Pat, başını salladı. Miss Marple'in yanakları büsbütün pembeleşti. «İşte ben en çok buna kızdım. Bilmem beni anlıya-

bilecekmisiniz, yavrum? Bu çok haince, istihkâr dolu bir hareket. Bunu okuduğum zaman katili karşımda görür gibi oldum. İnsan böyle bir şey yapar mı? İnsanın vakarını hiçe saymak çok kötü bir şey. Bilhassa öldürdüğün bir kimsenin vakarını.»

Pat, ağır ağır, «Zannedersem ne demek istediğinizi anlıyorum,» diyerek, ayağa kalktı. «Yukarı çıkıp Müfettiş Neele'i görmeniz iyi olur sanırım Tahkikati o idare ediyor. Kendisi şimdi burada. Ondan hoşlanacağınızı sanıyorum. Müfettişin insan tarafı çok kuvvetli.» Birdenbire titredi. «Bütün bunlar korkunç bir kâbustan farksız. Mânasız. Delice bir şey bu. Üstelik ortada sebep de yok.»

Miss Marple, «Ben o fikirde değilim,» diye cevap verdi. «Ben o fikirde değilim.»

Müfettiş Neele'in yorgun ve bitkin bir hali vardı. Üç kişi ölmüştü. Memleketteki bütün gazeteler onun peşindeydiler. Malûm vakalardan farksız gibi gözüken bu hadise birdenbire içinden çıkılamıyacak bir hal almıştı. Katil sandıkları Adele Fortescue, katilin ikinci kurbanı olmuştu. O korkunç günün sonunda Müdür Yardımcısı Neele'i çağırmış iki adam hemen hemen sabaha kadar konuşmuşlardı.

Müfettiş Neele, bütün üzüntüsüne rağmen yine de bir bakımdan memnundu. Genç kadınla âşığı meselesi —— pek basitti bu. Onun için Müfettiş daima yanılıp yanılmadığını kendi kendisine sormak zorunda kalmıştı. Şimdi de şüphelenmekte haklı olduğunu anlıyordu

Müdür yardımcısı, çatık kaşlarla odada bir aşağı bir yukarı dolaşarak, «Mesele tamamiyle değişik şimdi,» demişti. Neele bana karşımızda bir manyak var gibi geliyor Önce adam, sonra karısı. Fakat bütün hadiselerden bu cinayetleri yine de evden birinin işlediği anlaşılıyor. Aileden biri bu. Fortescue'yla kahvaltıya oturan biri adamın kahvesine veya yemeğine taxine karıştırdı. O gün aileyle birlikte çay içen bir Fortescue'nun fincanına siyanür koydu. Güvenilen, dikkati çekmeyen, aileden biri bu. Ama hangisi Neele?»

Müfettiş, istihzayla gülmüştü. «Percival orada değildi. Bu yüzden onun bu ikinci cinayetle de bir ilgisi olmadığını düşünebiliriz.»

Müdür Muavini ona dikkatle bakmıştı. «Ne var, Neele? Tavrın bir tuhaf. Ne düşünüyorsun?»

Neele'in yüzünde sakin bir ifade vardı. «Hiç, efendim Benimki pek parlak bir fikir sayılmaz. Fakat bu durumun Mr. Percival'in pek işine yaradığını söyleyebilirim.»

— «Orası öyle...» Müdür Muavini biraz düşündükten sonra başını sallamıştı. «Adamın bir yolunu bulup bu cinayeti işlediğini mi düşünüyorsun, Neele? Fakat bunu nasıl yapmış olabilir? Doğrusu buna pek ihtimal vermiyorum. Üstelik adam çok da ihtiyatlı.»

— «Fakat zeki bir insan.»

— «Kadınların suçlu olduğunu sanmıyorsun, öyle mi? Fakat bu işle kadınların ilgisi olabilir. Eaine Fortescue'yle, Perciva'in karısının... İkisi de o sabah kahvaltıdalarmış. Sonra da çayda. Bu cinayetleri ikisinden biri işlemiş olabilir. Onlarda anormal bir hal yok mu? Hoş, bu da her zaman belli olmaz ya. Belki vaktiyle ruhi bir bozukluk geçirdiler »

Müfettiş Neele, cevap vermemişti Mary Dove'i düşünmekteydi o. Genç kadından şüphelenmesi için bir sebep yoktu ama, Müfettiş yine de bazı şeyler düşünüyordu. Mary Dove' da anlatamadığı, kendisini rahatsız eden bir hal vardı. Hafif, alayla karışık bir düşmanlıkmıydı bu? Rex Fortescue'nun ölümünden sonra kâhya hakikaten böyle bir tavır takınmıştı. Şimdiki hali nasıldı? Genç kadın, yine kibar bir şekilde hareket ediyor. Fakat o eski müstehzi hali kalmamıştı galiba. «Acaba bir iki kere onun yüzünde belirip kaybolan ifade korku değil miydi? Gladys Martin'in ölümünden kendimi suçlu tutuyorum. Onun halini anlayamadım. Bu tiplerin polisten daima korktuklarını düşündüm. Böyle şeylerle çok karşılaştım Ama bu seferki böyle değildi. Gladys Martin şüphelenmesine sebep olan bir şey duymuş veya görmüştü. Belki bu basit, vuzuhsuz bir şey-

di. Onun için kız bundan bahsetmeyi pek istemedi Ve artık o zavallı korkak tavşan bir daha kimseyle konuşamıyacak...»

Müfettiş Neele, şimdi Porsuk Ağacı Kulübesinde karşısına dikilen yaşlı kadının sakin yüzüne dikkatle baktı. Önce ona nasıl muamele edeceğini bilemedi. Sonra çabucak kararını verdi. Miss Marple'in ona faydası dokunabilirdi. Bütün yaşlı «lady'ler gibi o da kibar ve nazikti. Bol vakti vardı. Ayrıca ihtiyar kızlar gibi o da dedikoduları çabucak duyabilirdi. Hizmetçilerden, evdeki kadınlardan onların kendisine ve adamlarına söylemiyecekleri bazı şeyleri öğrenmesi ihtimal dahilindeydi Konuşmalar... Faraziyeler... Hatıralar... Tekrarlamalar... Miss Marple bütün bunların arasından cinayetle ilgili şeyleri seçebilirdi. Onun için Müfettiş Neele, kibar kibar konuşmaya karar verdi.

— «Buraya kadar gelmekle büyük bir lûtufta bulundunuz. Miss Marple.»

— «Bu benim vazifemdi. Müfettiş bey Kız, vaktiyle benim yanımda oturmuştu. Bu yüzden kendimi ondan mesûl hissediyorum. Bir bakıma gülünç bir kızdı, Gladys.»

Müfettiş Neele, ona takdirle baktı. «Evet, öyle.» Yaşlı kadının meselenin candamarını bulmuş olduğundan emindi.

Miss Marple, devam etti «Ne yapacağını pek bilemezdi o. Yani bir durum karşısında demek istiyorum Ah, ne kasdettiğimi bir türlü izah edemiyorum.»

Müfettiş Neele, «Ben anlıyorum,» dedi. «Gladys, neyin önemli, neyin önemsiz olduğunu anlıyamazdı. Bunu kasdediyorsunuz değil mi?»

— «Evet, evet, Müfettiş bey.»

— «Onun gülünç olduğunu söylerken———» Müfettiş sözlerini tamamlamadı

Miss Marple, hemen izah etti. «Pek safdildi o. Gladys, parası olduğu takdirde bunu kolaylıkla bir dolandırıcıya kaptıra-

cak bir tipti. Tabii fazla parası yoktu. Zira gider gider kendisine hiç yakışmayacak elbiseler alırdı.»

Müfettiş, sordu. «Ya erkekler bakımından?»

Miss Marple, «Bir sevgilisi olmasını çok istiyordu,» diye cevap verdi. «Zannedersem St Mary Mead'den de bu yüzden ayrıldı. Orada rekabet fazladır. Zira genç adam pek azdır bizim köyde. Gladys'in, bize balık getiren delikanlıdan ümidi vardı. Fakat Fred bütün kızlara tatlı sözler sövlerdi Ama aslında ona göre önemli bir şey değildi. Bu zavallı Gladys'i bir hayli üzdü. Fakat anladığıma göre, sonunda Gladys kendisine bir sevgili bulmuş Öyle değil mi?»

Müfettiş Neele, başını salladı. «Öyle sanırım. Zannedersem gencin adı Albert Evans. Anlaşılan Gladys onunla bir tatil kampında tanışmış. Kıza nişan yüzüğü filân takmamış. Onun için belki bu hikâye de hayal mahsulü. Ahçıya söylediğine göre genç adam maden mühendisiymiş.»

Miss Marple, «Olacak gibi değil,» diye mırıldandı. «Fakat her halde genç adam Gladys'e öyle söyledi. Dediğim gibi hemen her şeye inanırdı o. O gencin bu işle bir ilgisi var mı?»

Müfettiş Neele, «Hayır,» diye cevap verdi. «Arada bir bağ olduğunu sanmıyorum. Genç adam, hiç bir zaman buraya Gladys'i görmeğe gelmemiş. Zaman zaman kıza bazı limanlardan kart postal yollamış. Her halde Baltıkta çalışan bir geminin üçüncü makinisti.»

Miss Marple, içini çekti. «Neyse... Hiç olmazsa Gladys aradığı romantik aşkı bulmuş Hayatı böyle birdenbire sona erdiğine göre———» Dudakları gerildi. «Biliyormusunuz Müfettiş bey, bu beni o kadar kızdırıyor ki.» Pat Fortescue'ya söylediklerini tekrarladı .«Bilhassa o çamaşır mandalı. İşte, Müfettiş bey, bence bundan daha büyük bir kötülük olamaz.»

Müfettiş Neele, ona ilgiyle baktı. «Ne demek istediğinizi anlıyorum, Miss Marple.»

Yaşlı kadın, özür dilermiş gibi öksürdü. «Acaba ——— size kadınca bir şekilde acizane yardım etmek istesem, büyük

bir küstahlık mı yapmış olurum? Bu kötü bir cinayet, Müfettiş Neele. Kötüler cezasız kalmamalıdır »

Genç adam, homurdandı. «Son zamanlarda böyle fikirleri modası geçmiş sayıyorlar Ama ben de sizin gibi düşünüyorum.»

Miss Marple, düşünceli bir tavırla mırıldandı. «İstasyonun yakınında bir otel var... Bir de Golf oteli. . Sonra bu evde misyonerlikle çok ilgilenen biri oturuyormuş.. Miss Ramsbottom isminde biri.»

Müfettiş Neele, yaşlı kadını takdirle süzdü. «Evet... Bu önemli olabilir. Ben ondan fazla bir şey öğrendiğimi iddia edemiyeceğim.»

Miss Marple, «Çok naziksiniz ,Müfettiş Neele,» dedi. «Benim heyecan meraklısı bir kadın olmadığımı anladığınıza çok sevindim.»

Müfettiş Neele, birdenbire beklenmedik bir şekilde güldü. «Miss Marple, alışılmış intikam meleklerine hiç benzemiyor..» diye düşünüyordu. «Fakat beki de aslında o hakikaten intikam meleği.»

Miss Marple, mırıldandı. «Gazeteler haberleri öyle mübalâğalı bir şekilde veriyorlar ki. Fakat bunların insanın istediği kadar hakikate uygun olduklarını pek sanmıyorum.» Sual sorar gibi Müfettişe baktı. «İnsan işin iç yüzünü öğrenebilse...»

Neele, ellerini açtı. «İşin iç yüzünü biz de pek bilmiyoruz. Fakat mübalâğalı taraflarını atarsak durum şöyle. Mr. Fortescue, Taxine'den zehirlendiği için kaldırıldığı hastanede hemen öldü. Taxine, Porsuk ağacının meyva ve yapraklarından çıkarılıyor.»

Miss Marple, «Çok uygun,» dedi.

Müfettiş, başını salladı. «Evet. Fakat zehirin buradaki ağaçlardan elde edildiğini gösterecek bir delil bulamadık. Henüz, demek istiyorum.» Bu nokta üzerinde bilhassa duruyordu. Zira Miss Marple'in kendisine bu bakımdan faydalı olabileceğini düşünüyordu. Eğer evde Porsuk meyvalarından bir şey yapılmışsa, Miss Marple muhakkak bunun izlerini bulacaktı.

Evde likör ve konserve yapan ihtiyar kedicik'lerdendi o. Onun için böyle bi rşeyi yapma ve ortadan kaldırma usullerini de bilmesi lâzımdı.

— «Ve Mrs. Fortescue?»

— Mrs. Fortescue, ailenin diğer fertleriyle birlikte kütüphanede çay içti. Odadan en son üvey kızı Miss Elaine Fortescue çıktı. Kız kapıdan çıktığı sırada Adele Fortescue'nun fincanına tekrar çay doldurduğunu söylüyor. Evde kâhyalık yapan Miss Dove yirmi dakika kadar sonra çay tepsisini almak için kütüphaneye girdiği zaman, Mrs. Fortescue hâlâ kanapede oturuyordu. Ölmüştü. Yanında oldukça dolu bir fincan duruyordu. Buna potasyum siyanür karıştırılmıştı.»

Miss Marple, «Bu zehir hemen tesirini gösterir değil mi?» dedi.

— «Evet.»

Yaşlı kadın, «Tehlikeli bir zehir bu,» diye mırıldandı. Tabii eşek arılarını öldürmek için siyanür kullanıyorum ama daima dikkatli davranırım.»

Müfettiş Neele, «İyi bildiniz,» dedi. «Bahçıvanın aletlerini koyduğu kulübecikte bir paket zehir bulduk.»

Miss Marple, ellerini açtı «Yine pek uygun.» İlâve etti. «Mrs. Fortescue, bir şey yememiş mi?»

— «Yemiş. Yiyecek şey pek bolmuş.»

— «Pasta her halde? Ekmek ve yağ? Çörek? Reçel? Bal?»

— «Evet, tepside bal, çörek, çikolatalı pasta, bisküvit filân varmış.» Miss Marple'a garip bir tavırla baktı. «Potasyum siyanür çaya karıştırılmıştı.»

— «Evet, evet. Bunu anladım. Teferruatı öğrenmeğe çalışıyordum. Aslında bu pek mânalı. Öyle değil mi?» Müfettiş Neele, onu hafif bir hayretle süzdü. Yaşlı kadının yanakları kızarmıştı, mavi gözeri pırıl pırıl parlıyordu.

— «Ya üçüncü ölüm, Müfettiş bey?»

— «Bu görünüşte gayet basit. Gladys, çay tepsisini kütüphaneye götürmüş. Sonra pastaların bulunduğu tepsiyi al-

mış. Fakat bunu nedense holdc bırakmış. Anlaşılan bütün gün gayet dalgın bir hali varmış. Ondan sonra kendisini gören olmamış. Ahçı Mrs. Crunıp onun kimseye bir şey söylemeden çıkıp gittiğine kanaat getirmiş Bunu düşünmesine, Gladys'in en iyi naylon çoraplarıyla, en yeni ayakkabılarını giymesi sebep olmuş sanırım. Zannedersem Gladys birdenbire çamaşırları toplamadığını hatırlamış Onları almağa koşmuş Çamaşırların yarısını da ipten indirmiş. O sırada biri usulca boynuna bir çorabı dolamış... İşte böyle ..»

Miss Marple, sordu. «Dışarıdan biri mi?»

Müfettiş Neele, omzunu kaldırdı. «Belki. Fakat belki de katil evden biri. Kızı yalnız ele geçirme fırsatını kollayan bir adam veya bir kadın. Gladys'i ilk sorguya çektimiz zaman endişeli ve sinirli bir hali vardı. Fakat korkarım ben o sırada bunun önemini anlıyamadım.»

Miss Marple, bağırdı. «Nasıl anlıyabilirdiniz? Çünkü çok kimse polis tarafından sorguya çekilirken mahçup ve suçlu gibi bir tavır takınırlar.»

— «Evet, bütün mesele de bu ya. Fakat bu sefer durum böyle değildi, Miss Marple. Zannedersem Gladys birinin bir şey yaptığını görmüştü. Kızın izah edilmesini isteyeceği bir şey. Bunun pek kati bir hadise olduğunu sanmıyorm. Zira Gladys o zaman açık açık konuşurdu. Fakat durumu farkttiğini bu işle ilgisi olan kimseye belli etti. O zaman bu şahıs Gladys'in kendisi için bir tehlike teşkil edeceğini anladı »

Miss Marple, kendi kendisine konuşurmuş gibi mırıldandı. «Bu yüzden Gladys'i boğdu ve burnuna da çamaşır mandalını taktı.»

— «Evet. İğrenç bir hareket bu. Katilin istihkârını belli eden bir şey. İğrenç ve lüzumsuz bir meydan okuma.»

Miss Marple, başını salladı «Lüzumsuz olduğunu sanmıyorum. Böylece ortaya bir şekil çıkıyor. Öyle değil mi?»

Müfettiş Neele, merakla yaşlı kadına baktı. «Ne demek istediğinizi anlıyamadım.»

Miss Marple, hemen utandı. «Şey —— görünüşte ——— yani, —— hepsini sıraya koyarsanız ——— insan hakikatlerden kaçamıyor, değil mi?»

— «Ne demek istediğinizi anladığımı sanmıyorum.»

— «Yani ——— önce Mr. Fortescue öldürüldü. Rex Fortescue. Şehirdeki bürosunda ağırlaştı adam Mrs. Fortescue ise kütüphanede oturmuş çay içerken zehirlendi. Önünde çörek ve bal vardı. Sonra zavallı Gladys'in burnuna mandal taktılar. Bütün mesele anlaşılsın diye tabii. Biraz evvel görüp pek beğendiğim Mrs. Lance Fortescue bana cinayetlerin gayet mânasız olduğunu söyledi. Fakat onunla aynı fikirde değilim. Bütün bunların bir mânası olmalı değil mi?»

Müfettiş Neele, ağır ağır, «Doğrusu ————» dedi.

Miss Marple, çabucak sözlerine devam etti. «Müfettiş Neele, siz otuz beş - tozu altı yaşındasınız değil mi? Zannedersem siz küçükken yeni bir moda çıkmıştı. Herkes o çocukça şiirlerin aleyhindeydi. Fakat insan benim gibi «Kaz ana» masallarını dinleyerek büyürse.. Yani bu çok mânalı değil mi?» Miss Marple, bir an durdu. Sonra bütün cesaretini toplayarak, «Tabii size bütün bunları söylemem büyük bir küstahlık,» dedi.

— «Bana istediğiniz her şeyi söyleyebilirsiniz, Miss Marple.»

— «Çok naziksiniz. O halde söyleyeceğim. Fakat bunu çekinerek yaptığımdan da emin olabilirsiniz. Çok yaşlı olduğumu biliyorum. Kafam da karmakarışık. Onun için belki bu fikrimin hiç bir kıymeti yok, Yani şunu kasdediyorum. Kara tavuklar meselesini incelediniz mi?»

XIV

Müfettiş Neele, on saniye kadar Miss Marple'a müthiş bir hayretle baktı. Önce yaşlı kadının çıldırdığına hükmetti.

Sonra da tekrarladı. «Kara tavuklar . »

Miss Marple, heyecanla başını salladı. «Evet.» Sonra derin bir nefes aldı.

«Bir şarkı söyle.
Altı peni, bir cep dolusu çavdar
Böreğin içinde pişirilen yirmi dört kara tavuğun şarkısını.
Börek kesildiği zaman karatavuklar ötmeğe başlamış.
Tam krala lâyık bir yemek değil mi bu?
Kral, hazinesindeymiş, parasını sayıyormuş.
Kraliçe odasında ekmekle bal yiyormuş.
Hizmetçi bahçede çamaşırları asıyormuş.
Bir serçe gelerek burnunu gagalayıvermiş.»

Müfettiş Neele, «Allahım,» dedi.

Miss Marple, başını salladı. «Bu çocukça şiir hadiselere uyuyor, değil mi? Adamın cebinden çavdar çıkmış sanırım. Gazetelerde okudum. Bu doğru mu?»

Müfettiş Neele, «Evet,» diye cevap verdi.

Miss Marple, zaferle güldü. «Gördünüz dü? Rex Fortescue. Rex, Latince-«Kral,» mânasına gelir. Ve Mrs. Fortescue, yani Kraliçe, odada ekmekle bal yiyormuş. İşte bu yüzden katil Gladys'in burnuna o mandalı takmış. Kuşun hizmetçinin burnunu gagaladığını ima için.»

Müfettiş Neele, «Yani,» diye mırıldandı. «Adam deli mi?»

— «Hemen böyle düşünmemiz doğru değil. Fakat durumun acaip olduğu meydanda. Fakat kara tavuklar hakkında tahkikat yapmalısınız. Bir yerde bir karatavuk meselesi olmalı.»

Aynı anda Komiser muavini Hay içeri girerek, telâşla «Efendim,» dedi. Miss Marple'i görünce durakladı. O arada Müfettiş Neele de kendisini toplamağa muvaffak olmuştu.

— «Teşekkür ederim, Miss Marple. O meseleyi inceleyeceğim. Madem kızla ilgileniyorsunuz, belki odasından aldığımız eşyalarına bakmak istersiniz. Komiser muavini Hay onları bi-

raz sonra size gösterir.»

Miss Marple, nezaketle bir şeyler söyleyerek dışarı çıktı.

Müfettiş Neele, kendi kendine, «Karatavuklar,» diye mırıldandı.

Komiser muivini Hay ona hayretle baktı.

— «Evet, Hay. Ne var?»

Hay, yine telâşla, «Efendim,» dedi. «Şuna bakın.» Kirlice mendile sarmış olduğu bir şeyi Müfettişe uzattı. «Bunu otların arkasında buldum. Arka pencerelerin birinden atılmış olabilir.» Mendili açarak, içindekini masaya, Müfettiş Neele'in önüne bıraktı. Neele, eğilerek, gitgide artan bir heyecanla buna baktı. Bu içi hemen hemen ağzına kadar marmelatla dolu bir kaptı.

Müfetiş, sessiz sedasız kabı süzüyordu. Yüzünde sakin, hatta aptalca bir ifade belirmişti. Bundan da Müfettiş Neele'in hayalinin son sürat çalışmaya başladığı anlaşılıyordu. Genç adamın gözlerinin önünde bir sahne canlanmıştı şimdi. Yeni bir marmelat kavanozu açılıyordu. Biri bundan dikkatle bir parça alıyor ve içine Taxine karıştırıyordu. Sonra da zehirli marmelatı tekrar kavanoza koyarak ağzını kapatıyordu.

Müfettiş, Hay'e döndü «Marmelatı kavanozdan alıp kristal kaplara koymuyorlar mı?»

— «Hayır, efendim. Harp sırasında kavanozu sofraya koymaya alışmışlar. Ondan sonra hep böyle gitmiş.»

Neele, mırıldandı. «Bu da katilin işini kolaylaştırmış tabi.»

Hay, iâve etti. «Bir şey daha öğrendim: Kahvaltıda yalnız Mr. Fortescue marmelat yermiş. Bir de Mr. Percival evde olduğu zaman. Diğerleri reçel ve balı tercil ederlermiş.»

Neele, başını salladı. «Evet... İş basitleşiyor değil mi?»

Bu kısa duraklamadan sonra kafasındaki film yine devam etti. Şimdi kahvaltı masasındalardı. Rex Fortescue, marmelât kavanozuna doğru uzanıyordu Bundan bir kaşık alıyor ve marmelâtı yağlı ekmeğinin üzerine sürüyordu. Bu, zehiri kahveye

karıştırmaktan daha kolay ve tehlikesizdi.

Müfettiş Neele, «Marmelatı tahlil ettirmemiz lâzım tabii,» diye başını salladı. «Bakalım içinde Taxine izi bulabilecekler mi? Hemen netice çıkarmağa kalkmayalım.»

— «Evet, efendim. Kavanozun üzerinde parmak izleri de olabilir.»

Müfettiş Neele kederli kederli için içekti. «Üzerindekilerin istediğimiz parmak izleri olacağını sanmıyorum. Her halde Gladys'in, Crump'ın ve Fortescue'nun kendi parmak izlerini bulacaklar. Ayrıca Mrs. Crump'ın, bakkal çırağının da izleri olabilir! Eğer biri marmelata Taxine karıştırdıysa parmak izi bırakmamağa calışmıştır.Neyse... Dediğim gibi hemen netice çıkarmağa kalkmayalım Marmelat nasıl ısmarlıyorlarmış? Bunlar nerede duruyor?»

Çalışkan Hay, bunların cevabını da biliyordu. «Her seferinde altı kavanoz marmelat ve reçel alıyorlarmış. Açılmış olanının içindeki marmelat azalmaya başlayınca bir yenisini mutfağa getiriyorlarmış.»

Neele, «O halde,» dedi. «Zehir marmelata, kavanoz sofraya konulmadan bir kaç gün önce karıştırılmış olabilir. Porsuk ağacı kulübesindekiler veya eve girip çıkan herkes bu işi kolaylıkla yapabilirdi...»

Bu sözleri Hay'i biraz şaşırtmıştı. Müfettişin kafasından neler geçtiğini anlayamadı.

Halbuki Neele, «Zehir marmelada daha önce karıştırıldıysa,» diye düşünüyordu. **«O zaman Fortescue'nun öldüğü sabah kahvaltı sofrasına oturanlardan birinin katil olması icap etmez.»** Böylece ortaya ilgi çekici yeni ihtimaller çıkıyordu. Diğerlerini yeniden sorguya çekecekti Neele. Fakat bu sefer başka sualler soracaktı. Kendi kendine, «Her ihtimali göze almalı,» dedi. «Hatta Miss ——— neydi o ihtiyar kızın adı? ——— onun çocuk şiiri hakkındaki sözlerini de ciddiye alacağım. Çünkü bu şiir hadiselere hakikaten şaşılacak bir şekilde uyuyor.

Bilhassa beni başından beri düşündüren o cep dolusu çavdara...»

Müfettiş Neele, «Kara tavuklar?» diye mırıldandı.

Hay, hayretle ona baktı. «O gün kahvaltıda tavuk yediklerini hiç sanmıyorum, efendim.»

Müfettiş Neele, Mary Dove'u aramaya çıktı.

Genç kadını, ikinci kattaki yatak odalarından birinde buldu. Mary, yataktaki pek de temiz duran çarşafları toplamakta olan Ellen'e nezaret ediyordu Bir sandalyeye temiz havlular konulmuştu.

Müfettiş Neele, şaşkın şaşkın baktı. «Misafir mi geliyor?»

Mary Dove, ona gülümsedi. Somurtkan ve aksi tavırlı Ellen'e karşılık genç kadın her zamanki gibi sakin ve güler yüzlüydü. «Tahmininizin aksi...»

Neele, kaşlarını kaldırdı.

Mary, «Bu odayı Mr. Gerald Wright için hazırlamıştık,» diye mırıldandı.

— «Gerald Wright? O da kim?»

— «Miss Elaine Fortescue'nun bir arkadaşı.» Mary'nin sesi gayet ifadesizdi.

— «Buraya mı gelecekti o? Ne zaman?»

— «Zannedersem kendisi Mr. Fortescue'nun ölümünden bir gün sonra Golf oteline indi.»

— «Ölümünden bir gün **sonra?»**

— «Miss Fortescue öyle söyledi.» Mary'nin sesi hâlâ ifadesizdi. «Bana onun gelip evde kalmasını istediğini söyledi. Onun üzerine bu odayı hazırlattım. Şimdi —— diğer iki felâketten sonra —— Gerald Wright'ın yine otelde kalması daha doğru olacak.»

— «Golf otelinde mi?»

— «Evet.»

Müfettiş Neele, «Pekâlâ,» dedi.

Ellen çarşafları ve havluları toplayarak odadan çıktı.

Mary Dove, merakla Neele'i süzüyordu. «Beni mi görmek istiyordunuz?»

Neele, dostça bir tavırla, «Saatleri kesin olarak tesbit edemedik,» diye cevap verdi. «Önemli olmağa başladı bu. Ailenin fertleri saat bakımından vuzuhsuz şeyler söylüyorlar. Bir bakıma onlara hak vermek lâzım. Fakat siz saatleri kati olarak biliyorsunuz, Miss Dove.»

— «Bu bakımdan da bana hak vermek lâzım.»

— «Evet, belki. Doğrusu herkesin paniğe kapılmasına rağmen evi yine de intizamla idare ettiniz. Sizi tebrik etmek lâzım, Miss Dove. Bu cinayetler herkesi dehşete düşürdü.» Durdu. Sonra da merakla sordu «Bu işi nasıl başardınız?»

Mary Dove'un en zayıf noktasını bulmuştu. Genç kadın, becerikliliği ve organize kabiliyetiyle övünüyordu Mary Dove, cevap verirken yüzünde daha yumuşak bir ifade belirdi.

— «Crump'lar hemen buradan ayrılmağa kalktılar, tabii.»

— «Buna müsaade etmezdik.»

— «Biliyorum. Onlara ayrıca Mr. Percival'in kendisini müşkül durumda bırakmayanlara karşı daha —— cömertçe davranacağını söyledim.»

— «Ya Ellen?»

— «O gitmek istemiyor.»

Neele, tekrarladı. «Ellen gitmek istemiyor. Sinirleri sağlam olmalı.»

Mary Dove, «Ellen, felâketlerden zevk alıyor,» dedi. «Mrs. Percival gibi, felâketler onda da zevkli birer dram tesirini uyandırıyor.»

— «Bakın bu çok ilgi çekici. Sizce Mrs. Percival bu felâketlerden —— zevk aldı mı?»

— «Hayır, hayır. O kadar ileri gitmek istemem. Bence bütün bu hadiseler —— diğerlerinin karşısında boyun bükmemeği ona öğretti——»

— «Peki, olanlar size nasıl tesir etti, Miss Dove?»

Genç kadın, omzunu silkti. «Doğrusu bu pek de hoş bir macera sayılmaz.» Sesi müstehziydi.

Müfettiş Neele, yine bu soğuk kanlı kadını gafil avlama arzusuna kapıldı. Bu ihtiyatlı ve becerikli mahlûkun kafasından neler geçiyordu acaba?

Fakat sadece sert bir sesle, «Şimdi saatleri hatırlamağa çalışalım,» dedi. «Gladys Martin'i en son çaydan önce holde gördünüz, değil mi? O sırada beşe yirmi vardı?»

— «Evet. ona çayı getirmesini söyledim.»

— «Siz nereden geliyordunuz?»

— «Yukarıdan inmiştim. Bana bir iki dakika önce telefon çalmış gibi gelmişti.»

— «Telefona Gladys'mi cevap vermişti?»

— «Evet. Burayı yanlışlıkla açmışlardı. Biri Baydon Heath çamaşırhanesini arıyordu.»

— «Kızı en son o zaman mı gördünüz?»

— «On dakika kadar sonra çay tepsisini kütüphaneye getirdi.»

— «Ondan sonra da Miss Elaine Fortescue içeri girdi, değil mi?»

— «Evet. Üç dört dakika sonra. Ben de yukarı çıkıp, Mrs. Percival'e çayın hazır olduğunu haber verdim.»

— «Bunu daima yapar mıydınız?»

— «Hayır... Herkes çaya istediği zaman inerdi. Fakat Mrs. Fortescue herkesin nerede olduğunu sormuştu. Mrs. Percival'in ayak seslerini duyduğumu sandım. Fakat sonradan yanıldığımı anladım———»

Neele, onun sözünü kesti. Yeni bir şeydi bu. «Yani birinin yukarıda dolaştığını mı işittiniz?»

— «Evet. Ayak seslerinin merdivenin başından geldiğini sandım. Fakat aşağıya kimse inmedi. Onun üzerine yukarı çıktım. Mrs. Percival, odasındaydı. Dışarıdan yeni gelmişti. Yürüyüşe çıkmıştı———»

— «Yürüyüşe çıkmıştı, demek. Anlıyorum. O sırada saat kaçtı?»

— «Beşe geliyordu sanırım———»

— «Sonra Mr. Lancelot Fortescue geldi değil mi? Saat kaçta?»

— «Ben aşağıya indikten birkaç dakika sonra Onun daha önce geldiğini sanıyordum —— fakat———»

Müfettiş Neele, tekrar genç kadının sözünü kesti. «Neden onun daha önce geldiğini düşündünüz?»

— «Sahanlıktaki pencereden baktığım zaman bahçede birini gördüm. Onun Mr. Lancelot olduğunu sandım.»

— «Bahçede?»

— «Evet. Bahsettiğim kimse Porsuk çitin arkasında gözden kayboldu. Ben de onun Mr. Lancelot olabileceğini düşündüm.»

— «Bahçedeki adamı, Mrs. Percival Fortescue'ya çayın hazır olduğunu haber verdikten sonra aşağıya inerken mi gördünüz?»

— «Hayır —— hayır ——— o zaman değil Daha önce oldu bu. Aşağıya ilk indiğim zaman.»

Müfettiş Neele, hayretle ona baktı. «Bundan eminmisiniz, Miss Dove?»

— «Tabi eminim. Bu yüzden Mr. Lancelot daha sonra zili çaldığı zaman bayağı şaşırdım.»

Müfettiş Neele, başını salladı. Heyecanlandığını belli etmemeğe çalışıyordu. «Bahçede gördüğünüz Lancelot Fortescue olamaz. İstasyona 4.28 de erişmesi lâzım gelen treni dokuz dakika gecikmişti. O Baydon Heath istasyonuna 4.37 de indi Taksi bulabilmek için bir kaç dakika bekledi. Zira o tren daima çok kalabalıktır. Arabayla istasyondan ayrıldığı zaman beşe çeyrek vardı. Yani bu sizin bahçedeki adamı gördüğünüzden beş dakika sonra oldu. Mr. Lancelot da buraya on dakika sonra erişti. Burada arabadan inip şoföre para verdiği zaman saat

beşe beş vardı. Hayır, Gördüğünüz Lancelot Fortescue değil di.»

— «Bahçede birini gördüğümden eminim.»

— «Evet, birini gördüğünüz muhakkak Fakat hava kararıyordu. Onu iyice fark etmiş olmanız imkânsız.»

— «Orası öyle... Adamın yüzünü filân göremedim. Sadece biçimini fark ettim. İnce ve uzundu. Biz de o sırada Lancelot Fortescue'yu bekliyorduk. Bu yüzden gördüğüm adamın o olduğunu sandım.»

— «Adam —— ne tarafa doğru gidiyordu?»

— «Evin doğusuna doğru uzanan Porsuk çitinin arkasından ilerlemekteydi.»

— «Evin yan kapısı orada. Kitlimiydi o?»

— «O kapı ancak gece kitlenir. Diğer kapılarla birlikte.»

— «O halde, her hangi bir kimse evdekilere gözükmeden o kapıdan içeri girebilirdi.»

Mary Dove, bir an düşündü. «Zannederim. Evet.» Sonra çabucak ilâve etti. «Yani —— daha sonra yukarıda dolaştığını duyduğum kimse yan kapıdan içeri mi girmişti? Onu mu demek istiyorsunuz? Adam yukarıya mı saklanmıştı?»

— «Kabil bu.»

— «Fakat kim——»

— «Elbet bunu da öğreneceğiz. Teşekkür ederim. Miss Dove.»

Genç kadın, çıkmak için dönerken, Müfettiş Neele, sakin sakin, «Bana **karatavuklar** hakkında bilgi vermeniz her halde kabil değil?» diye mırıldandı.

Mary Dove, karşılaştıklarından beri ilk defa şaşalamış gibiydi. «Ben —— ne dediniz?»

— «Size karatavukları soruyordum.»

— «Yani——»

Müfettiş Neele, «Karatavuklar,» dedi. Yüzünde gayet aptalca bir ifade belirmişti.

— «Geçen yazki o budalaca hadiseyi mi kasdediyorsunuz?

Fakat her halde onun——» Genç kadın, birdenbire durakladı.

Müfettiş Neele, tatlı tatlı, «Bundan biraz bahsettiler,» diye mırıldandı. «Fakat sizin bana meseleyi daha anlaşılır bir şekide anlatacağınızdan emindim.»

Mary Dove, yine o sakin ve becerikli genç kadın olup çıkmıştı. «Bence bu saçma ve tatsız bir şakaydı Mr. Fortescue'nun buradaki çalışma odasına, masasının üzerine dört tane ölü karatavuk koymuşlardı. Yazdı, Odanın camlı kapıları açıktı. Bu işi bahçıvanın oğlunun yaptığını sandık Fakat çocuk karatavuklar'a hiç bir ilgisi olmadığını söyleyip, durdu. Fakat aslında bunlar bahçıvanın vurup, meyva ağaçlarına astığı karatavuklardı.»

— «Demek biri onları dallardan indirip, Mr. Fortescue'nun masasının üzerine koymuştu?»

— «Evet.»

—«Bunun ne sebebi olabilirdi? Karatavuk sözü size bir şeyi hatırlatıyor mu?»

Mary, başını salladı. «Hayır.»

— «Mr. Fortescue, bu hadiseyi nasıl karşıladı? Sinirlendi mi?»

— «Tabii ki sinirlendi.»

— «Fakat endişelenmedi değil mi?»

— «Doğrusu bunu hatırlamıyorum.»

Müfettiş Neele, «Anlıyorum,» dedi.

Onun başka bir şey söylemek niyetinde olmadığını anlayan genç kadın dönerek dışarı çıktı. Fakat sanki Müfettişin ne düşündüğünü sormak öğrenmek istiyormuş gibi istemeye istemeye gidiyordu. Neele, büyük bir nankörlükle, Miss Marple'a kızdığını hissetti. Yaşlı kadın ona karatavuklar olması lâzım geldiğinden bahsetmişti. Onun söylediği gibi de olmuştu. Fakat bu ne mânaya geliyordu? Müfettiş Neele bunu bilmiyordu işte.

★

XV

— Sizi tekrar rahatsız ettiğim için özür dilerim, Miss Fortescue. Fakat durumu iyice anlamamız lâzım. Mrs. Adele Fortescue'yu en son gören sizsiniz değil mi? Kütüphaneden beşi yirmi beş geçe çıktınız?»

Elaine, «Hemen hemen,» diye cevap verdi. «Zamanı kati olarak söyliyemiyeceğim.» Sonra da kendisini müdafaaya çalışırmış gibi ilâve etti. «İnsan durmadan saate bakmaz ki.»

— «Tabii, tabii. Diğerleri çıktıktan sonra, Mrs. Adele Fortescue'yla yalnız kaldığınız zaman, nelerden bahsettiniz?»

— «Nelerden bahsettiğimiz o kadar önemli mi?»

Müfettiş Neele, gülümsedi. «Belki de değil. Fakat bu sayede Adele Fortescue'nun neler düşündüğünü tahmin edebilirim.»

— «Yani —— onun intihar ettiğini mi düşünüyorsunuz?»

Neele, kızın gözlerinin parlayıverdiğini fark etmişti. Polis Adele'in intihar ettiğine inandığı takdirde bütün aile rahatlıyacaktı.

— «Bu imkân dahilinde, Miss Fortescue. Belki şimdi bana onunla neler konuştuğunuzu anlatırsınız.»

— «Daha ziyade benim işlerimden bahsettik.» Elaine, tereddütle durakladı.

Neele, ona dostça bir tavırla baktı. «Sizin işleriniz...»

— «Bir arkadaşım bu civara gelmişti de... Adele'e onu — — eve davet etmemin bir mahzuru olup olmadığını soruyordum.»

— «Ya?.. Kim bu arkadaşınız?»

— «Mr. Gerald Wright adında biri. Kendisi öğretmendir. O - o Golf otelinde kalıyor.»

— «Belki de kendisi samimi bir arkadaşınız...» Müfettiş Neele, babacan bir tavırla genç kıza baktı. Bu haliyle olduğundan on beş yaş büyük duruyordu. «Belki de pek yakında mesut bir haber duyacağız...»

Kızın birdenbire kızardığını, elleriyle beceriksizce bir ta-

kım işaretler yaptığını farkederek kendi kendisinden utandı. Elaine'in genç adama âşık olduğu belliydi.

— «Onunla —— tam mânasiyle nişanlı değiliz... Şu ara bunu ilân da edemeyiz. Fakat —— şey ——— Gerald'la muhakkak evleneceğiz.»

Müfettiş Neele, gülümsedi. «Tebrikler. Demek Mr. Wright Golf otelinde kalıyor? Ne zamandan beri orada?»

— «Babam öldüğü zaman kendisine telgraf çektim.»

Müfettiş Neele, başını salladı. «Ve o da hemen kalkıp geldi. Anlıyorum. Peki, Mr. Wright'i buraya davet etmek istediğinizi söylediğiniz zaman Mrs. Fortescue ne yaptı?»

— «Pekâlâ, dedi. Buraya istediğini çağırabilirsin.»

— «Demek Adele Fortescue, anlayış gösterdi?»

— «Pek de anlayış gösterdi, denilemez. Yani o ———»

— «Evet?»

Elaine, tekrar kızardı. «Budalaca bir takım şeyler söyledi. «Artık kendine daha iyi bir koca bulabilirsin,» dedi. Tam Adele'in söyleyebileceği bir şeydi bu.»

Müfettiş Neele, onu yatıştırmağa çalıştı. «Aldırmayın.. İnsanın akrabaları daima böyle şeyler söylerler.»

— «Evet, hakikaten öyle. Zaten çok kimse Gerald'ı —— Gerald'ı takdir etmiyor. O bir entellektüel. Başkalarının hoşuna gitmeyen, değişik ileri fikirleri var.»

— «Babanızla bu yüzden mi geçinemiyordu?»

Elaine, hiddetle morardı. «Babamın peşin hükümleri vardı. Üstelik adil bir insan değildi o. Gerald'a karşı çok haksızlık etti. Onu kırdı. Hatta Gerald babama o kadar sinirlendi ki, buradan uzaklaştı. Haftalarca kendisinden haber alamadım.»

Müfettiş Neele, «Baban ölüp sana para bırakmasaydı ondan yine de haber alamazdın,» diye düşündü. Sonra da, «Mrs. Adele Fortescue'yla başka bir şey konuştunuz mu?» diye sordu.

— «Hayır. Hayır, sanmıyorum.»

— «Bu konuşma beşi yirmi geş geçe sularında oldu değil

mi? Mrs. Adele Fortescue'nun cesedini altıya beş kala buldular. O yarım saatlik zaman sırasında kütüphaneye tekrar dönmediniz değil mi?»

— «Hayır.»

— «Peki ne yaptınız?»

— «Çı-çıkıp biraz dolaştım.»

— «Golf oteline mi gittiniz?»

— «Şey —— evet. Fakat Gerald orada değildi.»

Müfettiş Neele, tekrar, «Anlıyorum,» diye mırıldandı.

Elaine, ayağa kalktı. «Başka soracağınız bir şey var mıydı?»

— «Yok, Miss Fortescue. Teşekkür ederim.» Kız, kapıya doğru giderken, sakin sakin ilâve etti. «Bana karatavuklar hakkında bir şey söyleyebilir misiniz?»

Elaine, hayretle genç adama baktı. «Karatavuklar mı? Şu börektekileri mi kasdediyorsunuz?»

Müfettiş Neele, «Karatavukların böreğin içinden çıkacaklarını bilmeliydim,» diye düşündü. Sonra da, «Ne zaman oldu bu?» dedi.

— «Hım... Üç dört ay önce... Babamın masasının üstünde de karatavuklar buldular. Babam öyle öfkelendi ki——»

— «Demek öfkelendi? Etraftakileri sorguya çekti mi?»

— «Tabii. Fakat karatavukları oraya kimin koyduğunu bir türlü öğrenemedik.»

— «Babanızın neden o kadar öfkelendiğini biliyor musunuz?»

— «Bu iğrenç bir şakaydı. Öyle değil mi?»

Neele, dikkatle genç kızı süzdü. Fakat onun bir şey saklamağa çalışmadığı belliydi. Müfettiş, «Bir şey daha var, Miss Fortescue,» dedi. «Acaba üvey anneniz vasiyetname yaptı mı? Bunu biliyor musunuz?»

Elaine, başını salladı. «Hayır, bilmiyorum. Ama her halde yapmıştır. Normal bir şey değil mi bu?»

— «Öyle ama herkes vasiyetname yapmaktan hoşlanmaz.

Meselâ siz vasiyetnamenizi yazdınız mı, Miss Fortescue?»

— «Hayır —— hayır, —— yazmadım. Şimdiye kadar bırakacak hiç bir şeyim yoktu. Tabii şimdi———»

Kızın bakışlarından durumun çok değişmiş olduğunu artık iyice anlamağa başladığı belliydi. «Evet, Miss Fortescue. Elli bin sterlin az para değil. Büyük bir mesuliyet bu Bir çok şeylerin değişmesine de sebep olacak.»

Müfettiş Neele, Mary Dove'un bahçede gördüğü adamı düşünüyordu. Kendisi de Adele Fortescue'nun oturma odasında, halının ortasında bir çamur parçası bulmuştu. Müfettiş, genç kadının küçük, zarif yazı masasını hatırladı. Bunda güya gizli bir çekme vardı. Adele bu çekmeye Vivian Dubois'nin yazdığı üç aşk mektubunu saklamıştı. İhtiyatlı bir adamın mektuplarıydılar bunlar...

Müfettiş Neele, otele giderek o gün Vivian Dubois'nin 4.15'le 6 arasında sokağa çıkıp çıkmadığını öğrenmek niyetindeydi. Vivian da Lance gibi esmer, ince ve uzundu. Adam belki de Porsuk Ağacı Köşküne gelmiş, usulca yukarı çıkarak, mektupları aramıştı. Peki, bunları bulamayınca ne yapmıştı. Yukarıda beklemiş, sonra kütüphane boşalınca Adele'in yanına mı gitmişti...

Neele, «Acele etmemeli...» dedi.

Mary Dove'la Elaine Fortescue'yu sorguya çekmişti. Şimdi sıra Percival'in karısındaydı...

XVI

Müfettiş Neele, kadını yukarıda, kendi oturma odasında buldu. Jennifer Fortescue mektup yazıyordu. Genç adam içeri girince telâşla ayağa kalktı.

— «Birşey mi —— ne oldu———»

— «Rica ederim, oturun, Mrs. Fortescue. Size sadece bir kaç sual daha sormak istiyordum.»

— «Öyle mi? Buyurun, Müfetiş Neele. Çok feci bir hadise bu, değil mi? Pek feci.» Endişeli bir tavırla bir koltuğa oturdu. Müfettiş ise onun yakınındaki dik arkalı sandalyeye geçti.

— «Korkarım böyle vakalarda herkese tekrar tekrar bir takım sualler sormak zorunda kalıyoruz. Her halde hepiniz de bütün bunlardan bıktınız. Bunu anlıyorum. Fakat her şey saatleri kati olarak tespite bağlı. Anladığıma göre çaya biraz geç inmişsiniz. Hatta Miss Dove yukarı çıkıp, sizi çağırmış.»

— «Evet. Evet, çağırdı. Buraya gelip, çayın hazır olduğunu söyledi. Ben de mektup yazıyordum.»

Müfettiş Neele, yazı masasına bir göz attı «Anlıyorum. Halbuki benim aklımda siz yürüyüşe çıkmışsınız gibi kalmış.»

— «Öyle mi söylemiştim? Evet —— tabi —— şimdi hatırladım. Siz haklısınız. Burası boğucuydu. Başım da çok ağrıyordu. Onun için ——— biraz dolaştım. Hava aldım.»

— «Anlıyorum. Hiç kimseye rastladınız mı?»

— «Rastladım mı?» Kadın, hayretle ona baktı. «Ne demek istiyorsunuz?»

— «Dolaşırken birinin sizi görüp görmediğini, —— veya sizin böyle bir şahısla karşılaşıp karşılaşmadığınızı anlamak istiyordum.»

— «Sadece uzaktan bahçıvanı gördüm.» Şüpheyle Müfettişe bakıyordu.

— «Sonra eve döndünüz. Odanıza çıktınız. Tam soyunurken Miss Dove gelip size çayın hazır olduğunu haber verdi Öyle değil mi?»

— «Evet, evet. Ben de aşağıya indim.»

— «Kütüphanede kimler vardı?»

— «Adele'le Elaine. Bir iki dakika sonra da Lance geldi. Yani kayın biraderim. Kenya'dan döndü o.»

— «Sonra hepiniz çay mı içtiniz?»

— «Evet, çay içtik. Sonra Lance, Effie teyzesini görmek için yukarı çıktı. Ben de mektuplarımı tamamlamak için buraya geldim. Elaine'i kütüphanede Adele'le bıraktım.»

Müfettiş, başını salladı. «Evet. Siz çıktıktan sonra Miss Elaine, Mrs. Adele Fortescue'nun yanında beş on dakika kalmış sanırım. O sırada kocanız daha gelmemişti değil mi?»

— «Hayır, hayır. Percy - Val —— eve altı buçuk yedide döndü. Şehirdeki işleri uzamıştı.»

— «Trenle mi döndü o?»

— «Evet. İstasyondan buraya da taksiyle geldi.»

— «Kendisi ekseri trene mi biner?»

— «Bazen. Ama sık sık değil. Zannedersem şehirde arabayı kolaylıkla park edemiyeceği yerlere gitmişti. Cannon Street'ten trene binmek ona daha kolay geliyor »

— «Anlıyorum... Kocanıza, Adele Fortescue'nun ölmeden önce vasiyetname yapıp yapmadığını sordum. Sanmadığını söyledi. Sizin bu hususta bir bilginiz var mı?»

Neele, Jennifer Fortescue'nun çabucak başını salladığını görünce şaşırdı. Kadın, «Evet,» dedi. «Adele vasiyetname yaptı. Bana bunu kendisi söyledi.»

— «Ya? Ne zaman oldu bu?»

— «Yakınlarda. Bir ay kadar önce sanırım »

Müfettiş Neele, mırıldandı. «İşte bu çok enteresan.»

Jennifer Fortescue, heyecanla öne doğru eğildi. Birdenbire neşelenmişti. Bilgisini gösterdiği için sevindiği anlaşılıyordu. «Val'ın bundan haberi yoktu. Bu işi kimse bilmiyordu zaten. Sadece ben bu meseleyi öğrendim. Sokaktaydım. Mektup kâğıdı almıştım. Adele'in avukatın yazıhanesinden çıktığını gördüm. High Street'te Ansell ve Worrall'ın bürosundan.»

Neele, başını salladı. «Ah.. Avukatlar bu civarda demek.»

— «Evet. Adele'e, Orada ne işin vardı? dedim. Merak ettin değil mi? diye güldü. Birlikte yürümeğe başladık. Sonra o, «Sana anlatayım, Jennifer,» dedi. «Vasiyetnamemi hazırladım.» Çok şaşırdım. «Neden, Adele? Hasta değilsin ya?» Yine

güldü. Tabii hasta değilim. Hayatımda kendimi bu kadar iyi hissettiğimi hiç hatırlamıyorum. Fakat herkesin vasiyetname yapması lâzımdır. Kalkıp bu ailenin Londra'daki ukalâ avukatlarına gidecek değildim. Çünkü o sinsi herifler gelip muhakkak buradakilere haber verirlerdi. Neticede vasiyetnameme yazdıklarım sadece beni ilgilendirir. Onun için de bunu istediğim gibi hazırlattım. Kimse de bunu bilmeyecek.» O zaman, «Merak etme, ben de bundan kimseye bahsetmem,» dedim. Omzunu silkti. «Bunu öğrenmiş olman önemli değil. Nasıl olsa vasiyetnamemde ne olduğunu bilmiyorsun.» Fakat ben yine de bundan kimseye bahsetmedim. Hatta bu bahsi Percival'e bile açmadım. Bence kadınlar birbirlerini tutmalıdırlar. Öyle değil mi, Müfettiş Neele?»

Neele, bir diplomat tavrıyla gülümsedi. «Bu düşünceniz hakikaten takdir edilebilecek gibi, Mrs. Fortescue.»

Jennifer, «Kötü bir kadın olmadığımı umarım,» diye mırıldandı. «Adele'den pek hoşlanmazdım. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz değil mi? Onun istediğini elde etmek için her şeyi yapabilecek bir kadın olduğunu düşünürdüm. Fakat artık o öldü... Zavallı, belki de onu yanlış tanıdım.»

— «Bana yardım ettiğiniz için minnettarım Mrs. Fortescue.»

— «Rica ederim... Elimden gelen her şeyi yapmak isterim. Ne feci bir hadise değil mi? Bu sabah gelen yaşlı kadın kimdi?»

— «Miss Marple adında biri. Büyük bir lûtufta bulunmuş ve Gladys hakkında bize bilgi vermek için kalkıp buralara kadar gelmiş. Anladığıma göre Gladys Martin bir zamanlar onun yanında çalışırmış.»

— «Sahi mi? Çok enteresan.»

— «Bir şey daha var, Mrs. Percival. Karatavuklar hakkında bir şey biliyor musunuz?»

Jennifer Fortescue, fena halde irkildi. Mendilini yere düşürdü. Bunu almak için eğildi. «Karatavuklar mı, Müfettiş

Neele? Karatavuklar? Ne biçim karatavuklar?» Kesik kesik nefes alıyordu.

Müfettiş Neele, hafifçe gülümsedi. «Sadece karatavuklar... Ölü veya diri... Veya sembolik...»

Jennifer Fortescue, sert bir sesle, «Neden bahsettiğinizi anlayamadım,» dedi. «Sözlerinize bir mâna veremiyorum.»

— «Demek karatavuklar hakkında hiç bir şey bilmiyorsunuz, Mrs. Fortescue?»

Kadın ağır ağır mırıldandı. «Galiba geçen yaz börekten çıkanları kasdediyorsunuz. Gülünç bir hadiseydi o.»

— «Kütüphanedeki masaya da karatavuk bırakılmıştı, değil mi?»

— Bu saçma ve tatsız bir şakaydı. Bilmiyorum size bütün bunlardan kim bahsetti? Kayınpederim bu hadiseye sinirlenmişti.»

— «Sadece sinirlenmiş — miydi? Hepsi o kadar mı?»

— «A, ne demek istediğinizi anladım. Evet, herhalde, — evet, bu doğru sanırım. Bize etrafta yabancıların olup olmadığını sormuştu.»

— «Yabancılar mı?» Müfettiş Neele, kaşlarını kaldırdı.

Mrs. Jennifer kendisini müdafaaya çalıştı. «Kayın pederim öyle söyledi.»

Neele, düşünceli düşünceli tekrarladı. «Yabancılar...» Sonra sordu. «Kayınpederinizin korkmuş gibi bir hali varmıydı?»

— «Korkmuş gibi mi? Ne demek istediğinizi anlayamadım.»

— «Yabancılardan çekiniyor muydu?»

— «Evet. Hakikaten çekiniyordu. Tabii hadiseyi pek iyi hatırlamıyorum. Bir kaç ay önce oldu bu. Bana kalırsa bu saçma bir şakadan başka bir şey değildi. Belki de bu işi Crump yaptı. Bana kalırsa Crump muvazenesiz bir tip. Onun içki içtiğinden de eminim. Bazen pek küstahça tavırlar takınıyor. Zaman zaman «Acaba kayınpederime karşı kin mi besliyor-

du?» diyorum. Acaba bu mümkün mü, Müfettiş Neele?»

Müfettiş Neele, «Her şey mümkün,» diye mırıldanarak dışarı çıktı.

Percival Fortescue, Londra'daydı. Fakat Müfettiş Neele, Lancelot'la karısını kütüphanede buldu. Karşılıklı oturmuş satranç oynuyorlardı.

Neele, özür diler gibi, «Oyununuza mani olmak istemem,» dedi.

— «Vakit geçirmeğe çalışıyoruz, Müfettiş Neele. Öyle değil mi Pat?»

Genç kadın, başını salladı.

Neele, «Soracağım suali her halde pek gülünç bulacaksınız,» dedi. «Karatavuklar hakkında bir şey biliyormusunuz, Mr. Fortescue?»

— «Karatavuklar hakkında mı?» Lance'in yüzünde neşeli bir ifade belirdi. «Hangi karatavuklar? Kuşları mı kasdediyorsunuz, yoksa esir tüccarlarını mı?... Biliyorsunuz onlara da Karatavuk denilir.»

Müfettiş Neele, birdenbire şirin bir tavırla güldü. «Doğrusunu isterseniz ben de neyi kasdettiğimi pek bilmiyorum, Mr. Fortescue. Sadece bir ara karatavuklardan bahsedildi.»

— «Allahım!» Lance'in yüzünde birdenbire merak dolu bir ifade belirmişti. «Yoksa kasdettiğiniz şu eski «Karatavuk madeni mi?»

Lance, düşünceli bir tavırla kaşlarını çattı. «Doğrusunu isterseniz bu meseleyi pek iyi hatırlamıyorum. Bunun babamın mazisiyle ilgili bir iş olduğunu sanıyorum. Batı Afrika kıyısındaymış bu. Yanılmıyorsam Effie teyze bir keresinde bunu onun yüzüne vurduydu. Fakat pek kati bir şey bildiğimi iddia edemiyeceğim.»

— «Effie teyze? Bu Miss Ramsbottom değil mi?»

— «Evet.»

Müfettiş Neele, «Gidip kendisiyle konuşayım,» diye mırıldandı. Sonra da gülümseyerek ilâve etti. «O insanı korkutan bir kadın, Mr. Fortescue. Ondan bayağı çekiniyorum »

Lance, bir kahkaha attı. «Evet, Effie teyze acaip bir kadındır. Fakat belki size yardım edebilir. Fakat onun suyuna gitmesini bilmek lâzım. Bilhassa geçmişi karıştırmağa kalktığınız zaman. Effie teyzenin hafızası çok kuvvetlidir. Hoşa gitmeyecek şeyleri hatırlamaktan da zevk alır.» Düşünceli bir tavırla başını salladı. «Bir şey daha var. Buraya geldikten biraz sonra onu görmek için yukarı çıktım. Yani o gün hemen çaydan sonra. Bana Gladys'den bahsetti. Şu öldürülen hizmetçi kızdan. Tabii o sırada onun öldürülmüş olduğunu bilmiyorduk. Fakat Effie teyze Gladys'in bir şey bildiğini fakat bunu polise açıklayamadığını iddia etti.»

Müfettiş Neele, «Hakikaten de öyle olduğu anlaşılıyor,» diye cevap verdi. «Zavallı artık bunu kimseye anlatamıyacak.»

— «Öyle. Effie teyze kıza bildiklerini polise anlatmasını tavsiye ettiği zaman çok haklıymış. Ne yazık ki Gladys onu dinlememiş.»

Müfettiş Neele, başını salladı. Sonra da kendi kendisini hazırlamağa çalışarak, Miss Ramsbottom'ın odasına gitti. Miss Marple'in da orada olduğunu görünce bayağı şaşırdı. İki yaşlı kadın misyonerlerden bahsediyorlardı.

Miss Marple, telâşla ayağa kalktı. «Ben gideyim, Müfettiş bey.»

Müfettiş, «Buna lûzum yok, madam,» dedi.

Miss Ramsbottom, atıldı. «Miss Marple'ı buraya davet ettim. O güllünç Golf oteline para vermesi lûzumsuz. Günahkârlar yuvası orası. Bütün akşam içki içip, kâğıt oynuyorlar. Onun gelip dindar kimselerin evinde kalması çok daha doğru olur. Benim yanımdaki oda boş. Orada en son kadın misyoner Dr. Mary Peters kalmıştı.»

Miss Marple, mırıldandı. «Çok naziksiniz. Fakat matemde olan bir eve gelmem pek doğru olmaz.»

Miss Ramsbottom, bağırdı. «Matemde olan bir eve mi? Saçma. Bu evde Rex için ağlayacak kimse yok. Veya Adele için? Yoksa polisten mi endişe ediyorsunuz? Miss Marple'in burada kalmasına bir itirazınız var mı, Müfettiş Neele?»

— «Hayır, Madam.»

Miss Ramsbottom, Miss Marple'a döndü. «Gördünüz mü?»

Miss Marple, ona minnetle baktı. «Çok teşekkür ederim. Gidip otele telefon edeyim, beni beklemesinler.» Odadan çıktı.

Miss Ramsbottom, Neele'e sert bir sesle, «E, ne istiyorsunuz?» diye sordu.

— «Bana Karatavuk madeni hakkında bilgi verip veremiyeceğinizi soracaktım.»

Effie Ramsbottom, birdenbire tiz bir kahkaha attı. «Hah! O işin kokusunu aldınız demek? Geçen günkü imâmı anladınız o halde. Öğrenmek istediğiniz nedir?»

— «Her şeyi öğrenmek istiyorum, madam.»

— «Size fazla bir şey anlatamayacağım. Uzun zaman önce öldü bu. Yirmi yirmi beş yıl önce. Doğu Afrikada bir maden işiyle alâkalıydı bu. Kayınbiraderim MacKenzie adında biriyle ortak oldu. İkisi oraya madeni görmeğe gittiler. MacKenzie Afrikada malaryadan öldü. Rex ise İngiltereye dönerek madenin kıymetsiz olduğunu söyledi. Bütün bildiğim kadar.»

Neele, onu iknaya çalıştı. «Başka şeyler de bildiğinizden eminim, madam.»

— «Diğerlerini başkalarından duydum. Bana kanunun başkalarından duyulan şeyleri kaale almadığını söylediler.»

— «Şu anda mahkemede değiliz, madam.»

— «Doğrusu size fazla bir şey anlatamayacağım. Bu hadiseden sonra MacKenzie'ler gürültü çıkardılar. Bütün bildiğim bu kadar. Onlar Rex'in MacKenzie'yi dolandırdığını iddia

ettiler. Rex'in böyle bir şey yaptığından emininı O çok zeki fakat hilekâr bir adamdı. Fakat her halde MacKenzie'yi kanuna aykırı sayılmayacak bir şekilde dolandırdı. Çünkü MacKenzie'ler hiç bir şey ispat edemediler. Mrs. MacKenzie muvazenesiz bir kadındı. Buraya gelerek, intikam alacağını haykırdı, tehditler savurdu. Gülünç, melodrama kaçan bir sahneydi bu. Kadın biraz deliydi sanırım. Hakikaten bu hadiseden biraz sonra tımarhaneye gitti. Buraya geldiği zaman yanında iki küçük çocuk vardı. Zavallıların ödü patlamıştı. Kadın, Çocuklarımı intikam almaları için büyüteceğim, diye haykırdı. Saçma sapan işler. Bütün bildiğim bu kadar. Yalnız şunu da ilâve edeyim. Karatavuk madeni Rex'in ilk dolandırıcılığı değildi. Eğer arasanız daha böyle bir sürü hadise bulursunuz. Bu Karatavuk meselesini nereden duydunuz? Yoksa MacKenzie'lerle ilgili bir şey mi buldunuz?»

— «MacKenzie ailesi ne oldu, madam?»

Miss Ramsbottom, omzunu silkti. «Bilmiyorum. Doğrusunu söylemek lâzım gelirse Rex'in MacKenzie'yi öldürdüğünü pek sanmıyorum. Fakat adamı rahatlıkla ölüme terketmiştir. Allahın nazarında bu aynı şey tabii. Ama kanuna göre öyle değil. Eğer Rex böyle yaptıysa, sonunda da cezalandırılmış demektir. Allah ihmal etmez, imhal eder. Artık gidin. Size söyleyecek başka bir şey bilmiyorum. Bana sual sormanızın da faydası yok.»

Müfettiş Neele, «Anlattıklarınız için teşekkür ederim,» dedi.

Effie Ramsbottom, onun arkasından seslendi. «O Marple denilen kadını buraya yollayın. Belki benim kadar dindar değil ama hayır işlerinden çok iyi anlıyor doğrusu »

Müfettiş Neele, bir kaç yere telefon etti. Önce Avukat Ansell ve Worrall'a, sonra da Golf kulübüne. Hay'i çağırtarak, evden kısa bir zaman için ayrılacağını söyledi.

— «Önce bir avukatın yazıhanesine gideceğim. Daha sonra da mühim bir şey olursa beni Golf otelinde bulabilirsin.»

— «Peki, efendim.»

Müfettiş Neele, omzunun üzerinden ilâve etti. «Karatavuklar hakkında da bilgi toplamağa çalış.»

Hay, şaşkın şaşkın tekrarladı. «Karatavuklar hakkında mı, efendim?»

— «Evet, öyle dedim. Kahvaltıda tavuk yiyip yemediklerini öğrenmeni istemiyorum. Sadece karatavuklar hakkında bilgi edin.»

Hay, hayretle bakakaldı: «Emredersiniz, efendim.»

XVIII

Avukat Ansell, «Evet,» dedi. «Mrs. Adele Fortescue'nun vasiyetnamesini biz hazırladık. Tabii Mrs. Fortescue bu iş için kocasının avukatlarına gitmeyi pek istemiyordu ..»

— «Vasiyetnamenin şartları?»

Ansell, öksürdü. «Mrs. Adele Fortescue, her şeyini Vivian Dubois'ya bırakıyordu...» Müfettişe baktı. «Anladığıma göre genç kadının öyle fazla bir parası yoktu.»

Müfettiş Neele başını salladı. Bir taraftan da, «Adele Fortescue, vasiyetnamesini yaptığı sırada hakikaten öyleydi,» diye düşünüyordu. «Fakat ondan sonra Rex Fortescue öldü ve genç kadına 100.000 sterlin kaldı. Her halde bu para şimdi Vivian Dubois'nin.»

Müfettiş Neele, Golf otelinde Vivian Dubois'yi kendisini endişeyle bekler buldu. Genç adam, oradan ayrılmak niyetindeydi. Hatta Müfettiş kendisine telefon ettiği sırada bavullarını toplamaktaydı.

Genç adam, «Beni burada tutmanız çok lûzumsuz Müfettiş Neele,» diye söze başladı. «Başka yerde acele bir işim var.»

Neele, nazik nazik gülümsedi. «Sizin çalıştığınızı bilmiyor-

dum, Mr. Dubois.»

— «Maalesef son zamanlarda hemen herkes çalışmak zorunda.»

— «Mrs. Adele Fortescue'nun ölümü sizi çok sarsmış olmalı. Onunla ahbaptınız değil mi?»

Dubois, başını salladı. «Evet. Hoş bir kadındı o. Birlikte zaman zaman golf oynardık.»

— «Her halde onu çok arayacaksınız?»

— «Hakikaten öyle.» Genç adam, içini çekti. «Doğrusu feci bir hadise bu.»

— «Zannedersem onu öldürüldüğü gün, öğleden sonra kendisine telefon etmişsiniz?»

— «Öyle mi? Doğrusu pek hatırlamıyorum.»

— «Saat dörtte telefon etmişsiniz.»

— «A, evet. Öyle sanırım.»

— «Onunla ne hakkında konuştuğunuzu da hatırlamıyor musunuz, Mr. Dubois?»

— «Öyle önemli birşeyden bahsetmedik. Ona kendisini nasıl hissetiğini, bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sordum. Kocasının ölümü hakkında yeni bir şey öğrenip öğrenmediğini merak ediyordum... Böyle zamanlarda sorulan şeylerdi bunlar.»

Müfettiş Neele, «Anlıyorum,» dedi. Sonra da ilâve etti. «Sonra da yürüyüşe çıktınız, değil mi?»

— «Şey —— evet, çı——çıktım. Daha doğrusu yürüyüş yapmadım. Biraz golf oynadım.»

Neele, dostça bir tavırla başını salladı. «Sanmıyorum, Mr. Dubois... O gün golf oynamadınız. Otelin kapıcısı o gün sizin Porsuk Ağacı kulübesine doğru gittiğinizi görmüş.»

Vivian Dubois'la göz göze geldiler. Sonra genç adam korkuyla gözlerini kaçırdı. «Korkarım hatırlamıyorum, Müfettiş Neele.»

— «Belki de Adele Fortescue'yu görmeğe gittiniz.»

Dubois, çabucak, «Ne münasebet!» diye bağırdı «Evin yakınına bile gitmedim.»

— «O halde nereye gittiniz?»

— «Üç Güvercin villâsına kadar o yoldan ilerledim. Sonra da döndüm ve golf sahasının yanından saptım.»

— «Porsuk Ağacı kulübesine gitmediğinizden emin misiniz?»

— «Tamamiyle eminim, Müfettiş Neele.»

Neele, başını salladı. «Yapmayın, Mr. Dubois Bizimle açıkça konuşmanız çok daha iyi olur. Oraya gitmenizin gayet masum ve makul bir sebebi var her halde.»

— «Ben o gün Mrs. Adele Fortescue'yu görmeğe gitmedim.»

Müfettiş, ayağa kalktı. «Bence sizin ifadenizi almamız daha doğru olacak. Bu sırada avukatınız da yanınızda bulunabilir.»

Vivian Dubois'nin rengi soldu. Yakışıklı çehresi şimdi yeşilimsiydi. «Beni tehdit ediyorsunuz... Beni tehdit ediyorsunuz...»

— «Ne münasebet...» Müfettiş Neele'in sesi hayret doluydu. «Bizim böyle bir şey yapmamıza katiyen müsaade edilmez. Bilâkis. Ben size bazı haklarınız olduğunu hatırlatmağa çalışıyordum.»

— «Benim bu işle hiç bir ilgim yok! Hiç bir ilgim!»

— «Yapmayın, Mr. Dubois. Siz o gün dört buçukta Porsuk Ağacı kulübesindeydiniz. Pencereden bakan biri sizi bahçede gördü.»

— «Bahçede dolaştım ama eve hiç girmedim.»

Müfettiş Neele, kaşlarını kaldırdı. «Öyle mi? Evin yan kapısından ikinci kata çıkmadınız mı? Usulca Adele Fortescue'nun kendi oturma odasına süzülmediniz mi? Oradaki yazı masasında bir şey aramadınız mı?»

Dubois, somurttu. «Her halde mektuplar sizde... O budala Adele bunları saklamış olacak. Halbuki bana onları yaktığına dair yemin etmişti ——— Fakat onların mânası sandığınız gibi değil.»

— «Yani Adele Dubois'le çok samimi olduğunuzu inkâr mı ediyorsunuz, Mr. Dubois?»

— «Hayır, ne münasebet. Mektuplar sizde. Artık böyle bir şeye nasıl kalkışabilirim? Sadece mektuplarda gizli kapaklı imalar bulunduğunu sanmanızı istemiyorum. Bizim —— Adele'in ——— Rex Fortescue'yu ortadan kaldırmayı düşündüğünü zannetmeyin. Ben öyle bir adam değilim!»

— «Fakat belki de Adele Fortescue öyle bir kadındı »

Vivian Dubois, bağırdı. «Saçma! Adele de öldürülmedi mi?»

— «Evet, evet.»

— «Kocasını öldüren adam onu da zehirlemiş olamazmı?»

— «Olabilir... Tabii olabilir. Fakat başka ihtimaller de var. Meselâ ——— tabii bunların hepsi faraziye Mr. Dubois — —— meselâ Adele Fortescue kocasını ortadan kaldırdı. Fakat adamın ölümünden sonra başka biri için büyük bir tehlike teşkil etmeğe başladı. Ona yardım etmeyen, ——— ama kadına cesaret veren, onun bu cinayeti işlemesine sebep olan biri. Bu yüzden kadın bu şahıs için tehlikeli olabilirdi.»

Dubois, kekeledi. «Be-be-beni itham edemezsiniz. İmkânsız bu.»

Müfettiş Neele, «Belki biliyorsunuz,» dedi. «Adele Fortescue, bir vasiyetname yapmıştı. Bütün parasını, malını mülkünü size bırakıyordu.»

— «Para pul istemem. Hiç bir şey istemem »

Müfettiş Neele, devam etti. «Tabii aslında kadının fazla bir şeyi yoktu. Bir kaç mücevher ve bir kürk. Aslında fazla bir parası olduğunu sanmıyorum.»

Dubois, hayretle ona baktı. Ağzı bir karış açık kalmıştı. «Fakat ben Adele'in kocasının———» Durakladı

— «Evet, Mr. Dubois?» Neele'in sesi buz gibiydi. Bu çok

ilgi çekici. Ben de Rex Fortescue'nun vasiyetnamesinin şartlarını bilip bilmediğinizi merak ediyordum...»

Müfettiş Neele, Golf otelinde Vivian Dubois'den sonra Gerald Wright'la konuştu. Elaine Fortescue'nun sevgilisi zayıf, ukalâ, kendisini herkesden yüksek gören bir gençti. Müfettiş, onun boy bos bakımından Vivian Dubois'ya benzediğini farketti.

Gerald, «Size ne gibi bir yardımda bulunabilirim, Müfettiş Neele?» diye sordu.

— «Bize biraz bilgi vereceğinizi düşünüyorduk, Mr. Wright.»

— «Sizden Porsuk Ağacı kulübesindeki son hadiselerle ilgili bazı şeyler öğrenmek istiyorduk. Olanları duydunuz tabii?» Müfettiş Neele'in sesinde hafif bir istihza vardı.

Gerald Wright, ukalâca bir tavırla güldü. «Duymak kelimesi pek de uygun değil. Gazeteler bu hadiselerden başka hiç bir şeyden bahsetmiyorlar. Bizim basın kana ne kadar düşkün! Ne biçim bir çağda yaşıyoruz. Bir tarafta atom bombası yapıyorlar. Bana soracak bazı sualleriniz olduğunu söylediniz. Bunların neler olduğunu tahmin edemiyorum Porsuk Ağacı meselesini bilmiyordum. Mr. Rex Fortescue öldürüldüğü zaman ben Man adasındaydım.»

— «Hadiseden hemen sonra buraya geldiniz değil mi, Mr. Wright? Zannedersem Elaine Fortescue size telgraf çekti?»

— «Bizim polis de her şeyi biliyor. Öyle değil mi? Evet, Elaine beni çağırdı. Tabii ben de hemen kalkıp geldim.»

— «Anladığıma göre pek yakında Miss Fortescue'yla evlenecekmişsiniz?»

— «Evet, Müfettiş Neele. Buna bir itirazınız olmadığını umarım.»

— «Bu sadece Miss Fortescue'yu ilgilendiren bir mesele. Anladığıma göre aranızdaki bağ epey eski. Onunla altı yedi ay önce anlaşmışsınız sanırım?»

— «Evet, öyle.»

— «Miss Fortescue'yle nişanlanmışsınız. Fakat Mr. Fortescue, evlenmenize müsaade etmemiş. Size kızı kendisinden izinsiz evlendiği takdirde kendisine katiyen para vermeyeceğini söylemiş. Bunun üzerine siz de nişanı bozarak buradan uzaklaşmışsınız.»

Gerald Wright, Müfettiş Neele'e acıyormuş gibi bir tavırla gülümsedi. «Meseleyi pek kaba bir şekilde anlattınız, Müfettiş Neele. Aslında ben fikirlerimin kurbanı oldum. Rex Fortescue korkunç bir istismarcıydı. Tabii inançlarımı ve fikirlerimi para uğruna kurban edemezdim.»

— «Fakat 50.000 sterlin mirasa konmuş bir kızla evlenmeğe hiç bir itirazınız yok.»

Gerald, memnun memnun güldü. «Tabii yok, bay Müfettiş. Bu parayı cemiyete yararlı bir şekilde kullanacağız. Fakat her halde buraya benim mali durumum veya fikirlerim hakkında konuşmaya gelmediniz?»

— «Hayır, Mr. Wright. Sizinle basit bir meseleyi konuşacaktım. Bildiğiniz gibi Adele Fortescue 5 Kasım günü öğleden sonra siyanürden zehirlenerek öldü. Siz o sırada Porsuk Ağacı kulübesinin civarında olduğunuz için belki hadiseyle ilgili bir şey duymuş veya görmüş olabilirsiniz diye düşündüm.»

— «Benim Porsuk Ağacı Kulübesinin civarında olduğumu nereden çıkardınız?»

— «O gün dördü çeyrek geçe otelden ayrıldınız. Porsuk Ağacına giden yoldan ilerlediniz. Bundan da oraya gittiğiniz neticesini çıkardık tabii.»

Gerald Wright, «Bunu düşünmedim değil,» dedi. «Fakat sonra bunun mânasız kaçacağına karar verdim. Zaten Elaine'le altıda otelde buluşmayı kararlaştırmıştık. Ama caddeden sapan yoldan ilerledim ve altıya doğru otele döndüm. Fakat

Elaine gelmedi. Tabii bu şartlar altında gelmesi imkânsızdı.»

— «Yolda kimseye rastladınız mı, Mr. Wright?»

— «Zannedersem yanımdan bir kaç araba geçti Fakat tanıdık kimseyi görmedim. Bunu kasdediyordunuz değil mi? Yol, bir patikadan farksızdı. Otomobillerin geçemiyeceği kadar da çamurluydu.»

— «Demek otelden ayrıldığınız anla ——— yani dördü çeyrek geçeyle altı arasında nerede olduğunuzu yalnız sizden öğrenebileceğiniz?»

Gerald Wright, yine ukalâca bir tavırla güldü. «Bu ikimiz için de üzülecek bir şey, Müfettiş Neele ama ne yaparsınız?»

Müfettiş Neele, usulca, «O halde biri Porsuk Ağacı kulübesindeki sahanlık penceresinden baktığını ve sizi 4.35 de bahçede gördüğünü iddia ettiği takdirde———» diye mırıldandı. Fakat cümlesini tamamlamadı.

Gerald Wright, kaşlarını kaldırarak, başını salladı «O sırada karanlık basmağa başlamış olmalı. Onun için kimi gördüklerinden pek emin olamazlar.»

— «Mr. Vivian Dubois'yi tanıyormusunuz? O da bu otelde kalıyor.»

— '«Dubois? Dubois? Hayır, tanıdığımı sanmıyorum. Bahsettiğiniz süet ayakkabılara meraklı, o uzun boylu, esmer adam mı?»

— «Evet. O da aynı gün yürüyüşe çıkmış. Otelden ayrılarak Porsuk Ağacına doğru ilerlemiş. Yolda kendisine rastladınız mı?»

— «Hayır, hayır. Rastladığımı söyleyemiyeceğim.» Gerald Wright'in yüzünde ilk defa bir endişe belirmişti

Müfettiş Neele, düşünceli bir tavırla, «O günü hava pek de yürüyüşe uygun değildi,» dedi. «Bilhassa hava karardıktan sonra çamurlu bir yolda yürümek pek de hoş bir şey olmasa gerek. Ama nedense o gün herkes pek enerjikmiş.»

★

Müfettiş Neele, eve döndüğü zaman Komiser Muavini Hay onu memnun bir tavırla karşıladı.

— «İstediğiniz gibi Karatavuk meselesini öğrendim, efendim.»

— «Öyle mi?»

— «Evet, efendim. Böreğin içindeymiş bunlar. Pazar akşamı için hazırlanan soğuk börekte. Biri kilerde böreğin üzerini açmış. İçindeki etleri çıkarmış. Daha başka ne varsa iyice boşaltmış. Bunların yerine ne koymuş dersiniz? Bahçıvan kulübesinden aldığı kokmuş karatavukları. İğrenç bir şaka bu, değil mi, efendim?»

Müfettiş Neele, mırıldandı. «Krallara lâyık bir yemek değil mi bu?»

Hay hayretle arkasından bakarken uzaklaştı.

XVIII

Miss Ramsbottom, «Bir dakika,» dedi. «Galiba bu sefer pasyans açılıyor. Bir papazla, bunun üzerine dizdiği kâğıtları boş bir yere geçirdi. Siyah sekizlinin üzerine kırmızı bir yedili koydu. Maça birlisinin üzerine ikili, üçlü, dörtlü ve beşliyi attı.

— «Buna Çift pasyans derler. Her zaman açılmaz «Memnun bir tavırla arkasına yaslandı. Sonra da başını çevirerek, şöminenin yanında duran genç kadına baktı. «Demek sen Lance'in karısısın?»

Yukarıya, Effie Ramsbottom'un huzuruna çağrılmış olan Pat sadece başını salladı. «Evet.»

Miss Ramsbottom, mırıldandı. «Uzun boylusun Gayet sıhhatli gibi de bir halin var.»

— «Hakikaten çok sıhhatliyimdir.»

Effie Ramsbottom, memnun memnun başını salladı. «Per-

cival'in karısı sapsarı bir şey. Durmadan çikolata şekerleme yiyor, fazla da hareket etmiyor. Otur, yavrum, otur. Yeğenimle nerede tanıştın?»

— «Kenya'da. Oraya ahbaplarıma gitmiştim.»

— «Daha önce de evlenmişsin sanırım.»

— «Evet. İki defa.»

Effie Ramsbottom, mânalı mânalı burnunu çekti. «Her halde boşandın?»

Pat, «Hayır,» diye cevap verdi. «Sesi hafifçe titremeğe başlamıştı. İkisi de ——— öldü. İlk kocam bir bombardıman uçağının pilotuydu. Kore harbinde öldü.»

— «Ya ikinci kocan? Hım —— dur bakayım biri bana bundan bahsetmişti sanırım. O kendisini vurdu değil mi?»

Pat, başını salladı.

— «Kabahat sende miydi?»

«Pat, «Hayır,» dedi. «Kabahat bende değildi »

— «O at yarışlarına meraklıydı galiba?»

— «Evet.»

Miss Ramsbottom, homurdandı. «Ömrümde hiç at yarışına gitmedim. Bahislere girmek... İskambil oynamak... Şeytan işi bunlar.»

Pat, cevap vermedi.

Effie Ramsbottom, ilâve etti. «Sinema ve tiyatroya da adımımı atmam... Neyse... Dünya çok kötüleşti artık. Bu evde de bir çok kötülük oluyordu bu yüzden Allahın gazabına uğradılar.»

Pat hâlâ ne söyleyeceğini bilemiyordu. Genç kadın kendi kendine, «Acaba Lance'in Effie teyzesi deli mi?» diye düşünmekteydi. Fakat yaşlı kadının zeki bakışları da kendisini biraz şaşırtıyordu.

Effie teyze, «Lance'la evlenince bu aileden oldun,» dedi. «Aile hakkında ne biliyorsun?»

Pat, mırıldandı. «İnsan evlendiği adamın ailesi hakkında ne bilebilir?»

— «Hım... Bak bu bakımdan haklısın. Çok haklısın. Sana şunu söyleyeyim. Kız kardeşim budalaydı. Rex, ahlâksızın biriydi. Percival sinsidir. Lance ise daima ailenin en kötü ferdi sayılır.»

Pat, hemen kocasını müdafaa etti. «Bence saçma bu.»

Birdenbire Effie Ramsbottom beklenmedik birşey söyledi. «Belki de haklısın. İnsanlara etiket yapıştırmak doğru değildir. Fakat Percival'i sakın aşağı görme. Ekseri üzerine iyi insan damgası vurulan kimselerin aptal olduğu düşünülür. Halbuki Percival hiç budala değildir. Bilâkis bütün ukalâlığına rağmen gayet zekidir. Ondan hiç hoşlanmam. Sana şunu da söyleyeyim. Lance'a hiç **itimat** etmem. Hareketleri hiç hoşuma gitmez. Ama yine elimde olmadan onu severim... Pervasız bir çocuktur o. Daima öyleydi zaten. Onun dizginlerini daima elinde tut. Fazla ileri gitmesine engel ol. Ona, Percival'i adam yerine koymamak gibi bir budalalık etmemesini de söyle. Percival'in sözlerine katiyen inanmasın. Bu evdekilerin hepsi de yalancıdır.» Yaşlı kadın, derin bir memnuniyetle ilâve etti. «Hepsi de cezalarını çekecekler.»

Müfettiş Neele'in Scotland Yard'la yaptığı telefon konuşması sona eriyordu.

Karşı taraftan Müdür muavini, «Özel sinir hastahanelerine haber yollarız,» dedi. «Böylece istediğin şeyi de öğreniriz. Tabii kadın ölmüş olabilir.»

— «Her halde. Aradan uzun zaman geçmiş.»

Eski günahların gölgeleri uzundur. Bunu Miss Ramsbottom söylemişti. Hem de ona bir imada bulunuyormuş gibi mânalı bir tavırla.

Müdür muavini, mırıldandı. «Pek acaip bir faraziye bu.»

— «Ben de bunun farkındayım, efendim. Fakat buna aldırmazlık da edemeyiz. Buna çok şey uyuyor———»

— «Evet ——— evet —— çavdar —— karatavuklar —— —— Fortescue'nun küçük ismi———»

Neele, diğer ihtimallerin de üzerinde duruyorum, dedi. «Dubois'nın katil olması ihtimal dahilinde. Wright da öyle. Gladys, onlardan birini yan kapının dışında görmüş olabilir. Belki de kız o yüzden ikinci tepsiyi holde bırakarak, ne olduğunu anlamak için dışarı çıktı. O zaman katil kendisini hemen oracıkta boğdu. Sonra da cesedi sürükleyerek çamaşır ipinin asılı olduğu yere götürdü. Burnuna da o mandalı taktı——»

— «Çılgınca bir şey bu! Üstelik iğrenç de!»

— «Evet. O ihtiyarı —— yani Miss Marple'i da bu sinirlendirdi. Çok tatlı bir ihtiyarcık o. Bir hayli de zeki Eve de girdi. Böylece Miss Ramsbottom'a yakın olacak. Onun olup bitenlerden hemen haberdar olacağından da eminim.»

— «Şimdi ne yapacaksın, Neele?»

— «Londra'daki avukatlarla randevum var. Rex Fortescue'nun işleri hakkında bilgi almak istiyorum. Uzun seneler önce olmasına rağmen şu Karatavuk meselesini de iyice öğrenmek niyetindeyim.»

Avukat Mr. Billingsly, gayet nazik bir adamdı. Sanki her şeyi açıklıyormuş gibi bir tavır takınır fakat aslında karşısındakine fazla bir şey de söylemezdi. Bu, Müfettiş Neele'in avukatla ikinci görüşmesiydi. Fakat adamın bu sefer bildiklerini polise açıklamak niyetinde olduğu anlaşılıyordu.

— «Çok acaip bir hadise bu... Çok acaip... Şimdiye kadar meslek hayatımda böyle bir vakayla karşılaştığımı hatırlamıyorum.»

Müfettiş Neele, «Mr. Billingsly,» dedi. «Açıkçası herkesin yardımına ihtiyacımız var.»

— «Bu bakımdan bana güvenebilirsiniz, efendim. Size elimden geldiği kadar yardım etmeğe çalışacağım.»

— «Size önce şunu soracağım. Rex Fortescue'yu iyi tanırmıydınız? Onun Şirketi hakkında bilginiz var mı?»

— «Rex Fortescue'yu oldukça iyi tanırdım. Onaltı seneden beri işlerine bakıyoruz onun. Fakat onun avukat olarak yalnız bizi tuttuğunu sanmayın.»

Müfettiş Neele, başını salladı. Billingsly, Horsethorpe ve Walters herkesin saygısını kazanmış kimselerdi. Ciddi işlere bakarlardı onlar. Neele, Rex Fortescue'nun karışık işleri için başkalarından faydalandığını biliyordu.

Billingsly, «Öğrenmek istediğiniz nedir?» diye sordu. «Size onun vasiyetnamesi hakkında bigi vermiştim.»

Müfettiş Neele, gülümsedi. «Beni şimdi Rex Fortescue'nun karısının vasiyetnamesi ilgilendiriyor. Mr. Fortescue'nun ölümü üzerine ona yüz bin sterlin kalmıştı değil mi?»

Billingsly, başını salladı. «Oldukça hatırı sayılır bir para bu. Aramızda kalsın, Müfettiş Neele. Fakat Şirket bu parayı vermekte zorluk çekecek.»

— «Demek Şirket fazla bir şey kazanmıyor?»

Billingsly, «Açıkçası,» dedi. «Şirket iflâsa sürükleniyor. Bir buçuk seneden beri durum böyle. Tabii bu aramızda, Müfettiş Neele.»

— «Peki bu iflâsın belirli bir sebebi va rmı?»

— «Evet. Bu sebep Rex Fortescue'nun kendisi diyebilirim. Bu son sene Rex Fortescue adeta bir çılgın gibi hareket etti. Sağlam hisse senetlerini satıyor, sonunun ne olacağı bilinmeyenleri alıyordu. Üstelik gayet acaip bir şekilde yüksekten atarak, öğünüyordu. Söz de dinlememekteydi. Oğlu Percival buraya gelerek, babasına tesir etmemi istedi. O elinden geleni yapmış fakat Rex Fortescue'ya söz geçirememişti. Ben de elimden geleni yaptım. Ama Rex Fortescue lâf dinleyecek halde değildi. Doğrusu adam çok değişmişti.»

Müfettiş Neele, «Fakat öyle endişeli, üzgün bir hali yoktu, değil mi?» diye sordu.

— «Hayır, hayır. Bilâkis. Dediğim gibi çok öğünüyordu.»

Müfettiş Neele, başını salladı. Kafasında beliren fikir gitgide kuvvetleniyordu. Percival'le babasının son zamanlarda neden geçinemediklerini anlamağa başlamıştı.

Billingsly, sözlerine devam etti. «Fakat bana karısının vasiyetnamesini sormanız faydasız. Ben böyle bir vasiyetname hazırlamadım.»

Neele, «Bunu biliyorum,» dedi. «Ben sadece kadının bırakacak parası olup olmadığını tekrar öğrenmek istedim. Kısacası ——— yüz bin sterlin.»

Billingsly, başını salladı. «Hayır, hayır. Bu bakımdan yanılıyorsunuz, efendim.»

— «Yani ——— bu para Adele Fortescue'ya sağ kaldığı müddetçe kısım kısım mı verilecekti?»

— «Hayır, hayır... Bu para kendisine doğrudan doğruya verilecekti fakat vasiyetnamede bununla ilgili bir şart da vardı. Yani ——— Adele Fortescue yüz bin sterlini kocasının ölümünden bir ay sonra alacaktı. Kadına bu para Rex Fortescue'nun ölümünden sonra bir ay sağ kalması şartıyla verilecekti. Son zamanlarda bir çok vasiyetnameye bu şartı koyuyoruz. Bunun sebebi de uçak kazaları tabii. Bir karı koca, aynı uçak kazasında öldükleri zaman hangisinin daha önce, hangisinin daha sonra son nefesini verdiği, kimin mirascı olduğunu tesbit çok güç.»

Müfettiş Neele, hayretle avukata bakıyordu

— « O halde Adele Fortescue'nun mirascısına bırakacak parası yoktu. Peki şimdi o para ne olacak?»

— «Artık o yüz bin sterlin Şirketin. Tabii bir bakıma bu Percival'e kalıyor da sayılabilir.»

— «Percival Fortescue...»

Billingsly, «Evet,» dedi. «Percival Fortescue'ya kalıyor.» Sonra da ihtiyatı bir tarafa bıraktı. «Açıkçası Sirketin de bu paraya çok ihtiyacı var.»

Müfettiş Neele'in doktor arkadaşı içini çekti. «Siz polisler de ne biçim şeyler sorarsınız...»

— «Haydi, Bob, söyle.»

— «Neyse yalnızız. Sonradan bir iddia da bulunamazsınız. Fakat tahmininin doğru olduğunu sanıyorum. Anlattıklarından adamda G.P.İ. olduğu anlaşılıyor. Aile de bundan şüphelenmiş ve onun doktora gitmesini istemiş. O buna yanaşmamış tabii. Arazlar tarif ettiğin gibidir. Megalomani, yanlış kararlar vermek, öfke ve hiddet, öğünme, yüksek hayaller, — meselâ kendisini mali sahada bir dahi sanmak. Bu derde tutulanlar, kendilerine engel olunmadıkça koskoca bir şirketi iflâsa sürükleyebilirler. Ama onlara mani olmak kolay değildir. Bilhassa senin maksadını anadıkları zaman... Evet, arkadaşlarının şansı varmış ki adam ölmüş.»

Neele, mırıldandı. «Onlar benim arkadaşım değil...» Sonra daha önce söylemiş olduğu bir cümleyi tekrarladı. «Hepsi de iğrenç insanlar...»

XIX

Bütün Fortescue ailesi Porsuk Ağacı kulübesinin misafir salonunda toplanmıştı. Şöminenin rafına dayanmış olan Percival Fortescue konuşuyordu.

— «Pekâlâ pek güzel ama — durum hiç de hoş değil. Polisler gelip gidiyor fakat bize hiç birşey söylemiyorlar. Belki bazı ip uçlarını takip ediyorlar. Ama bu arada her şey muallakta. İnsan bir plân yapamıyor, istikbal hakkında karar veremiyor.»

Jennifer, atıldı. «Düşüncesizlik bu... Budalalık...»

Perciva1, devam etti. «Evden ayrılmamız da hâlâ yasak. Fakat kendi aramızda gelecekle ilgili kararlarımızdan bahsedebiliriz sanırım. Sen Elaine? Zannedersem sen — ismi neydi

onun? ——— hah ——— Gerald Wright... Sen onunla evleneceksin sanırım. Ne zaman?»

Elaine, «Kabil olduğu kadar çabuk,» diye cevap verdi.

Percival, kaşlarını çattı. «Yani altı ay sonra mı?»

— «Ne münasebet! Neden altı ay bekleyelim?»

Percival, «Böylesi daha uygun olur,» dedi.

Elaine, homurdandı. «Saçma. Bir ay. En fazla bir ay bekleyeceğiz.»

Percival, omzunu silkti. «Sen bilirsin. Peki, evlendikten sonra ne yapacaksın? Buna karar verdiniz mi?»

— «Bir okul açmayı düşünüyoruz.»

Percival, başını salladı. «Sonu belli olmayan bir iş bu. Tehlikeli. Çalışacak adam yok. Uygun öğretmen bumak çok güç. Asında fena bir fikir değil bu. Fakat ben senin yerinde olsaydım, bu işe girişmeden önce iyice düşünürdüm.»

— «Biz iyice düşündük. Gerald, bu memleketin bütün istikbalinin uygun bir eğitime bağlı olduğuna inanıyor.»

Percival, «Öbür gün Mr. Billingsly'i göreceğim.» dedi. «Onunla para meselelerini de konuşacağız. Geçen gün bana, «Elaine, babasından kalan parayı Şirkete yatırsın,» dedi. Tabii şartlı olarak... Bunun işletilmesinden gelecek kârı da kendisi ve çocukları harcar. Bence bu hiç de fena bir fikir değil.»

Elaine, bağırdı. «Olmaz. Okulu açmamız için o para bize lâzım. Satılık bir ev var. Tam bize göre o. Ev, Cornwall'da. Geniş bahçe, güzel bir bina. Tabii buna bir kaç bölük ilâve edilmesi lâzım.»

— «Yani ——— yani ——— bütün paranı Şirketten çekecek misin? Elaine, bence hiç de akıllıca bir şey değil bu.»

Elaine, homurdandı. «Her halde parayı çekmek, Şirkette bırakmaktan daha akıllıca bir hareket olur. Son zamanlarda bir sürü şirket iflâs etti. Val, sen de babam ölmeden önce işlerin hiç de iyi olmadığını söylemiştin.»

Percival, mırıldandı. «İnsan böyle şeyler söyler, canım Fakat bütün sermayeni alman, bunu okul almak, yerleştirmek ve

orayı idare etmek için harcaman delilik olur. Okul başarıya ulaşmadığı takdirde ne olacak? Beş parasız kalacaksın.»

Elaine, inatla, «Okul başarıya ulaşacak,» dedi.

— «Ben seni destekliyorum...» Bir koltuğa uzanırcasına oturmuş olan Lance, kız kardeşine cesaret vermek istermiş gibi bakıyordu. Bu işi bir dene bakalım, Elaine. Bana kalırsa seninki pek acaip bir yer olacak. Ama istediğin de bu. Senin ve Gerald'ın istediği. Paranı kaybetsen bile, hiç olmazsa istediğin bir şeyi yapmış olmanın zevkini tadarsın.»

Percival, öfkeyle, «Senden de böyle bir lâf beklenirdi, Lance,» diye atıldı.

Lance, başını salladı. «Malûm, malûm... Ben müsrif ve kötü bir adamım. Fakat bana sorarsan hayatın zevkini senden çok ben çıkardım, oğlum.»

Percival, soğuk bakışlarla onu süzdü. «Bu «zevk» kelimesiyle neyi kasdettiğine bağlı... Böylece sıra senin plânlarına gelmiş oldu, Lance. Her halde sen Kenya'ya döneceksin. Veya Kanada'ya gideceksin... Everest tepesine tırmanacaksın. Veya buna benzer delice bir şey yapacaksın.»

Lance, sordu. «Bu da nereden aklına geldi?»

— «Sen İngilterede oturmaktan pek hoşlanmazdın. Öyle değil mi?»

Lance, mırıldandı. «Seneler geçtikçe insan değişiyor. İçinde bir yere yerleşme arzusu beliriyor. Percival, oğlum, biliyormusun, şöyle ciddi bir iş adamı olmayı denemek niyetindeyim.»

— «Yani...»

— «Yani ben de seninle birlikte Şirkette çalışacağım, oğlum.» Lance, gülümsedi. «Tabii senin hissen daha fazla. Aslan payı seninki. Benimki pek az. Fakat yine de hissem var. Onun için Şirkette çalışmak benim de hakkım. Öyle değil mi?»

— «Şey —— tabii. Öyle olmasına, öyle. Fakat bana inan, dostum, Şirkette canın çok sıkılacak.»

— «Bilmem ki... Sıkılacağımı hiç sanmıyorum.»

Percival, kaşlarını çatı. «Ciddimisin, Lance? Hakikaten Şirkette çalışacak mısın?»

— «İşlere burnunu sokacakmısın, demek istiyorsun, değil mi?» Evet. Hakikaten öyle yapacağım.»

Percival, başını salladı. «Açıkcası Şirketin durumu kötü. Bunu nasıl olsa öğreneceksin. Elaine, parasını almakta israr ederse bunu ancak güçlükle yapabileceğiz.»

Lance, kız kardeşine döndü. «Gördün mü, Elaine? Para varken hisseni alıp kaçmakta çok haklısın.»

— «Lance, rica ederim.» Percival'in sesi öfkeliydi «Bu şakaların hem yersiz, hem tatsız.»

Jennifer de atıldı. «Sözlerine biraz dikkat etsen iyi olur, Lance.»

Gruptan uzakta, pencerenin yakınında oturmakta olan Pat hepsini teker teker süzdü. Lance, Percival'in damarına basacağını söylediği zaman bunu kasdetmişti galiba. Percival'in o eski sakin ve soğuk kanlı hali kalmamıştı artık

Tekrar, öfkeyle, «Ciddimisin, Lance?» diye sordu.

— «Çok ciddiyim.»

— «O işte kalamıyacaksın. Çok geçmeden canın sıkılacak.»

— «Sıkılmam. Düşün, benim için ne büyük bir değişiklik bu. Şehirde bir büro. Daktilolar girip çıkıyor.. Tamam.. Miss Grosvenor gibi sarışın bir sekreter isterim. Kadının adı Grosvenor'du değil mi? Herhalde onu hemen kovdun? Ama ne olursa olsun ben yine ona benzeyen bir sekreter tutacağım. «Evet, Mr. Lancelot... Hayır, Mr. Lancelot... Çayınız, Mr. Lancelot..»

Percival, homurdandı. «Budalalığı bırak şimdi.»

— «Neden bu kadar kızıyorsun, ağabeyciğim? Dertlerini benimle paylaşmak hoşuna gitmeyecek mi?»

— «İşlerin ne kadar karma karışık olduğundan haberin bile yok.»

— «Öyle mi? Bütün bunları bana anlatman lâzım.»

— «Önce şunu iyice öğren. Babam, son altı —— hayır bir seneden beri adeta kendinde değildi. Mali bakımdan inanılmıyacak kadar budalaca işler yapıyordu. Sağlam senetleri satıyor, adı sanı duyulmamış şirketlerinkini alıyordu Zaman zaman parayı saçıyordu adeta. Sanki bunu para sarfı zevkini tatmak için yapmaktaydı.»

Lance, «Yani,» dedi. «Adamın çayına taxine karıştırmaları bütün aile için iyi oldu...»

— «Meseleyi kötü bir şekilde anlattın. Ama bir bakıma doğru bu. Bizi iflâstan ancak bu kurtardı. Fakat başlangıçta çok dikkatli davranmamız ve ihtiyatla ilerlememiz lâzım.»

Lance, başını salladı. «Ben seninle aynı fikirde değilim. İhtiyatın kimseye bir faydası dokunmamıştır. İnsanın bazı tehlikeleri göze alması, çıkışlar yapması lâzımdır. Büyük bir iş çevirmeliyiz.»

Percival, «Ben öyle düşünmüyorum,» diye cevap verdi. «İhtiyat ve iktisat. Parolamız bu olmalı.»

Lance, omzunu silkti. «Benim parolam bu olamaz.»

Percival, homurdandı. «Hissenin benimkinden az olduğunu unutma.»

— «Pekâlâ, pekâlâ. Ama benim de fikirlerimi açıklamaya hakkım var.»

Percival, endişeli bir tavırla odada bir aşağı bir yukarı dolaşmağa başlamıştı. «Faydasız, Lance. Ben seni severim ama———»

Lance, ağabeysinin sözünü kesti. «Öyle mi?»

Percival, onu duymamış gibiydi. «Seninle birlikte çalışabileceğimizi pek sanmıyorum. Görüş açılarımız birbirinin tamamiyle zıddı.»

Lance, «Belki böyle olması daha iyi,» diye cevap verdi.

Percival, «En iyisi,» dedi. «Ortaklığı sona erdirmek.»

— «Yani hissemi alıp beni şirketten atacaksın. Öyle mi?»

— «Dostum, en doğrusu da bu. Zira seninle uyuşamıyorum.»

— «Elaine'e kalan parayı vermekte güçlük çekecekmişsin. Benim hissemi neyle satın alacaksın?»

Percival, döndü. «Sana peşin para vereceğimi söylemedim. Seninle hisse senetlerini paylaşırız.»

— «Yani, sağlam hisse senetlerini sen alacaksın. Bana da ne olacakları bilinmeyenler kalacak; öyle mi?»

Percival, «Senin böyle şeyleri tercih ettiğin anlaşılıyor.» dedi.

Lance, birdenbire güldü. «Bir bakıma haklısın, oğlum Percival. Fakat ben artık her istediğimi yapacak durumda değilim. Pat'i de düşünmem lâzım.»

İki kardeş dönüp genç kadına baktılar. Pat, bir şey söylemek için ağzını açtı. Sonra yine de kapadı. Lance, bir oyun oynuyordu her halde. Bu yüzden onun işine karışmamak daha doğru olacaktı. Pat, kocasının belirli bir şeyin peşinde olduğundan emindi. Fakat bunun ne olduğunu pek bilmiyordu.

Lance, bir kahkaha attı. «Hisse senetlerini sıraya diz, Percival'ciğim. Uydurma Pırlanta Madenleri, Çıkarılamıyan Yakutlar, Aydaki petrol kuyuları. Benim göründüğüm kadar budala olduğumu mu sanıyorsun?»

Percival, mırıldandı. «Evet, bu hisse senetlerinin ne olacakları belli değil. Fakat günün birinde bunların birdenbire kıymetlenebileceklerini de unutma.»

Lance, hâlâ gülüyordu. «Bakıyorum ağzın değişti. Her halde bana babamın en son aldığı beş para etmez hisse senetleriyle Karatavuk madenini vereceksin. Ha, aklıma gelmişken. Müfettiş sana bu Karatavuk madenini sordu mu?»

Percival, yine kaşlarını çattı. «Evet, sordu. Bunun sebebini de anlıyamadım. Ona fazla bir şey söyleyemedim tabii. O sırada sen de ben de çocuktuk. Babamın oraya gittiğini, sonra da döndüğü zaman madenin hiç bir işe yaramıyacağından bahsettiğini hayal meyal hatırlıyorum.»

— «Ne madeniydi bu? Altın madeni mi?»

— «Zannederim. Babam geri döndüğü zaman madende hiç altın olmadığından emindi. Üstelik o bu işlerde hata yapacak bir adam da değildi.»

— «Bu maden işine onu kim karıştırdı? MacKenzie adında biri galiba... Öyle değil mi?»

— «Evet. MacKenzie orada öldü.»

Lance, düşünceli bir tavırla mırıldandı. «MacKenzie orada öldü mü? Sahi, bu yüzden bir hadise de çıkmamışmıydı?... Bir şeyler hatırlar gibi oluyorum. Mrs. MacKenzie buraya gelmiş, babama bağırıp çağırmıştı. Ona lânet de etmişti sanırım. Eğer yanılmıyorsam, kadın kocasını babamın öldürdüğünü sanıyordu.»

Percival, sıkıntılı sıkıntılı, «Doğrusu ben böyle bir şey hatırlamıyorum,» diye mırıldandı.

Lance, cevap verdi. «Ama ben hatırlıyorum. Tabii ben senden biraz küçüktüm. Belki de o yüzden bu sahne aklımda kaldı. Bence bu tiyatro seyretmekten farksızdı... Karatavuk madeni neredeydi? Batı Afrikada değil mi?»

— «Evet, sanırım.»

Lance, güldü. «Şirkete geldiğim zaman şu maden işiyle de biraz meşgul olayım.»

Percival, omzunu silkti. «Babamın bu bakımdan hata yapmadığından emin olabilirsin. O geri döndüğü zaman altın olmadığını söyledi. Demek ki Karatavuk madeninde hakikaten altın yok.»

Lance, başını salladı. «Her halde haklısın... Zavallı Mrs. MacKenzie. Acaba kadın ne oldu? Ya yanında getirdiği iki çocuk? Çok garip——— tabii onlar da artık koskocaman insanlar olmuşlardır.»

XX

Müfettiş Neele, Pinewood özel hastahanesinde ziyaretçilere mahsus salonda oturuyordu. Karşısında kır saçlı, yaşlı bir kadın vardı. Helen MacKenzie'ydi bu. Kadın altmış üç yaşında olmasına rağmen daha genç duruyordu. Biraz uzun olan üst dudağı zaman zaman seyiriyordu. Müfettiş Neele, kendisiyle konuşurken kadın, kucağında tuttuğu büyük kitaba bakmaktaydı. Müfettiş ise Hastahanenin başhekimi Doktor Crosbie'yle yaptığı konuşmayı düşünüyordu.

Dr. Crosbie, «O buraya kendi isteğiyle geldi,» demişti. «Yani o böyle bir yere kapatılması lâzım gelen hastalardan sayılmaz.»

— «O halde tehlikeli bir deli değil o?»

— «Değil ya. Çoğu zaman bizim gibi doğru dürüst konuşuyor. Şu ara yine çok iyi. Onun için kendisiyle normal bir konuşma yapabileceğinizden eminim.»

Bunları hatırlayan Neele, dostça bir tavır takındı

— «Benimle konuşmak nezaketini gösterdiğiniz için çok teşekkür ederim, Madam. Adım Neele. Sizi son zamanlarda ölen Fortescue adında bir adam dolayısıyla aradım. Rex Fortescue adında bir adam. Her halde bu ismi biliyorsunuz.»

Mrs. MacKenzie'nin gözleri hâlâ kitaptaydı. «Neden bahsettiğinizi anlıyamadım.»

— «Mr. Fortescue, madam. Rex Fortescue.»

Mrs MacKenzie, «Hayır,» dedi. «Hayır. Ne münasebet.»

Müfettiş Neele, biraz şaşaladı. Dr. Crosbie'nin normal dediği bu muydu?

— «Mrs. MacKenzie, bana kalırsa siz onu yıllar önce tanıyordunuz.»

Mrs. MacKenzie, «Yo,» diye cevap verdi. «Dün oldu bu.»

Müfettiş Neele, mırıldandı. «Anlıyorum.» Sonra devam etti. «Zannedersem seneler önce onun Porsuk Ağacı adlı evine gitmiştiniz.»

Mrs. MacKenzie, dudak büktü. «Pek gösterişli bir ev.»

— «Evet. Evet, öyle de denilebilir.» Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Müfettiş Neele, sözlerine devam etti. «Mr. MacKenzie'yle, Mr. Fortescue, Afrikaya madene bakmağa gittiler.»

Mrs. MacKenzie, «O maden kocamındı,» diye cevap verdi. «Orasını o buldu. Adına tescil ettirdi. Fakat madeni işletmek için paraya ihtiyacı vardı. Rex Fortescue'ya gitti. Eğer bu hususta daha fazla bilgim olsaydı, onun bunu yapmasına müsaade etmezdim.»

— «Evet, anlıyorum. Fakat dediğim gibi birlikte Afrikaya gittiler ve kocanız orada öldü. Malaryadan sanırım.»

Mrs. MacKenzie, «Kitabımı okumalıyım,» dedi.

— «Mrs. MacKenzie, Mr. Fortescue bu Karatavuk madeni meselesinde kocanızı dolandırdı mı dersiniz?»

Mrs. MacKenzie, kafasını kitaptan kaldırmadan cevap verdi. «Ne kadar budalasınız.»

— «Evet, evet, her halde öyleyim... Fakat bildiğiniz gibi bu hadise seneler önce olmuş... Bu kadar zaman sonra bunun hakkında tahkikat yapmak bir hayli güç. Neticede bu mesele kapanıp gitmiş.»

— «Kapanıp gittiğini kim söyledi?»

— «Anlıyorum... Yani sizce bu mesele kapanmadı mı—»

— «**Hiç bir mesele, doğru halledilmedikçe, halledilmiş sayılmaz.** Bunu Kipling söylemiş. Son zamanlarda kimse Kipling'i okumuyor. Fakat büyük bir adam o.»

— «Peki bu meselenin bu günlerde doğru bir şekilde halledileceğinden emin misiniz?»

— «Mr. Fortescue, öldü değil mi? Bunu kendiniz söylediniz.»

Müfettiş Neele, «Onu zehirlediler,» diye mırıldandı.

Kadın, onu şaşırtan bir tavırla birdenbire güldü. «Saçma... O malaryadan öldü.»

— «Ben Mr. Rex Fortescue'dan bahsediyorum.»

— «Ben de öyle.» Mrs. MacKenzie, birdenbire başını kaldı-

rarak uçuk mavi göz'erini Neele'in yüzüne dikti «Haydi, haydi. O da yatağında öldü değil mi? Yatağında öldü?»

Müfettiş, «Rex Fortescue, St. Jude hastahanesinde can verdi,» dedi.

Mrs. MacKenzie, içini çekti. «Benim kocamın nerede öldüğünü kimse bilmiyor. Onun nasıl öldüğünden, nereye gömüldüğünden de kimsenin haberi yok... Herkes sadece Rex Fortescue'nun söylediklerini biliyor. O da yalancının biriydi.»

— «Bu işte bir kötülük mü var, dersiniz?»

— «Kötülük, kötülük... Tavukların yumurtladıklarını bilmiyormusunuz siz?»

— «Kocanızın ölümüne Rex Fortescue'nun sebep olduğunu mu düşünüyorsunuz?»

Kadın. «Bu sabah kahvaltıda yumurta yedim.» dedi. «Gayet de tazeydi. Hadise otuz sene önce olduğu için bu çok şaşılacak bir şey.»

Neele, derin bir nefes aldı. Bu gidişle bir şey öğreneceğini pek sanmıyordu ama sorgularına sabırla devam etti. «Biri Rex Fortescue'nun ölümünden bir iki ay önce adamın yazı masasına ölü karatavuklar bıraktı. Bunu biliyor muydunuz, madam?»

— «İşte bu enteresan... Çok çok enteresan.»

— «Bunu kim yapmış olabilir, madam? Bu hususta bir fikriniz var mı?»

— «Fikirlerin kimseye bir faydası yoktur. İnsanın harekete geçmesi lâzımdır. Biliyor musunuz, ben de onları harekete geçebilmeleri için yetiştirdim.»

— «Çocuklarınızdan mı bahsediyorsunuz?»

Kadın, çabucak başını salladı. «Evet. Donald ve Ruby. Babaları öldüğü zaman biri dokuz, biri de yedi yaşındaydı. Onlara her şeyi anlattım. Her gün anlattım. İkisine de her gece yemin ettirdim.»

Müfettiş Neele, öne doğru eğildi. «Onları neye yemin ettirdiniz?»

— «Rex Fortescue'yu öldüreceklerine.»

— «Anlıyorum.» Müfettiş, bu sözleri sanki duyduğu dünyanın en normal bir lâfıymış gibi bir tavırla söylemişti. «E, onlar da intikam aldılar mı bari?»

— «Donald Kore'ye gitti. Bir daha da dönmedi. Bana onun öldüğünü bildiren bir telgraf çektiler. «Kendisinin harekât sırasında şehit düştüğünü teessürle bildiririz...» Harekât... Ama istediğim gibi bir harekât değildi bu.»

— «Buna çok üzüldüm, madam. Ya kızınız?»

Mrs. MacKenzie, homurdandı. «Benim kızım yok.»

Neele, Biraz önce ondan bahsettiniz,» dedi «Kızınız Ruby.»

— «Ruby... Evet, Ruby...» Başını Neele,e doğru uzattı. «Ruby'e ne yaptığımı biliyor musunuz?»

— «Hayır, madam. Ona ne yaptınız?»

Mrs. MacKenzie, birdenbire fısıldadı. «Kitaba bakın.»

Neele, o zaman kadının dizindekinin bir İncil olduğunu gördü. Çok eskiydi bu. Mrs. MarKenzie, kitabın baş sahifesini açtı. Buraya bir takım isimler yazılmıştı. Her halde bir aile İnciliydi bu. Eski adeta uyularak ailede yeni doğan çocuğun adı buraya geçirilmişti. Mrs. MacKenzie, sıska parmağıyla son iki ismi işaret etti. Donald MacKenzie — yanında doğum tarihi. Ruby MacKenzie, yanında doğum tarihi. Fakat Ruby'nin ismi kalın bir kalemle çizilmişti.

Kadın, «Görüyor musunuz?» diye sordu. «Onun adını kitapdan sildim. Onunla olan bütün bağlarımı kestim. Kayıt Meleği Ruby'nin adını bu kitapta bulamıyacak.»

— «Demek kızınızın adını karaladınız? Fakat niye madam?»

Mrs. MacKenzie, ona kurnaz kurnaz baktı. «Bunun sebebini biliyorsunuz.»

— «Fakat bilmiyorum. Emin olun, madam, hakikaten bilmiyorum.»

— «Yeminine ihanet etti o. Bunu siz de biliyorsunuz?»

— «Kızınız şimdi nerede, madam?»

— «Size söyledim ya. Benim kızım yok. Artık Ruby MacKenzie diye biri yaşamıyor.»

— «Yani o öldü mü?»

— «Öldü mü?» Kadın birdenbire bir kahkaha attı «Keşke ölseydi. Bu onun için daha iyi olurdu. Daha iyi olurdu. Çok daha iyi olurdu «İçini çekerek, sandalyesinde sıkıntılı sıkıntılı kımıldandı. Sonra gayet resmi fakat kibar bir tavır takındı. «Çok müteessirim, fakat korkarım artık sizinle fazla konuşamıyacağım. Gördüğünüz gibi zaman azaldı. Halbuki benim kitabımı bitirmem lâzım.»

Mrs. MacKenzie, Müfettiş Neele'in ondan sonraki sözlerine hiç cevap vermedi. Öfkeyle hafif bir hareket yaparak İncili okumağa devam etti. Parmağıyla satırları takip ediyordu.

Neele, kalkarak oradan ayrıldı. Baş hekimle tekrar, kısaca konuştu. «Mrs. MacKenzie'nin akrabaları kendisini görmeye geliyorlar mı? Kızı meselâ?»

Baş hekim, kafasını salladı. «Zannedersem benden önceki arkadaşın zamanında kızı kendisini ziyarete gelmiş. Fakat bu gelişi hastayı o kadar heyecanlandırdı ki, kendisine onu bir daha ziyaret etmemesinin daha iyi olacağı söylendi. Ondan beri de her şey avukatları vasıtasıyla hallediliyor.»

— «Şimdi Ruby MacKenzie'nin nerede olduğunu bilmiyorsunuz, değil mi?»

— «Hayır. Bu hususta hiç bir fikrim yok.»

— «Meselâ evlenip evlenmediği hakkında da bir şey bilmiyor musunuz?»

— Bilmiyorum. Fakat size sadece bizimle temasa geçen avukatların adreslerini verebilirim.»

Neele, o avukatları zaten bulup konuşmuştu. Adamlar, kendisine bir şey anlatamıyacaklarını, zira hiç bir bilgileri olmadığını söylemişler, veya öyle olduğunu iddia etmişlerdi. Mrs. MacKenzie için bankaya para yatırılmıştı. Bunu da onlar

idare etmekteydiler. Bu işler birkaç sene önce halledilmişti. O zamandan beri de Ruby MacKenzie'yi görmemişlerdi.

Müfettiş Neele, hastahanedekilerden Ruby MacKenzie'yi tarif etmelerini istedi. Fakat yine de başarılı bir netice almadı. Birçok hastaya akrabaları ziyarete geliyordu. Bir kaç sene sonra onları kolaylıkla hatırlamak güçtü. Veya insan onları birbirleriyle karıştırıyordu. Senelerden beri hastahanede çalışmakta olan Baş Hemşire, Ruby MacKenzie'nin ufak tefek, esmer olduğunu sanıyordu. Eski hemşirelerden biri ise onun tombul ve sarışın olduğunu iddia etti.

Müfettiş Neele, daha sonra Müdür muaviniyle konuşurken, «İşte böyle, efendim,» dedi. «Karmakarışık bir iş bu. Fakat her şey birbirine uyuyor. Bunların bir mânası olmalı.»

Müdür muavini düşünceli bir tavırla başını salladı. «Börekteki karatavukların, «Karatavuk» madeniyle ilgisi var... Ölünün cebinden çavdar çıktı. Adele Fortescue'nun yanında ballı çörek bulundu... Bu pek kati değil tabii. Çok kişi çayla birlikte ballı çörek yiyebilir. Üçüncü cinayette, hizmetçi kız çorapla boğuldu. Burnuna da çamaşır mandalı takılmıştı. Evet, delice bir şey bu. Fakat göz önüne almamak da hata olur.»

Neele, atıldı. «Bir dakika, efendim.»

— «Ne var?»

Müfettiş, kaşlarını çatmıştı. «Demin söylediklerinizden biri yanlıştı. Bu işte bir terslik var...» Başını sallayarak, içini çekti. «Fakat bunun ne olduğunu anlıyamadım.»

XXI

Lance'la Pat, Porsuk Ağacı kulübesinin büyük, bakımlı bahçesinde dolaşıyorlardı.

Genç kadın, «Seni incitmek istemiyorum ama,» diye mırıldandı. Fakat bu gördüğüm bahçelerin en çirkinlerinden biri.»

Lance, cevap verdi. «Neden incineyim? Burası hakikaten çirkin mi? Doğrusu bunun pek farkında değilim. Üç bahçıvanın birden durmadan çalıştıklarının farkındayım.»

Pat, «Belki de bahçenin çirkin oluşunun sebebi bu,» dedi. «Buraya bol bol para harcanmış. Fakat belli birinin zevkini belirtecek hiç bir şey yok bahçede. Uygun rodedondronlar seçilmiş, mevsimi gelince soğanlar ekilmiş... İşte o kadar...»

— «Peki, Pat, senin bir bahçen olsaydı onu ne şekilde tanzim ederdin?»

Pat, gülümsedi. «Benim bahçemde yaseminler, hanımelleri olurdu. Soğan dikip, söktürmezdim. Hele bahçede bu korkunç Porsuk'ları hiç istemezdim.» Koyu renkli Porsuk çite tiksintiyle baktı.

Lance, omzunu kaldırdı. «Çünkü bu aklına kötü şeyler getiriyor.»

Pat, yüzünü buruşturdu. «İnsanları zehirleyerek öldüren bir adam korkunç bir mahlûk olmalı. Her halde durmadan intikam almayı kuran acaip bir mahlûk her halde.»

— «Sana öyle mi geliyor? Garip... Bense adamın işini bilen soğukkanlı bir insan olduğunu düşünüyordum.»

— «Belki buna bu açıdan da bakılabilir...» Genç kadın, hafifçe titreyerek, sözlerine devam etti. «Buna rağmen, üç kişiyi öldürmek... Katil kimse yine de deli olmalı.»

Lance, alçak bir sesle, «Evet,» dedi. Korkarım öyle.» Sonra birdenbire sesi sertleşti. «Allah aşkına, Pat buradan çık git. Davonshire'a veya göllere kaç... Stratford — on — Avon'a doğru uzan. Veya Norfolka... Polis sana izin verir. Senin bu işlerle hiç bir ilgin yok. Babam öldürüldüğü zaman, Paris'teydin. Diğer ikisi katledildiği zaman ise Londra'daydın Senin burada kalman beni çok endişelendiriyor.»

Pat, bir an cevap vermedi. Sonra usulca, «Katilin kim olduğunu biliyorsun, değil mi?» diye fısıldadı.

— «Hayır, bilmiyorum.»

— «Fakat bildiğini sanıyorsun... İşte bu yüzden bana bir

şey olmasından korkuyorsun... Şüphelerini bana söyleseydin...»

— «Söyleyemem. Hiç bir şey bilmiyorum. Fakat Allah aşkına buradan git.»

Pat, «Sevgilim,» dedi. «Bir yere gidecek değilim. Burada kalacağım. İyi şeyler de olsa, kötü şeyler de olsa, yanından ayrılmayacağım. Böyle işte.» Sesi boğuklaştı. «Ama nedense benim başıma daima kötü şeyler gelir.»

— «Ne demek istiyorsun, Pat?»

— «Ben herkese uğursuzluk getiriyorum. Onu demek istedim. Karşılaştığım herkese uğursuzluk getiriyorum.»

— «Sevgili, küçük budala. Bana hiç uğursuzluk getirmedin. Unuttun mu? Seninle evlenir evlenmez, babam benimle barışmağa kalktı ve beni buraya çağırdı.»

— «Evet ama evine döndüğün zaman ne oldu? Bana inan. Ben herkese uğursuzluk getiriyorum.»

— «Yavrum, senin aklına takılmış bu. Bu sadece batıl bir inanç.»

— «Elimde değil. Bazı insanlar uğursuzdur. İşte ben de onlardan biriyim.»

Lance, karısını omuzlarında sıkıca yakalayarak, onu şiddetle sarstı. «Sen benim Pat'ımsın. Seninle evlendiğim için de kendimi dünyanın en şanslı insanı sayıyorum. Bunu o küçücük kafana iyi sok, anladın mı?» Sonra da sakinleşerek, daha ciddi bir tavırla sözlerine devam etti. «Fakat — çok dikkatli davranmalısın, Pat. Eğer bu evde bir deli varsa — onun sana ateş etmesini veya çayına baldıran karıştırmasını istemiyorum.»

— «Evet... Baldıran...»

— «Ben burada değilken, o ihtiyarın yanından ayrılma. Adı neydi onun? Hah, Miss Marple. Acaba Effie teyze onun burada kalmasını neden istedi?»

— «Effie teyzenin neyi neden yaptığı belli mi? Lance, burada ne kadar kalacağız?»

Genç adam, omzunu silkti. «Bu suali cevaplandırmak zor.»

Pat, mırıldandı. «Burada kalmamızdan hoşlandıklarını pek sanmıyorum.» Bunları söylerken tereddütlü bir hali vardı. «Ev şimdi her halde ağabeyinin. Öyle değil mi? O bizim burada kalmamızı pek istemiyor sanırım.»

Lance, birdenbire bir kahkaha attı. «Hayır. Bu ara bizi başından kolay kolay atamıyacak.»

— «Ya daha sonra? O zaman ne yapacağız, Lance? Doğru Afrikaya mı döneceğiz?»

— «Sen bunu mu istiyorsun, Pat?»

Genç kadın, çabucak başını salladı.

Lance, gülümsedi. «İşte bu çok iyi. Çünkü ben de bunu istiyorum. Son zamanlarda İngiltere pek hoşuma gitmiyor.»

Pat'ın yüzü aydınlanıverdi. «Çok sevindim. Geçen günkü sözlerini duyunca burada kalmak isteyeceğinden korktum.»

Lance'in gözlerinde muzip bir pırıltı belirdi. «Sakın plânlarından kimseye bahsetme, Pat. Sevgili ağabeyim Percival'in damarına biraz daha basmayı istiyorum.»

— «Lance, dikkatli ol.»

— «Merak etme, yavrum. Dikkatli olacağım. Fakat Percival'in her istediğini yapabileceğini sanması hiç hoşuna gitmiyor.»

Miss Marple, Mrs. Percival Fortescue'yle büyük salonda oturuyordu. Yaşlı kadın, bir papağan gibi başını yana eğmiş, Jennifer Fortescue'nun anlattıklarını dinlemekteydi. Bir taraftan da, «Tıpkı bizim banka müdürünün karısı zavallı Mrs. Emmett'e benziyor. Onu da kimse pek sevmez ve saymazdı...»

Mrs. Percival, çok şeye tahammül etmişti. Şimdi bütün bunları bu yabancı kadına açıklarken bayağı ferahladığını hissediyordu.

— «Tabii hiç bir zaman şikâyet etmek istemiyorum. Ben öyle durmadan dırıltı eden kadınlardan değilim. Daima, insan her şeye katlanmalıdır, diye düşünürüm. Düzeltilemiyecek bir şeye katlanılır. Onun için şimdiye kadar kimseye bir tek kelime bile söylemiş değilim. Zaten kime söyleyebilirdim ki? İnsan bir bakıma burada yapayalnız. Bu evde kendi dairemiz olması iyi bir şeydi. Böylece tasarruf da edebiliyorduk. Fakat bu insanın kendi evi olmasına hiç benzemiyor. Benimle aynı fikirde olduğunuzdan eminim.»

Miss Marple, mırıldandı. «Tabii.»

— «Neyse yeni evimiz artık yerleşmeye hazır halde, Boyacılarla dekoratörler de işlerini bitirseler... Bu adamlar çok ağır elli oluyorlar. Tabii burada oturmak kocamın hoşuna gidiyor. Ama durum bir erkek için değişik sayılır. Bunu diama söylerim. Durum erkekler için değişiktir. Siz de bu fikirde değil misiniz?»

— «Tabii, tabii.»

— «Kocam bütün gün şehirde. Eve yorgun dönüyor. Bir köşeye oturarak, gazetelerini okumak istiyor. Buna karşılık ben bütün gün burada yalnızım. Yakın bir kimse yok. Rahatlığına rahatım tabii. Yemek fevkalâde. Fakat insanın neşeli ahbaplara da ihtiyacı var. Burdaki kimseler aslında bana göre değil. Bir kısmı, briç düşkünü, sonradan görme kimseler .Oynadıkları briç hoş değil. Halbuki ben briç çok severim. Ama tabii buradakiler çok zengin. Ortaya bol para koyuyor, durmadan da içiyorlar. Bana göre değiller onlar. Tabii bu civarda, ellerinde çapayla dolaşıp, bahçeleriye uğraşan bir takım ihtiyat kedicikler de var.»

Miss Marple'in yüzünde kendisini suçlu buluyormuş gibi bir ifade belirdi. Çünkü o da bahçesine çok düşkündü.

Mrs. Percival, sözlerine çabucak devam etti. «Ölülerin aleyhinde konuşmak istemem. Fakat kayınpederim Mr. Fortescue'nun yaptığı ikinci evlilik pek gülünç, pek budalaca bir şeydi. Kadın, benimle aynı yaştaydı. Tabii aslında Adele er-

kek delisiydi. Ya para harcaması? Kayınpederim ona bayılıyordu. Yaptığı masraflara da hiç aldırmazdı. Bu Percival'i çok kızdırırdı. Çok çok kızdırırdı. Percival, para meselelerinde çok dikkatlidir. Ziyandan nefret eder. Son zamanlarda Mr. Fortescue üstelik pek de acaipleşmişti Gayet aksiydi Bir denbire bağırıp çağırmağa başlıyordu. Olmayacak işler uğrunda su gibi para harcamaktaydı.»

Miss Marple, «Her halde,» dedi. «Bu da kocanızı endişelendirmiştir.»

— «Endişelendirmez olur mu? Percival, bu son sene çok üzgündü. Bu yüzden zavallı bayağı değişti. Hatta bana karşı olan tavırları bile başkalaştı. Kendisiyle konuştuğum zaman bazan bana cevap vermiyordu.» Mrs. Percival içini çekti. «Sonra görümcem Elaine.. O pek acaip bir kızdır. Durmadan kırlarda gezer. Düşmanca hali yoktur ama insana pek fazla da sokulmaz. Londra'ya gidip elbiseler almayı, tiyatroya gitmeyi istemez.» Mrs. Percival tekrar içini çekerek, mırıldandı. «Tabii şikâyet etmek istemiyorum.» Birdenbire endişelenmişti. «Bir yabancı olmanıza rağmen belki sizinle böyle açık açık konuşmamı acaip bulacaksınız. Fakat o kadar sarsıldım ki... Hadiselerin tesiri bende şimdi gözükmeye başladı. Onun için —— birine içimi dökmek ihtiyacı duydum. Bana baktığım hastalardan birini hatırlatıyorsunuz. Onunla çok dost olmuştuk. Hastahaneden çıkarken de bana tilki kap hediye etmişti. Onun bu hareketi bana çok dokunmuştu.»

Miss Marple, «Neler hissettiğinizi anlıyorum,» diye cevap verdi. Hakikaten de anlıyordu. Percival'in karısından artık iyice bıktığı anlaşılıyordu. Onunla meşgûl bile değildi. Zavallı Jennifer o civarda arkadaş da bulamamıştı. Miss Marple, o tatlı ve nazik sesiyle, «Kabalığımı affedin,» dedi. «Fakat bence Mr. Rex Fortescue hiç de iyi bir insan değilmiş.»

Mrs. Percival, başını salladı. «Öyle... Lâf aramızda iğrenç bir ihtiyardı o. Doğrusu birinin onu —— ortadan kaldırmasına hiç şaşmadım.»

— «Katilin kim olduğunu———» Miss Marple, birdenbire durakladı. «Belki de bu suali sormamam lâzım. Fakat katilin kim olduğunu tahmin edemiyor musunuz?»

Mrs. Percival, «Bence bu işi o iğrenç Crump yaptı,» dedi. «Ondan hiç bir zaman hoşlanmadım. Hali kaba değil ama yine de belli etmeden kabaca davranıyor. Daha doğrusu çok küstah.»

— «Fakat onun cinayet işlemesi için bir sebep olması lâzım.»

— «Crump gibi bir adamın cinayet işlemek için bir sebebe ihtiyacı yok sanırım. Her halde bir mesele yüzünden Mr. Fortescue onu azarladı. Bana kalırsa Crump fazla içki içiyor. Bence adam muvazenesiz bir tip. Hani şu evde herkesi vuran uçak gibi... Tabii sizinle açık konuşacağım. Başında Mr. Fortescue'yu Adele'in zehirlediğini sandım. Ama artık o zavallı da zehirlenip öldü. Onun için Adele'den şüphe edemeyiz. Belki de Adele gidip Crump'ı cinayet işlemekle itham etti. Uşak da ne yapacağını şaşırdı. Sandviçlere zehir karıştırdı. Tabii bunu Gladys gördü. Bu yüzden Crump onu da öldürmek zorunda kaldı. Bence bu adamı hâlâ bu evde tutmaları hata. Allahım, şuradan bir gidebilsem. Tabii o korkunç polisler hiç birimizin bu evden ayrılmasına izin vermez.» Birdenbire eğilerek, tombul elini Miss Marple'in koluna koydu. «Bazan içimden buradan çıkıp gitmek geliyor. Eğer bu hal devam ederse günün birinde bu evden kaçacağım.»

Arkasına yaslanarak, Miss Marple'ın yüzüne baktı. «Fakat belki de böyle bir şeye kalkmak hatalı olur.»

— «Hakikaten öyle... Her halde polis çok geçmeden sizi bulur.»

— «Bulur mu? Hakikaten bulur mu? O bunu yapacak kadar zeki mi dersiniz?»

— «Polisleri aşağı görmek çok hatadır. Müfettiş Neele, bana fevkalâde zeki bir insanmış gibi geldi.»

— «Sahi mi? Halbuki ben de onun pek aptal olduğunu dü-

şünüyordum.»

Miss Marple, başını salladı. «Bilâkis...»

— «Fakat bana———» Jennifer Fortescue, tereddüt etti. «Burada kalmak çok tehlikeliymiş gibi geliyor.»

— «Yani sizin için mi tehlikeli?»

— «E — evet —— şey, evet———»

— «Bildiğiniz bir şeyden dolayı mı?»

— Mrs. Percival, derin bir nefes aldı. «Hayır, hayır! Benim bir şey bildiğim yok! Ne bilebilirim ki? Fa-fakat —— sinirlerim çok bozuk. O Crump denilen adam———»

Jenniferin yumruklarını açıp açıp sıkmasını seyreden Miss Marple, «Aslında senin kasdettiğin Crump değil,» diye düşündü. «Bilmiyorum neden, fena halde korkuyorsun...»

XXII

Hava kararıyordu. Miss Marple, kütüphanenin penceresinin önündeki kanapeye oturmuş yün örüyordu. Yaşlı kadın Pat Fortescue'nun dışarıdaki terasta bir aşağı bir yukarı yürüdüğünün farkındaydı. Nihayet yaşlı kadın pencereyi açarak, seslendi.

— «İçeri girin, yavrum. İçeri girin. Hava hem soğuk, hem rutubetli. Orada öyle paltosuz dolaşmayın.»

Pat, ihtiyar kadının bu emrini yerine getirdi. İçeri girerek, iki lambayı yaktı.

— «Evet. Hava pek de hoş değil.» Kanapeye Miss Marple'in yanına oturdu. Ne örüyorsunuz?»

— «Bir zıbın, yavrum. Bir bebek için. Küçük çocukların bir sürü zıbını olması lâzımdır. İkinci ölçü bu Ben zıbınları daima ikinci ölçü üzerine örerim. Çünkü bebekler pek çabuk büyürler ve birinci ölçü zıbınlara sığmaz olurlar.»

Pat, uzun bacaklarını şömineye doğru uzattı. «Bu gün bu-

rası çok hoş. Şöminede ateş... Lambalar... Siz bebek zıbını örüyorsunuz. Burasının ılık ve tatlı bir havası var. Bence İngiltere daima böyle olmalı.»

Miss Marple, «İngiltere hakikaten böyledir, yavrum,» diye cevap verdi. «Her yerde porsuk ağacı bulunmaz.»

Pat, başını salladı. «Öyle olmasa daha iyi. Bu evin pek de mesut bir yer olduğunu sanmıyorum. Burada oturanların hiç biri de saadete erişememişler. Sarfettikleri bütün paraya, ele geçirdikleri bütün şeylere rağmen mesut olamamışlar.»

Miss Marple de aynı fikirdeydi. «Öyle. Burasının mesut bir ev olduğu söylenilemez.»

Pat, «Belki Adele mesuttu,» dedi. «Onunla hiç karşılaşmadım. Onun için bu bakımdan fazla bir şey söyleyemiyeceğim. Fakat Jennifer oldukça bedbaht. Elaine ise kendisini o genç adam için yiyip bitiriyor. Üstelik onun Gerald'ın kendisini hiç sevmediğini sezdiğinden de eminim. Allahım, buradan uzaklaşmayı o kadar istiyorum ki!» Miss Marple'a bakarak, birdenbire gülümsedi. «Biliyor musunuz Lance bana sizin yanınızdan kabil olduğu kadar ayrılmamamı söyledi. Bu şekilde emniyette olacağımı düşünüyordu.»

Miss Marple, «Kocanız aptal değil,» dedi.

— «Evet, Lance hiç de aptal değildir. Daha doğrusu bazı bakımlardan aptaldır o. Fakat bana neden korktuğunu açıkça söyleseydi daha memnun olurdum. Fakat bir şey meydanda. Bu evdekilerden biri deli. Delilik insanı daima korkutur. Çünkü bir çılgının kafasının nasıl çalıştığını katiyen bilemezsiniz. Onların ne yapacağını tahmin edemezsiniz.»

Miss Marple, mırıldandı. «Zavallı, yavrum.»

— «Aslında o kadar acınacak halde değilim. Artık böyle şeylere alışmış olmam lâzım.»

Yaşlı kadın şefkatle, «Çok bedbaht oldunuz, değil mi, yavrum? diye sordu.

— «Evet. Fakat saadeti tattığım zamanlar da oldu. Irlandada harikulâde bir çocukluk geçirdim. Ata biner, ava giderdim. Koskocaman, içi hemen hemen boş pencerelerinden rüzgâr giren fakat güneşli bir evimiz vardı. Çocukluğunuzu mesut geçirmişseniz, sonradan bunu kimse elinizden alamaz, öyle değil mi? Fakat daha sonra —— büyüdüğüm zaman —— her şey ters gitmeye başladı...»

— «İlk kocanız pilottu değil mi?»

— «Evet. Don'un uçağını düşürdükleri zaman biz evleneli henüz bir ay olmuştu.» Gözlerini şöminedeki alevlere dikti. «O zaman ben de ölmeği istedim. Zalimce bir şeydi bu Haksızlıktı. Fakat —— sonunda —— böylesinin daha iyi olduğunu anlamağa başladım. Don, savaşta fevkalâdeydi. Cesur, pervasiz ve neşeli. Bunlar savaşa girenler için lûzumlu şeyler. Fakat her halde Don daha sonra sakin bir hayata ayak uyduramıyacaktı. O —— nasıl anlatayım bilmem ki? —— küstah ve aksiydi. Sivil hayata uyamıyacak, bir yere yerleşemiyecekti. Şartlarla mücadeleye kalkışacaktı. Bir bakıma insanlara da düşmandı o. Hayır. Sakin bir hayata uyamıyacaktı o.»

— «Bunu anlamakla akıllılık etmişsiniz, yavrum,» Miss Marple, tekrar örgüsünün üzerine eğilerek, bir ilmek aldı. Usulca da mırıldanıyordu. «Üç düz, iki ters...» Sonra yüksek sesle, «Ya ikinci kocanız, yavrum?» dedi.

— «Freddy mi? O kendisini vurdu.»

— «Vah vah. Ne acı? Ne büyük bir felâket.»

Pat, «Onunla çok mesuttuk,» diye içini çekti. «Evlendikten iki sene sonra Freddy'nin pek de —— pek de dürüst olmadığını anlamağa başladım. Cereyan etmekte olan bazı hadiseleri öğrendim. Fakat ikimiz bakımından önemli değildi bu. Çünkü Freddy beni seviyordu. Ben de onu. Neler olduğunu görmemezlikten gelmeğe çalıştım. Belki bu korkakca bir şeydi. Fakat onu değiştirmem imkânsızdı. İnsan kimseyi değiştiremez.»

Miss Marple, başını salladı. «Doğru. Kimseyi değiştiremezsiniz»

— «Fredy, böyle bir adamdı. Ben onunla tanışmış, kendisine âşık olmuş ve evlenmiştim. O yüzden de artık olanlara katlanmam lâzım geldiğini düşünüyordum. Sonra işler karıştı. Freddy, diğerlerinin karşısına çıkamıyacaktı. İntihar etti. Onun ölümünden sonra Kenya'ya giderek arkadaşlarımın yanında kaldım. İngiltere'de oturmağa, durumu bilen eski dostlarla karşılaşmağa dayanamıyacaktım. Ve Kenya'da Lance'la tanıştım.» Yüzünün ifadesi değişerek, yumuşadı. Gözleri hâlâ alevlere dikiliydi. Miss Marple ise dikkatle onu süzüyordu. Nihayet, Pat ona döndü. «Söyleyin, Miss Marple Percival hakkında ne düşünüyorsunuz?»

— «Doğrusu onunla pek karşılaşmadım. Kendisini sadece kahvaltıda görüyorum. İşte o kadar. Benim burada kalmam pek hoşuna gitmiyor, sanırım.»

Pat, birdenbire güldü. «O cimri. Para harcanmasına kızıyor. Lance onun daima böyle olduğunu söylüyor. Bundan Jennifer de çok şikâyetçi. Percival, Miss Dove'la masrafları kontrol ediyor, her şeye ayrı itiraza kalkıyormuş. Fakat Miss Dove onunla başa çıkmasını biliyor. Harikulâde bir kadın Miss Dove. Öyle değil mi?»

— «Hakikaten öyle. O bana bizim köydeki Mrs. Latimer'i hatırlatıyor. İzcileri, yardım cemiyetlerini o idare ederdi. St. Mary Mead'de idare etmediği şey yoktu zaten. Bu iş böyle tam beş sene devam etti. Sonra günün birinde farkına vardık ki —

— Neyse, neyse, dedikodu yapmak doğru değil. Üstelik insanın karşısındaki bilmediği yerlerden, tanımadığı kimselerden söz açılınca bayağı sıkılır. Kusuruma bakmayın, yavrum.»

— «St. Mary Mead, iyi bir köy müdür?»

— «Bilmiyorum, «iyi» den kasdiniz ne, yavrum. St. Mary Mead, güzel bir köydür. Orada hem fevkalâde iyi hem de gayet kötü insanlar oturur. Başka köylerde olduğu gibi orada da bazı acaip hadiselerle karşılaşırsınız. İnsanların huyu her yerde aynıdır. Öyle değil mi?»

Pat, «Siz sık sık Miss Ramsbottom'ı görüyorsunuz değil mi?» diye sordu. «İşte bakın o beni çok korkutuyor.»

— «Korkutuyor mu? Neden?»

— «Çünkü onun deli olduğunu sanıyorum. Dinle bozmuş o. Effie teyze hakikaten deli mi dersiniz?»

— «Ne bakımdan?»

— «Ne demek istediğimi pekâlâ anladınız, Miss Marple. Yukarıda oturuyor. Dışarı hiç çıkmıyor. Durmadan günahkârları düşünüyor. Belki de sonunda günahkârları cezalandırma vazifesinin kendisine düştüğüne inanmağa başladı.»

— «Kocanız böyle mi düşünüyor?»

— «Lance'in ne düşündüğünü bilmiyorum ki. Bana hiç bir şey söylemiyor. Fakat bir şeyden eminim. Lance katilin deli ve aileden biri olduğunu sanıyor. Bana kalırsa Percival'in aklı başında. Jennifer aptal ve oldukça zavallı. Biraz sinirli ama işte o kadar. Elaine ise o acaip, fazla heyecanlı, asabi kızlardan. O gence deli gibi âşık. Gerald'ın kendisiyle parası için evlendiğini de hiç bir zaman kendi kendisine bile itiraf etmeyecek.»

— «Sizce Gerald, Elaine'le parası için mi evleniyor?»

— «Evet. Bundan eminim. Siz de öyle düşünmüyor musunuz?»

Miss Marple, «Evet,» dedi. «Tıpkı bizim köylerdeki genç Ellis gibi. O da zengin demircinin kızı Marion'la evlenmişti. Kız, pek çirkindi. Ellis için de deli oluyordu. Fakat sonunda her şey düzeldi. Bu Ellis'le, Gerald Wright, sadece aşk uğruna parasız bir kızla evlendikleri zaman bütün kötü huyları ortaya çıkan tiplerden. Böyle bir hata yaptıkları için kendi kendilerine o kadar kızıyorlar ki, bunun acısını zavalı kızdan çıkarıyorlar. Fakat zengin bir kızla evlendikleri takdirde ona hürmet göstermeğe devam ediyorlar.»

Pat, kaşlarını çattı. «Bu işi dışarıdan birinin yapmış olabileceğini hiç sanmıyorum. İşte bu yüzden de evdeki hava böy-

le gergin. Herkes birbirini gözetliyor. Fakat pek yakında bir şeyler olması lâzım——»

Miss Marple, «Artık başka kimse ölmeyecek,» diye cevap verdi. «Daha doğrusu ben öyle sanıyorum.»

— «Bundan emin olamazsınız.»

— «Doğrusunu isterseniz oldukça eminim. Anlayacağınız, katil maksadına erişti.»

— «Nasıl bir maksat bu?»

Miss Marple, başını salladı. Bunu henüz kendisi de pek kati olarak bilmiyordu.

XXIII

Miss Somers, yine daktiloların odasında çay yapmıştı. Ve kadın yine suyu iyice kaynamadan demliğe doldurmuştu. E, tarih tekerrürden ibarettir. Uzatılan fincanı alan Miss Griffith, «Mr. Percival'le Somers hakkında konuşmam lâzım,» diye düşündü. «Daha iyi birini bulacağımızdan eminim. Fakat o feci hadiselerden sonra Mr. Percival'i de böyle basit bir mesele yüzünden rahatsız etmek istemiyorum.»

Miss Griffith, her zamanki gibi, sert bir sesle, «Somers,» dedi. «Su yine kaynamamış.»

— «Sahi mi? Halbuki bu sefer iyice kaynadığından emindim.»

Birdenbire içeriye Lance Fortescue girdiği için konuşmalar kesildi. Genç adam, dalgın bir tavırla etrafına bakınırken, Miss Griffith ayağa fırlayarak, onun yanına koştu.

— «Mr. Lance,» diye bağırdı.

Genç adam, ona doğru döndü. Yakışıklı yüzünü tatlı bir tebessüm aydınlatı. «Merhaba! Siz Miss Griffith'siniz değil mi?»

Bu, yaşlı kadının pek hoşuna gitti. Onu görmeyeli on bir sene olmuştu ama yine de adını hatırlıyordu işte. Şaşkın şaş-

kın, «Demek hatırladınız?» dedi.

Lance, bütün şirinliğini takınmıştı. «Tabii. Hatırlamaz olur muyum?»

Daktilo odasında bir heyecan rüzgârı esmeye başlamıştı. Miss Somers, çay dersini unutmuş, ağzı bir karış açık Lance'a bakıyordu. Miss Bell, daktilo makinesinin üzerinden hayran hayran genç adamı süzmekteydi. Miss Chase ise usulca pudriyerini çıkarmış, burnunu pudralıyordu. Lance Fortescue, etrafına bakındı.

— «Her şey yine eskisi gibi.»

— «Fazla bir değişiklik olmadı, Mr Lance. Ne kadar yanmışsınız. Sıhhatinizin de çok iyi olduğu belli. Her halde pek enteresan bir hayat sürdünüz.»

Lance, güldü. «Bir bakıma öyle. Fakat belki bundan sonra Londra'da kalıp enteresan bir hayat sürmeğe çalışırım.»

— «Tekrar Şirkete mi geleceksiniz?»

— «Belki.»

— «Ah, ne kadar hoş.»

Lance, «Beni pek paslanmış bulacaksınız,» dedi. «Artık bana herşeyi yeniden öğretmeğe çalışırsınız, Miss Griffith.»

Yaşlı kadın, sevinçle güldü. «Geri dönmeniz çok iyi olacak, Mr. Lance. Hakikaten pek hoş olacak.»

Lance, ona takdirle baktı. «Çok iyisiniz... Çok iyisiniz...»

— «Biz hiç bir zaman o sözlere inanmadık———» Miss Griffith, kıpkırmızı kesilerek, durakladı.

Lance, onun kolunu okşadı. «Şeytanın iddia edildiği kadar kara olmadığına inandınız demek? Belki de o hakikaten öyle kapkara değildi. Ama artık bütün bunlar çok geride kaldı. Geçmişi düşünmek mânasız. Bundan sonra yalnız geleceğin üzerinde durmalı.» İlâve etti. «Ağabeyim burada mı?»

— «İç büroda sanırım.»

Lance, başıyla selâm vererek, çıktı. İç büronun önündeki bekleme odasına konulmuş olan masanın başında sert çehreli, orta yaşlı bir kadın oturuyordu. Lance'i görünce adeta tahdit-

kâr denilecek bir tavırla ayağa kalktı.

— «Adınız ve işiniz?»

Lance ona tereddütle baktı. «Siz —— siz Miss Grosvenor musunuz?»

Miss Grosvenor'u ona cazip bir sarışın, diye tarif etmişlerdı. Rex Fortescue'nun ölümüyle ilgili Resmî Soruşturmayı veren gazeteler de genç kadının resmini basmışlardı. Fotoğraflardan onun hakikaten pek güzel olduğu anlaşılıyordu Şimdi bu karşısındaki mahlûk Miss Grosvenor olamazdı.

— «Miss Grosvenor geçen hafta buradan ayrıldı? Ben Mr. Percival Fortescue'nun özel sekreteri Mrs. Hardcastle'ım.»

Lance, «Tam Percival'e göre bir iş bu,» diye düşündü. «O güzel kızı kovup, yerine bu ejderhayı almış. Neden acaba? Emin olmak için mi? Yoksa bu kadın daha ucuza mı çalışıyor?»

— «Ben Lancelot Fortescue'yum. Sizinle henüz tanışmadık.»

— «Ah, özür dilerim, Mr. Lancelot.» Mrs. Hardcastle, ezilip büzülmeğe başlamıştı. «Zannedersem Şirkete ilk defa geliyorsunuz?»

Lance. gülümsedi. «İlk defa geliyorum ama bu sonuncusu olmayacak.»

İlerleyerek, babasının eski bürosunun kapısını açtı. Sonra da masanın başında tahmin ettiği gibi ağabeysi Percival'in değil de, Müfettiş Neele'in oturduğunu farketti Neele, sıraya dizdiği kayıtlardan başını kaldırarak, genç adamı selâmladı.

— «Günaydın, Mr. Fortescue. Vazife başına geçmeğe geldiniz galiba?»

— «Demek Şirkete girmeye karar verdiğimi duydunuz?»

— «Bunu ağabeyiniz söyledi.»

— «Öyle mi? Her halde buna pek seviniyordur?»

Müfettiş Neele, güldüğünü belli etmemeğe çalıştı. Ciddi ciddi, «Bir sevinme emaresi görülmedi,» dedi.

Lance, mırıldandı. «Zavallı Percival.»

Müfettiş Neele, ona merakla baktı. «Hakikaten artık

Londra da mı çalışacaksınız?»

— «Buna ihtimal vermiyor musunuz, Müfettiş Neele?»

— «Bu size göre bir şey değil, Mr. Fortescue.»

— «Neden? Ben de babamın oğluyum.»

— «Annenizin de.»

Lance, başını salladı. «Bu birşey ifade etmez ki, Müfettiş Neele. Annem romantiğin biriydi. Acaip küçük adlarımızdan onun nasıl eserler okumağa meraklı olduğunu anlamışsınızdır. Hastalıklıydı. Ve zannedersem hakikatlerle de pek ilgisi yoktu. Ben öyle değilim. Benim romantiklikle bir ilgim olduğu söylenemez. Tam mânasiyle realist bir adamım ben.»

Müfettiş Neele, itiraz etti. «İnsanlar hiç de kendi sandıkları gibi değillerdir.»

Lance, «Haklısınız sanırım,» diye mırıldandı. Bir sandalyeye oturarak her zamanki gibi bacaklarını ileriye doğru uzattı. Kendi kendine gülümsüyordu. Sonra birdenbire, «Siz benim ağabeyimden daha zekisiniz, Müfettiş Neele,» dedi

— «Ne demek istiyorsunuz, Mr. Fortescue?»

— «Ben bizim Percival'i iyice korkuttum. O benim Şirkette çalışmak niyetinde olduğumu sanıyor. Bütün işlerine burnunu sokacağımdan çekiniyor. Hemen harekete geçerek şirketin parasını çar çur edeceğimi, başına işler açacağımı zannediyor. Doğrusu sırf eğlenmek için bu işi yapmağa değer. Ama bir dereceye kadar... Ben büro hayatına dayanamam, Müfettiş Neele. Açık havadan, ufak tefek de olsa maceralardan hoşlanırım. Böyle bir yerde boğulurum ben.» Çabucak ilâve etti .«Ama bu ikimizin arasında kalsın. Bunları Percival'e söylemeyin, olur mu?»

— «Bu konunun açılacağını sanmıyorum, Mr. Fortescue.»

Lance, «Percival'le biraz eğlenmek istiyorum,» dedi. «Onu biraz terletmem lâzım. E, biraz intikam almak da benim hakkım değil mi?»

Neele, ona baktı. «Bu biraz acaip bir lâf, Mr. Fortescue. Ağabeyinizden niçin intikam alacaksınız?»

Lance, omzunu silkti. «Eski bir hikâye bu. Anlatmağa değmez.»

— «Zannedersem seneler önce bir çek hadisesi olmuş. Kasdettiğiniz bu olmasın?»

— «Sizin de bilmediğiniz yok, Müfettiş Neele.»

Neele, «Anladığıma göre takibat yapılmamış,» dedi. «Her halde babanız bunu istemedi.»

— «Hayır. O sadece beni kovdu.»

Müfettiş Neele, düşünceli bakışlarla onu süzdü. Fakat o anda Lance Fortescue'yu değil, Percival'i düşünüyordu. Dürüst, çalışkan ve hesabi Percival'i. Bu meselede ne tarafa dönerse dönsün, Percival Fortescue denilen bu anlaşılmaz adamla karşılaşıyordu. Onun dış görünüşünü herkes biliyordu ama, iç yüzünü anlamak pek de kolay değildi. Görünüşte renksiz, silik bir adamdı Percival. İnsan onun daima babasının emirlerine baş eğmiş olduğunu düşünebilirdi. Müdür muavininin dediği gibi Ukalâ Percival. Şimdi Neele, Lance vasıtasıyla Percival'in iç yüzünü daha iyi anlamağa çalışıyordu.

— «Galiba ağabeyiniz —— nasıl söyleyeyim bilmem ki? —— daima babanızın idaresindeymiş?»

— «Öyle mi dersiniz?» Lance, bir an bu meseleyi düşündü. «Acaba? Evet, etrafta böyle bir tesir bırakmış olabilir. Fakat bunun hakikate uyduğundan pek emin değilim. Biliyor musunuz, dönüp geriye baktığım zaman Percival'in daima her istediğini yaptırmış olduğunu görüyor ve bayağı şaşıyorum. Hem de bunu usulca, kimseye belli etmeden yapmış. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?»

Neele, «Evet,» diye düşündü. «Bu hakikaten şaşılacak bir şey.» Önündeki kâğıtları karıştırarak, içlerinden bir tanesini seçti ve bunu masanın üzerinden Lance'a doğru itti.

— «Bu geçen Ağustos'ta yazdığınız mektup, değil mi, Mr. Fortescue?»

Lance, bunu aldı. Kâğıda bir göz attıktan sonra Müfettişe geri verdi. «Evet. Bunu geçen yaz Kenya'ya döndükten sonra

yazdım. Demek babam bu mektubu saklamış? Neredeydi bu? Büroda mı?»

— «Hayır, Mr. Fortescue. Bu mektubu babanızın Porsuk Ağacı kulübesindeki kâğıtları arasında bulduk.»

Müfettiş, masada önünde duran mektuba düşünceli düşünceli baktı. Pek uzun değildi bu.

«Baba,

Pat'la meseleyi konuştum. Teklifini kabul ediyorum Fakat buradaki işlerimi halletmek biraz zaman alacak. Bu Ekimin sonuna veya Kasımın ilk haftasına kadar sürer sanırım. Daha sonra sana zamanı bildiririm. Seninle eskisinden daha iyi anlaşacağımızı umuyorum. Her ne hal ise, Ben elimden geleni yapacağım. Başka bir şey söyleyemem. Kendine iyi bak.

Sevgiler,
Lance.»

— Bu mektubu nereye yollamıştınız, Mr. Fortescue? Buraya mı? Yoksa Porsuk Ağacına mı?»

Lance, hatırlamağa çalışarak, kaşlarını çattı. «Çok gün... Galiba hatırlıyamıyacağım. Anlıyacağınız aradan üç ay geçti. Büroya yolladım sanırım. Evet, evet, buraya Şirkete gönderdiğimden eminim.» Bir an durdu. Sonra da bariz bir merakla sordu. «Neden?»

Müfettiş, «Merak ettim,» dedi. «Babanız bu mektubu burada hususi vesikaların durduğu dosyaya koymamış. Alıp Porsuk Ağacına götürmüş. Mektubu ben oradaki yazı masasında buldum. Acaba bunu neden yaptı?»

Lance, güldü. «Her halde mektubu Percival'in görmesini istemiyordu.»

Neele, «Evet,» diye mırıldandı. «Öyle gözüküyor. Demek ağabeyiniz babanızın buradaki özel dosyasını istediği zaman alabiliyor?»

— «Hım...» Lance, tereddüt etti. Sonra da kaşlarını çattı. «Pek de değil. Belki o dosyadaki kâğıtlara istediği zaman bakıyordu ama aslında———»

Müfettiş, onun yerine cümleyi tamamladı. «Kendisine böyle bir müsaade verilmemişti.»

Lance, neşeyle güldü. «Tamam. Açıkçası sinsice bir şey bu. Fakat galiba Percival böyle şeylere alışıktı.»

Müfettiş Neele, başını salladı. Percival Furtescue'nun böyle sinsice işler yapmış olması ihtimal dahilindeydi. Galiba adamın karakterine uygun bir şeydi bu.

Aynı anda kapı açılarak, Percival içeriye girdi. Lance, «İti an...» diye mırıldandı. Percival, tam Müfettişle konuşmak üzereyken, Lance'i farkederek, kaşlarını çattı.

— «Merhaba. Sen burada mısın? Bana bugün Şirkete geleceğini söylemedin.»

Lance, «Birdenbire büyük bir çalışma arzusuna kapıldım,» diye cevap verdi. «Onun üzerine kalkıp geldim. Elimden geldiği kadar yardıma hazırım. İşe nereden başlamamı istersin?»

Percival, aksi aksi söylendi. «Şu ara bir şey yapmanı istemiyorum. Hiç bir şey yapmanı istemiyorum. Önce seninle işin hangi kısmına bakacağın hususunda anlaşmalıyız. Sonra sana bir oda da bulmalıyız.»

Lance, gülerek sordu. «Oğlum, neden cazip Grosvenor'u kovdun? Onun yerine dışarıdaki at suratlı kadını aldın?»

Percival, sert bir sesle bağırdı. «Lance, rica ederim!»

Lance, «Bu kötüye doğru giden bir değişiklik » dedi «Halbuki ben de cazip Grosvenor'la tanışacağım anı sabırsızlıkla bekliyordum. Onu neden kovdun? Yoksa bazı şeyler mi biliyordu?»

— «Ne münasebet! Bunu da nereden çıkardın?» Percival'in sesi öfkeyle titriyordu. Uçuk renkli yüzü kızarmıştı. Müfettişe döndü. «Siz kardeşime aldırmayın. O böyle acaip şakalardan hoşlanır.» İlâve etti. «Bence Miss Grosvenor hiç de zeki

bir kadın değildi. Mrs. Hardcastle'in fevkalâde bonservisleri var. İşini çok iyi biliyor. Ayrıca ücreti de o kadar yüksek değil.»

Lance, gözlerini tavana dikti. «Hiç yüksek değil... Biliyor musun, Percival, büro personeli bakımından ekonomi yapılmasına hiç taraftar değilim. Ha, aklıma gelmişken. Memurlarımız, bu felâket sırasında bize ne kadar sadık olduklarını gösterdiler. Hepsinin de aylığını arttırmamız iyi olmaz mı?»

Percival Fortescue, «Ne münasebet!» diye homurdandı. «Lüzumsuz ve yersiz bir şey bu.»

Müfettiş Neele, Lance'in gözlerindeki şeytani pırıltıyı farketmişti. Fakat Percival bunu göremiyecek kadar öfkeliydi. «Zaten senin aklına daima olmayacak şeyler gelir,» diye kekeledi. «Şirketin halini biliyorsun. Tek ümit iktisat etmekte.»

Müfettiş Neele, özür diler gibi öksürdü. Percival'e, «Ben de sizinle bunun hakkında konuşmak istiyordum, Mr. Fortescue,» dedi.

— «Evet, Müfettiş Neele?» Percival, gözlerini müfettişe dikti.

— «Size bazı şeylerden bahsetmek istiyordum, Mr. Fortescue. Anladığıma göre altı aydan —— hatta belki de bir yıldan beri babanızın hali ve davranışları sizi daimi surette endişelendirmiş.»

Percival, kati bir tavırla başını salladı. «Babam iyi değildi. Hiç iyi değildi.»

— «Onu doktora gitmesi için iknaya çalışmışsınız. Fakat bunu başaramamışsınız. Bunu daima red etmiş. Öyle mi?»

— «Evet.»

— «Babanızın daha çok G.P.İ. adıyla bilinen hastalığa müptelâ olduğundan şüphe edip etmediğinizi sorabilir miyim? Delilik belirtileri göstermiş. Bu derde tutulanlar gayet öfkeli ve megaloman olurlarmış. Sonunda da çıldırırlarmış.»

Percival'in yüzünde hayret dolu bir ifade belirdi. «Çok

zekisiniz, Müfettiş Neele, Ben de bundan korkuyordum. Bu yüzden babamın tedavi edilmesini çok istiyordum.»

Neele, devam etti. «Bu arada babanızı tedavi olmağa iknaya çalışırken o işi alt üst edebilirdi, değil mi?»

Percival, içini çekti. «Hakikaten öyle.»

Müfettiş başını salladı. «Güç bir durum.»

— «Korkunç. Kimse ne çektiğimi bilemez.»

Neele, usulca, «İş bakımından babanızın ölmüş olması fevkalâde bir mucize sayılabilir,» diye mırıldandı.

Percival, sert bir sesle, «Babamın ölümünü bu şekilde düşüneceğimi sanmamalısınız.»

— «Ben sizin bu meseleye hangi gözle bakacağınızdan bahsetmiyorum, Mr. Fortescue. Ben hakikatleri ele alıyorum. Babanız, Şirket iyice iflâs etmeden önce öldü, değil mi?»

Percival, sabırsız sabırsız cevap verdi. «Evet, evet, Bu bakımdan haklısınız.»

— «Bu bütün aile için de memnun olunacak bir şeydi. Zira hepsinin durumu da bu şirkete bağlıydı.»

— «Evet... Fakat neyi kasdettiğinizi anlıyamadım, Müfettiş Neele——» Percival, birdenbire sustu.

Neele, «Benim bir şeyi kasdettiğim yok,» diye cevap verdi «Sadece meseleyi anlamağa çalışıyorum. Bir şey daha var... Kardeşinizle, o İngiltereden ayrıldığından beri kendisiyle hiç mektuplaşmadığınızı söylediniz.»

Percival, «Orası öyle.»

— «Fakat aslında öyle değil sanırım, Mr. Fortescue. Geçen bahar, babanızın sıhhatı için endişelenmeğe başladığınız zaman Afrika'ya kardeşinize mektup yazdınız değil mi? Ona babanızın hareketleri dolayısıyla çok endişede olduğunuzu anlattınız. Zannedersem kardeşinizin sizinle birlik olmasını, onun yardımıyla babanızı tedavi ettirmeyi ve lûzumlu olduğu takdirde onu bir hastahaneye kapatmayı istiyordunuz...»

— «Ben —— ben —— anlıyamıyorum...» Percival, fena halde şaşalamıştı.

— «Öyle değil mi, Mr. Fortescue?»

— «Ben bunun en doğru hareket olacağını düşünüyordum. Neticede Lancelot da şirketin hissedarlarındandı.»

Müfettiş Lance'a baktı. Genç adam gülümsüyordu. Müfettiş, «Siz bu mektubu aldınız mı?» diye sordu.

Lance, «evet,» makamında başını salladı.

— «Mektuba ne cevap verdiniz?»

Lance'in tebessümü yayıldı. «Percival'e, kendi işlerine bakmasını, ihtiyarla uğraşmamasını yazdım. Bizim ihtiyarın ne yaptığını bildiğinden emin olduğumuzu da ilâve ettim.»

Müfettiş Neele'in bakışları Percival'e kaydı. «Kardeşiniz hakikaten böyle mi cevap verdi?»

— «Ben —— ben sanırım —— böyle bir şey. Tabii, lisanı daha mütecavizdi.»

Lance, «Meseleyi Müfettişe daha kibarca anlatmayı tercih ettim,» dedi. Sonra da devam etti. «Açıkçası Müfettiş Neele, babamın mektubunu aldığım zaman buraya dönmenin bir sebebi de buydu. Ne olduğunu kendi gözlerimle görmeği istiyordum. Fakat babamla yaptığım o konuşma sırasında onda hiç bir acaiplik göremedim. Sadece çabucak heyecanlanıyordu. O bana kendi işlerini kolaylıkla idare edecek bir haldeymiş gibi geldi. Her ne hal ise... Afrikaya dönüp, meseleyi Pat'le konuştuktan sonra, eve dönmeğe ve —— babama karşı bir haksızlık yapılmasına engel olmaya karar verdim.» Konuşurken, Percival'e bir göz attı.

Percival, bağırdı. «İtiraz ediyorum... İmalarına itiraz ediyorum. Babamın halinden faydalanmak niyetinde değildim. Ben sadece onun sıhhati için endişe ediyordum. Tabii Şirketin de beni ilgilendirdiğini——» Durakladı.

Lance, hemen atıldı. «Yani kendi çıkarını da düşünüyordun. Öyle değil mi? Percival'in küçük cebini.» Birdenbire ayağa kalktı. Tavrı da değişmişti. «Pekâlâ, Percival ben vaz geçtim. Seninle bir müddet daha alay etmek niyetindeydim. Burada çalışıyormuş gibi yapıp seni sinirlendirecektim. Her iste-

diğini yapmana engel olmayı istiyordum. Fakat artık bu oyuna devam edecek değilim. Açıkçası seninle aynı odada olmak bile midemi bulandırıyor. Sen sinsi, kötü, aşağılık bir mahlûksun. Bütün ömrünce de öyleydin. Her şeye burnunu sokar, sinsi sinsi espiyonluk eder, herkesin başını derde sokmaya çalışırdın. Sana bir şey daha söyliyeceğim. Bunu ispat edemem, fakat o kavganın çıkmasına sebep olan sahte çekin de senin eserin olduğundan eminim. Onun yüzünden babam beni kovdu. Bir kere, gayet kötü, beceriksizce yapılmış bir sahtekârlıktı bu. Daha ilk bakışta çekin sahte olduğu anlaşılıyordu. Bir hayli maceram olduğu için suçsuz olduğumu ispat edemedim. Fakat bana kalırsa ihtiyar sonradan, Lance, imzamı taklit etseydi bunu daha iyi bir şekilde yapardı, diye düşündü. Lance, devam etti. Sesi gitgide yükseliyordu. «Artık bu gülünç oyuna devam edecek değilim. Percival. Hem bu memleketten, hem de bu şehirden hoşlanmıyorum. Senin gibi reye pantalonlu, siyah ceketli, kibar tavırlı, da averici küçük adamlardan da tiksiniyorum. Söylediğin gibi bir taksim yaparız. Ben de Pat'la başka bir memlekete giderim. Nefes alınabilinecek, rahatça dolaşılacak bir memlekete. Hisse senetlerini sen paylaştır. Sağlam, kâr getiren senetler senin olsun. Bana kendi tabirinle babamın son zamanlarda parasını çarçur ettiklerini ver. Herhalde çoğu beş para etmez. Ama sonunda bir ikisinin bana sana düşen hisse senetlerinden çok daha fazla para getireceğinden eminim. Babam kurnaz herifin biriydi. Bazı riskleri göze alırdı. Ben de onun hem tecrübesine, hem şansına güveniyorum. Sana gelince sümüklü böcek...» Lance, ağabeyşine doğru gitti, Percival, geriledi. Lance, «Merak etme,» dedi. «Sana elimi sürecek değilim. Benim Şirketten çıkmamı istiyordun. Bu istediğine de erişeceksin. Buna sevinmelisin.» Kapıya doğru giderken ilâve etti. «İstersen bana Karatavuk madenini de ver. Eğer kana susamış MacKenzie'ler peşimizdelerse, onları Afrikaya çekerim.» Kapıda durdu. «Fakat onların bu kadar sene sonra intikam almaya kalkışacaklarını pek sanmıyorum. Lakin

Müfettiş Neele bu işi ciddiye alıyor. Öyle değil mi?»

Percival, mırıldandı. «Saçma. İmkânsız bu.»

Lance, «Ona sor,» diye homurdandı. «Karatavuklarla, babamın cebinden çıkan çavdarla neden o kadar ilgileniyor?»

Müfettiş Neele, parmağını üst dudağına sürdü. «Geçen yazki karatavuk hadisesini hatırlıyorsunuz, değil mi, Mr. Fortescue? Bunun tahkikini icap ettiren bazı noktalar var.»

Percival, tekrar, «Saçma,» dedi. «MacKenzie'lerin adını senelerdir duymadık.»

Lance, atıldı «Buna rağmen aramızda bir MacKenzie olduğuna dair yemine hazırım. Müfettiş de böyle düşünüyor sanırım.»

Müfettiş Neele, Lancelof Fortescue'e, genç adam tam sokağa çıktığı sırada yetişti. Lance, ona bakarak mahçup bir tavırla gülümsedi. «Öyle bağırıp çağırmak niyetinde değildim. Fakat birdenbire tepem attı. Neyse ...Nasıl olsa, eninde sonunda olacaktı bu. Pat'la Savoy'da buluşacağım. Siz de o tarafa mı gidiyorsunuz?»

— «Hayır. Ben Baydon Heath'e döneceğim. Fakat size sormak istediğim bir şey var.»

— «Evet?»

— «İç büroya girip, beni gördüğünüz zaman şaşırdınız. Neden?»

— «Her halde sizi orada bulacağımı sanmıyordum. Percival'in odada olduğunu düşünüyordum.»

— «Size onun çıktığını söylememişler miydi?»

Lance, merakla ona baktı. «Hayır. Bana onun bürosunda olduğunu söylediler.»

— «Anlıyorum... Kimse onun çıktığını bilmiyordu. İç büronun ikinci bir kapısı yok. Fakat o küçük bekleme odasından koridora açılan bir kapı var. Her halde ağabeyiniz oradan çık-

t». Fakat Mrs. Hardcastle'in size bunu söylememiş olmasına şaştım.»

Lance, güldü. «Her halde kadın çayını almaya gitmişti.»

— «Evet —— evet —— her halde.»

Lance, ona döndü. «Ne var, Müfettiş bey?»

— «Sadece basit bir iki noktayı anlamaya çalışıyordum, Mr. Fortescue———»

XXIV

Baydon Heath'e giden trende Müfettiş Neele, gazetesini okumaya çalıştı ama aklı başka yerlerdeydi. Japonyada zelzele olmuş, Tanganika'da uranyum bulunmuş, bir denizcinin cesedi Southampton'da karaya vurmuştu. Rıhtım amelelerı de grev yapmaya hazırlanıyorlardı. Vereme çok iyi gelen bir ilâç bulunmuştu. Bir kaç kişi başlarına vurulan sopayla ölmüşlerdi.

Fakat Müfettiş Neele, Porsuk ağacı kulübesine eriştiği zaman bazı kararlar vermiş bulunuyordu. Hay'e, «O yaşlı kadın nerede?» diye sordu. «O hâlâ burada mı?»

— «Miss Marple mi? Evet, hâlâ burada. Yukarıdaki ihtiyar kadınla çok dostlar.»

— «Anlıyorum...» Neele, bir an durdu. Sonra da, «O şimdi nerede?» dedi. «Kendisiyle konuşmam lâzım.»

Bir kaç dakika sonra Miss Marple, genç adamın yanına geldi. Yanakları kızarmıştı, kesik kesik nefes alıyordu. «Beni mi görmek istediniz, Müfettiş Neele? Sizi bekletmediğimi umarım... Ahçıbaşı Mrs. Crump'la yemekten bahsediyorduk, onu böreklerinden dolayı tebrik ettim. Onunla dost olmam lâzımdı.»

Müfettiş Neele, gülümsedi. «Çünkü kendisine Gladys Mar-

tin hakkında bazı sualler sormak istiyordunuz.»

Miss Marple, başını salladı. «Evet. Gladys hakkında, Mrs. Crump'ın bana bir çok şey anlatabileceğinden emindim. Cinayetle ilgili olarak değil tabii. Fakat Gladys'in son zamanlardaki hali tavrı hakkında...»

Müfettiş Neele, sordu. «Bunların size bir faydası oldu mu?»

Miss Marple, başını salladı. «Oldu ya. Bence artık her şey yavaş yavaş belirli bir hal almağa başladı. Siz de o fikirde değil misiniz?»

Neele, mırıldandı. «Hem o fikirdeyim, hem de değilim.» Hay'in odadan çıkmış olduğunu anlayınca daha dostça bir tavır takındı. «Buraya bakın, Miss Marple. Sizinle ciddi şekilde konuşmak istiyorum.»

— «Evet, Müfettiş Neele?»

— «Bir bakıma sizinle değişik görüş açılarını temsil ediyoruz. Yard'da sizden bahsedildiğini işittim, Miss Marple.» Gülümsedi. «Orada çok iyi tanındığınız anlaşılıyor.»

Miss Marple, adeta kuş gibi cıvıldadı. «Nasıl oluyor bilmiyorum... Fakat kendimi ekseri benimle ilgisi olmayan meselelerin ortasında buluyorum. Yani cinayetlerin, acaip hadiselerin...»

Müfettiş Neele, «Bir hayli meşhursunuz...» diye devam etti. «Daha önce de dediğim gibi sizinle birbirine zıt iki görüş açısının temsilcisiyiz. Bunlardan biri delice, biri akıllıca.»

Miss Marple, başını yana eğdi. «Bu sözlerle neyi kasdediyorsunuz?»

— «Miss Marple, bir olaya akla yakın bir görüş açısından bakılabilir. Bir cinayet bir kaç kişinin işine yaramıştır. Bunların içinde bilhassa biri bu ölümden çok yararlanacaktır. İkinci cinayet de aynı şahsın işine gelmektedir. Üçüncü ölüm ise katilin kendisini emniyete almak için işlediği bir cinayettir.»

Miss Marple, sordu. «Fakat üçüncü cinayet dediğiniz han-

gisi?» Parlak çini mavisi gözlerinde zekice bir ifadeyle Müfettişe bakıyordu.

Neele, başını salladı. «Evet. Belki bu bakımdan haklısınız. Geçen gün Müdür muavini bana bu cinayetlerden bahsederken bütün bunlarda ters bir şey varmış gibi geldi. Bunu sonra anladım. O sırada çocuk şiirini düşünüyordum. Kral, hazinesinde kraliçe odada, hizmetçi çamaşırları asıyor. Bu sıra yanlıştı.»

Miss Marple, «Evet,» diye cevap verdi. «Görünüşte sıra böyle. Fakat aslında Gladys'in Mrs. Adele Fortescue'dan daha önce öldürülmüş olması lâzım. Öyle değil mi?»

Neele, «evet,» dedi. «Öyle olduğunu sanıyorum. Kızın cesedi o gece geç vakit bulundu. Bu yüzden onun ne zaman öldüğü kati olarak tesbip edilemedi. Fakat bana kalırsa kız beş civarında öldürüldü. Aksi takdirde——»

Miss Marple, onun sözünü kesti. «Çünkü kız o zaman ikinci tepsiyi de kütüphaneye götürürdü.»

— «Evet. Kız, ilk çay tepsisini kütüphaneye bıraktı. İkinci tepsiyle hole çıktığı sırada bir şey oldu. Gladys, ya bir şey gördü, ya bir şey işitti. Bütün mesele bunun ne olduğunu öğrenebilmekte. Belki kız, Mrs. Adele Fortescue'nun odasından çıkarak, merdivenlerden inen Vivian Dubois'nin ayak seslerini duydu. Veya Elaine'in sevgilisi Gerald Wright'in yan kapıdan girdiğini. Bu ne ise, kız tepsiyi bıraktığı gibi dışarı koştu. Ondan sonra da öldürüldü sanırım. Hava soğuktu. Kızın ise sırtında ince bir üniforma vardı.»

Miss Marple, «Haklısınız,» dedi. «Yani bu «hizmetçi bahçede çamaşır asıyordu,» cümlesine uygun bir şey değildi. Akşamın o saatinde çamaşır asmazdı Gladys. Çamaşırları toplamağa ise o soğuk havada sırtına palto almadan gitmezdi. Bu da, Gladys'in burnuna takılan mandal gibi, bir kamuflâjdı. Katil cinayetleri şiire uydurmağa çalışıyordu.»

Müfettiş Neele, bağırdı. «Tamam. Delilik bu. İşte ben bu

bakımdan sizinle aynı fikirde değilim. Bu çocuk şiiri meselesine inanamıyorum.»

— «Fakat bu hadiselere uyuyor, Müfettiş Neele, Bunu kabul etmelisiniz.»

Neele, içini çekti. «Evet, uyuyor. Ama buna rağmen sıra yine de yanlış. Yani şiirde üçüncü olarak öldürülen hizmetçi. Fakat biz üçüncü kurbanın Kraliçe olduğunu biliyoruz. Adale Fortescue, beşi yirmibeş geçeyle, altıya beş kala arası öldürüldü. Her halde o sırada Gladys çoktan nefesini vermişti?»

Miss Marple, mırıldandı. «Bu da çocuk şiirine uymuyor, öyle değil mi? Onun için de çok mânalı...»

Müfettiş Neele, omzunu silkti. «Belki de biz fazla ince eleyip sık dokuyoruz. Fakat ben şu anda görüş açım sizinkinin aynıymış gibi konuşuyorum, Miss Marple. Şimdi de size meseleyi kendi açımdan anlatacağım. Karatavuklar, çavdarları bir tarafa bırakıyorum. Aklı başında bir insanın cinayet işlemesinin sebeplerini sayacağım. Önce — Rex Fortescue'nun ölümü. Bundan kim faydalandı. Bir sürü kimse. Fakat en başta oğlu Percival. Fakat Percival o sabah Porsuk Ağacı kulübesinde değildi. Ama artık bu da önemli sayılmaz...»

Miss Marple'in gözleri parladı. «Demek bu işin de bir usulü vardı? Ben de bunu tahmine çalışıyordum.»

Neele, «Size açıklamamda mahzur yok,» dedi. «Taxine marmelâta karıştırılmıştı. Kavanozun üstündeydi bu. Marmelâtı da Rex Fortescue yedi. Daha sonra da kavanoz bahçeye atıldı.»

Yaşlı kadın, mırıldandı. «Demek böyle...»

Müfettiş, devam etti. «Şirket iflâsa sürükleniyordu. Adele Fortescue'ya kocasından kalan yüz bin sterlini verdikleri takdirde Şirket büsbütün batacaktı. Adele kocasının ölümünden sonra bir ay daha sağ kalsaydı, Şirket kadına bu parayı ister istemez verecekti. Kadın, işin bozulacağına aldırmazdı bile. Frkat Adele Fortescue, kocasının arkasından öldü Para Şirkete kaldı. Daha doğrusu Percival Fortescue'ya.» Müfettiş acı acı,

«Daima Percival,» dedi. «Daima Percival. Belki adam, Marmelâda zehir karıştırmıştı ama Adele Fortescue'yu ve Gladys'i öldürmesi imkânsızdı. Sekreterinin söylediğine göre adam o gün saat beşe kadar bürosunda çalıştı. Buraya da yedide geldi.»

Miss Marple, «Bu da işi çok güçleştiriyor, değil mi?» dedi.

Neele, kederli kederli başını salladı. «Güçleştirmek ne kelime? İmkânsız hale sokuyor. Yani — Percival'i şüpheliler listesinin başından silmek zorundayız.» Neele, ihtiyatı elden bıraktı. «Ne tarafa dönersem döneyim daima aynı kimseyle karşılaşıyorum. Percival Fortescue! Buna rağmen katilin Percival olması imkânsız.» Biraz sakinleşti. «Tabii şüphe ettiğim başka kimseler de var.»

Miss Marple, çabucak, «Vivian Dubois tabii,» diye cevap verdi. «Ve Gerald Wright. Çok haklısınız, Müfettiş Neele. İşe menfaat karıştı mı, insanın şüpheleri uyanır. En iyisi kimseye inanmamaktır.»

Nelle, istememesine rağmen güldü. «Daima insanların en kötü tarafını düşünmek lâzım demek?»

Bu şirin ve narin, yaşlı kadından beklenmeyecek bir sözdü Miss Marple, «Tabii,» dedi. «Ben daima insanların kötü olduklarına inanırım. İşin kötüsü sonunda da yanılmamış olduğumu anlarım.»

Neele, başını salladı. «Pekâlâ. Kötü şekilde düşünelim. Cinayeti Vivian Dubois işlemiş olabilir. Gerald Wright da öyle, tabii bu marmelat meselesinde Elaine kendisine yardım etmiştir. Katil Jennifer Fortescue da olabilir. O da buradaydı. Fakat bu saydıklarım sizin karatavuk ve çavdar meselesine hiç uymuyor. Bu sizin faraziyeniz. Haklı da olabilirsiniz. Eğer öyleyse o zaman da katil bir tek kişi olabilir: Mrs. MacKenzie. Kadın seenlerden beri akıl hastahanesinde. Oğlu Donald, Kore savaşında ölmüş. Geriye kızı Ruby MacKenzie kalıyor. Eğer faraziyeniz doğruysa, bütün bu cinayetlere o Karatavuk madeni sebep olduysa, o zaman Ruby MacKenzie bu ev-

de demektir. Ve buradakilerden de sadece biri Ruby olabilir.» Öfkeyle başını salladı. «Sadece bir tek kişi.»

Ayağa kalkarak, odadan çıktı.

Mary Dove, kendi oturma odasındaydı. Rahat bir yerdi burası. Genç kadın, bir koltuğu işaret etti. «Oturun, Müfettiş bey...»

Neele, onun karşısına geçti. Mary'e bakıyor, bir taraftan da onun akıl hastahanesindeki kadına benzeyip benzemediğini düşünüyordu.

— «Evet, Müfettiş Neele? Sizin için ne yapabilirim?»

Neele, «Bildiğiniz gibi bu cinayetlerin acaip tarafları var,» diye başladı. «Rex Fortescue'nun cebinde bulunan çavdar. Geçen yaz Mr. Fortescue'nun masasında bulunan tavuklar... Böreğin içine konulan ölü kuşlar... Bu hadiseler olduğu zaman siz buradaydınız, sanırım.»

— «Evet. Şimdi hatırladım. Çirkin bir hadiseydi bu. Mânasız kötü.»

— «Belki pek de mânasız değildi. Miss Dove, Karatavuk madeni hakkında ne biliyorsunuz?»

— «Karatavuk madeninin adını bile duyduğumu sanmıyorum.»

— «Bana adınızın Mary Dove olduğunu söylediniz Bu sizin hakiki isminiz mi?»

Mary Dove, kaşlarını kaldırdı. Müfettiş Neele genç kadının gözlerinde ihtiyatlı bir ifade belirmiş gibi geldi. Mary Dove, mırıldandı. «Ne acaip sual, Müfettiş Neele. Yani adımın Mary Dove olmadığını mı söylemek istiyorsunuz?»

Müfettiş, tatlı tatlı, «Evet, onu söylemek istiyorum,» diye cevap verdi. «Bana kalırsa adınız aslında Ruby MacKenzie.»

Genç kadın, ona baktı. Yüzü gayet ifadesizdi Kısa bir sessizlikten sonra Mary Dove, «Ne söylememi bekliyorsunuz?» dedi.

— «Lütfen bana cevap verin. Adınız Ruby MacKenzie mi?»

— «Size adımın Mary Dove olduğunu söyledim.»

— «Evet. Fakat ispat edebilir misiniz?»

— «Görmek istediğiniz nedir? Nüfus kâğıdım mı?»

— «Bunun faydası belki olur, belki de olmaz. Yani — elinize asıl Mary Dove'un nüfus kâğıdı geçmiş olabilir. Belki Mary Dove arkadaşınızdı, belki de ölmüş biri.»

— «Evet, bir çok ihtimal var, değil mi?» Mary Dove'un sesi müstehziydi. «İşte size bir bilmece, Müfettiş Neele.»

Neele, «Belki sizi Pinewood akıl hastahanesinde tanırlar,» dedi.

Mary Dove, kaşlarını kaldırdı. »Nerede bu hastahane?»

— «Bunu pekâlâ biliyorsunuz.»

— «Emin olun bir şeyden haberim yok.»

— «Ruby MacKenzie olduğunuzu da inkâr ediyorsunuz, değil mi?»

— «Benim hiç bir şeyi inkâr ettiğim yok, Müfettiş Neele. O bahsettiğiniz Ruby MacKenzie kimse, benim aslında o olduğumu ispat etmek de size düşer. Bunu siz de biliyorsunuz, sanırım.» Mavi gözleri neşeyle parlıyor, bakışlarıyla Neele'e meydan okuyordu. Genç kadın, Müfettişin gözlerinin içine baktı. «Evet, bu size düşer. Benim Ruby MacKenzie olduğumu ispat edin.»

XXV

Müfettiş Neele, merdivenlerden inerken, Hay usulca fısıldadı. «İhtiyar kedicik sizi arıyor, efendim. Size daha söyleyecekleri varmış.»

— «Allah kahretsin!»

Hay'in yüzünde en ufak bir adale bile oynamadı. «Evet, efendim.» Tam uzaklaşacağı sırada Neele, seslendi. «Miss Dove'un sana verdiği kâğıtlara bak. Orada onun eskiden yanlarında çalıştığı kimselerin isim ve adresleri var. Onları tahkik et... Ha, evet. Öğrenmeni istediğim başka şeyler de var.» Bir kâğıda çabucak bir şeyler karalayarak, bunu Hay'e uzattı.

— «Ben emirlerinizi hemen yerine getiririm, efendim.»

Neele, holde ilerlerken kütüphaneden bir takım mırıltılar aksetti. Genç adam, kapıdan bir göz attı. Belki Miss Marple kendisini arıyordu ama yaşlı kadın şu anda oturmuş, hem örgü örüyor, hem de bir taraftan Jennifer Fortescue'yla konuşuyordu.

Miss Marple, «Doğrusu hemşirelik hakikaten asil bir meslektir,» diyordu. Müfettiş Neele, çabucak çekildi. Yaşlı kadın kendisini farketmiş, fakat görmemezlikten gelmişti.

Miss Marple, o tatlı sesiyle konuşmasına devam etti. «Bileğimi kırdığım zaman bana öyle müşfik bir hemşire bakmıştı ki... Benden sonra Mrs. Sparrow'un oğluna bakmağa gitti. Gayet yakışıklı bir deniz subayıydı o. Doğrusu onların aşkı pek hoştu. Sonunda nişanlanıp evlendiler. İki çocukları da oldu.» Miss Marple, romantik bir tavırla içini çekti. «Buna zatürree sebep oldu... Zatürreede bakım çok önemlidir değil mi?»

Jennifer, başını salladı. «Hakikaten öyledir. Tabii şimdi harika ilâçlar var.»

Miss Marple, «Sizin fevkalâde bir hemşire olduğunuzdan eminim» dedi. «Sizin aşkınız da böyle başladı değil mi? Yani buraya Mr. Percival Fortescue'ya bakmağa geldiniz...»

Jennifer, mırıldandı. «Evet... Evet... Öyle...» Bu mevzunun açılmasını pek istemediği belliydi. Fakat Miss Marple sanki bunun farkında değilmiş gibi konuşmasına devam etti

— «Anlıyorum... Tabii insanın hizmetçilerin dedikodusunu dinlememesi lâzım. Fakat benim gibi yaşlı bir kadın evdekilerin hepsiyle de ilgilenir. Ne diyordum. A, evet. Önce burada başka bir hemşire vardı, değil mi? Onu yolladılar ve yerine siz geldiniz. Herhalde kadın pek dikkatsizdi.»

Jennifer, «Onun dikkatsiz olduğunu sanmıyorum,» diye cevap verdi. «Zannedersem kadının babası çok hastaydı. Onun üzerine kendisinin yerini ben aldım.»

Miss Marple, gülümsedi. «Evet. Sonra da birbirinize âşık oldunuz. Doğrusu pek tatlı bu.»

— «Ben bundan pek emin değilim. Bazan——« Jennifer'in sesi titriyordu. «Bazan —— keşke yine hastahanede olsaydım diye düşünüyorum.»

— «Evet, evet, anlıyorum. Mesleğinizi çok seviyordunuz.»

— «O sırada pek sevmiyordum. Ama şimdi düşünüyorum da bu hayat çok sıkıcı. Günler birbirini kovalıyor. Yapılacak hiç bir şey yok. Val ise işiyle meşgûl.»

Miss Marple, başını salladı. «Centilmenler son zamanlarda sıkı çalışmak zorunda kalıyorlar. Paraları ne kadar çok olursa olsun, boş zamanları yok.»

— «Evet. Bu yüzden karılarının da içleri sıkılıyor.» Jennifer, içini çekti. «Keşke buraya hiç gelmeseydim. Ama bana da iyi oldu. Bunu yapmamalıydım.»

— «Neyi yapmamalıydınız, yavrum?»

— «Val'le evlenmemeliydim ——— Neyse...» İçini çekti. «Artık bundan bahsetmeyelim.»

Onun üzerine Miss Marple Paris'te giyilmeye başlanan eteklikleri anlatmaya koyuldu.

Miss Marple, Müfettiş Neele'i kütüphanede buldu.

— «Konuşmamızı kesmediğiniz için çok teşekkür ederim, Müfettiş bey. Öğrenmek istediğim bir iki küçük şey vardı.» Sonra sitemle ilâve etti. «Deminki konuşmamız bitmeden kalktınız.»

Neele, kendisini zorlayarak, tatlı tatlı gülümsedi. «Özür dilerim. Korkarım kabalık ettim. Sizi görüşmek için çağırdım sonra da sadece ben konuştum.»

Miss Marple, hemen, «Zararı yok,» dedi. «Çünkü ben o sırada henüz elimdeki kozların hepsini açmağa hazır değildim. Zira ben emin olmadıkça kimseyi itham etmek istemem. Ve şimdi eminim.»

— «Neden eminsiniz, Miss Marple?»

— «Rex Fortescue'yu kimin öldürdüğünden. Marmelat hakkında söyledikleriniz kanaatimi kuvvetlendirdi. Bu işi **kimin** ve **nasıl** yaptığını biliyorum.»

Müfettiş Neele, gözlerini kırpıştırdı. Miss Marple, bunu farketmişti. «Korkarım bazan düşündüklerimi anlaşılır şekilde açıklayamıyorum,» diye mırıldandı.

— «Doğrusu henüz neden bahsettiğinizi anlamış değilim, Miss Marple.»

Miss Marple, gülümsedi. «O halde işe başından başlayalım. Tabii zamanınız varsa. Size kendi görüşümü açıklamak istiyorum. Bu evde bir çok kişiyle konuştum. Zira telefon konuşması ve naylon çorap meselelerini iyice halletmek istiyordum.»

Müfettiş Neele, tekrar gözlerini kırpıştırdı. Bir taraftan da, «Başıma gelenler,» diye düşünüyordu. «Ben de onu aklı başında bir insan sanıyordum.. Ama neyse, belki kadıncağız bir şeyler öğrenmiştir.» Sonra, «Sizi dinliyorum, Miss Marple,» dedi. «Lütfen başından başlayın, olur mu?»

Yaşlı kadın, başını salladı. «Tabii . Ve başlangıç Gladys' ti. Yani ben buraya Gladys yüzünden geldim. Büyük bir nezaket göstererek, kızın eşyalarına bakmama müsaade ettiniz. Naylon çoraplar, telefonlar derken iş anlaşıldı. Yani —— Rex Fortescue'yla taxine meselesi.»

Müfettiş Neele, sordu. «Yani —— marmelada taxine'i kimin karıştırdığı hakkında bir faraziyeniz mi var?»

Miss Marple, «Bu faraziye değil,» dedi. «Bu işi kimin yaptığını biliyorum.»

Müfettiş Neele, üçüncü defa gözlerini kırpıştırdı.»

Miss Marple, «Bu işi Gladys yaptı tabii,» diye gülümsedi.

XXVI

Müfettiş Neele, Miss Marple'a bakarak, ağır ağır başını salladı. Sonra da hayretle, «Yani Gladys'in Rex Fortescue,yu bilerek zehirlediğini mi söylemek istiyorsunuz?» diye sordu.

«Afedersiniz. Miss Marple, fakat ben buna inanamam.»

Yaşlı kadın, atıldı. «Gladys onu zehirlemek niyetinde değildi. Fakat marmelata taxine'i o koydu. Onu sorguya çektiğiniz zaman kızın sinirli ve endişeli olduğunu söylediniz. Üstelik suçlu gibi bir hali de vardı değil mi?»

— «Evet ama suçu cinayet değildi, her halde?»

— «Değildi tabii. Anlattığım gibi Gladys kimseyi öldürmek niyetinde değildi. Fakat marmelata taxine'i karıştırdı. Tabii bunun zehir olduğunu bilmiyordu.»

— «Taxine'i ne sanıyordu?» Müfettiş'in sesinden Miss Marple'in sözlerini hâlâ ciddiye almadığı anlaşılıyordu.

Miss Marple, «Galiba bunu hakikat serumu olduğunu sanıyordu,» diye cevap verdi. «Kızların gazetelerden kesip sakladıkları şeyler çok ilgi çekici oluyor. Eskiden de böyleydi, ileride de yine böyle olacak. Güzellik reçeteleri, sevdikleri erkeği cezbetmenin yolları. Büyüler, sihirler, harikulâde hadiseler. Tabii bu sonuncular bu gün artık bilim adı altında toplanıyor. Artık kimse sihirbazlara, birinin gelip sihirli değneğini salladığı takdirde kurbağa şekline döneceğine inanmıyor. Fakat biri gazeteye bir ilim adamının iğneyle vücudünüze bazı guddelerin ifrazatından verdiği takdirde kurbağaya benzer bir hal alacağınızı yazdığı zaman buna herkes inanıyor. Gladys de gazetelerde hakikat serumu hakkında yazılar okumuştu. Adam, Gladys'e onun da böyle bir şey olduğunu söylediği zaman tabii kızcağız buna hemen inandı.»

Müfettiş Neele, sordu. «Kim —— ne zaman söyledi?»

Miss Marple, kaşlarını çattı. «Albert Evans. Tabii aslında adamın ismi bu değil. Her ne hal ise... Adam, Gladys'le geçen yaz kampta tanıştı. Kıza iltifat etti. Ona âşık olduğunu söyledi. Ve zannedersem bu arada büyük bir haksızlığa uğramış olduğunu da anlattı. Yani —— Rex Fortescue'ya bu haksızlığını itiraf ettirmek ve ondan tazminat almak lâzımdı. Bunu kati olarak bilmiyorum ,Müfettiş Neele. Fakat doğru olduğundan eminim. Kızı bu eve hizmetçi olarak soktu. Son zamanlarda

hizmetçi az olduğu için bu kızların çoğu istedikleri yerde iş bulabiliyorlar. Sonra Albert Evans, Gladys'le bir gün kararlaştırdı. Adamın son kart postalda ne dediğini hatırlıyorsunuz değil mi? «Randevumuzu unutma.» Bütün ümitlerini bağladıkları gündü bu. Gladys, Albert'in verdiği ilâcı marmelatın üstüne karıştıracak ve Rex Fortescue de bunu yiyecekti. Kız ayrıca adamın cebine çavdar da koyacaktı. Bilmiyorum Albert bu çavdar için ne hikâye uydurdu? Fakat size başından beri söylediğim gibi Gladys Martin gayet safdil bir kızdı. Hatta onun yakışıklı bir genç tarafından söylemek şartıyla inanmayacağı hiç bir şey yoktu.»

Müfettiş Neele, şaşkın şaşkın mırıldandı. «Devam edin.»

Miss Marple, bu isteği yerine getirdi. «Her halde Albert, Gladys'e o gün Rex Fortescue'nun bürosuna gideceğini, hakikat serumu zamanla tesirini göstereceği için adamın her şeyi, yaptığı kötülüğü itiraf edeceğini söylemişti Gladys'in, Rex Fortescue'nun öldüğü zaman neler hissettiğini her halde tahmin edebilirsiniz?»

Müfettiş Neele, itiraz etti. «Ama o zaman her şeyi anlatırdı.»

Miss Marple, hemen sordu. «Kız sizi ilk gördüğü zaman ne söyledi?»

Müfettiş Neele, tekrarladı. «Ben yapmadım.»

Yaşlı kadın, zaferle bağırdı. «Gördünüz mü? Bu şartlar altında ancak böyle bir şey söyleyebilirdi. Gladys, yanımda çalıştığı sıralarda bir biblo kırdığı zaman hemen, Ben yapmadım, Miss Marple, derdi. Bu iş nasıl oldu bilmiyorum. Zavallıların elinde değildir bu. Yaptıklarına çok üzülürler, fakat suçu üzerlerine almamağa da çalışırlar. Rex Fortescue'yu zehirlemek Gladys'in aklından bile geçmiyordu. Fakat adam ölmüştü. Kız her halde bunu size itiraf edecek değildi. Karakterine uymazdı bu.»

Neele, «Evet,» dedi. «Herhalde haklısınız.» Gladys'le ilk konuştuğu sırada kızın takındığı tavrı hatırlamıştı.

Miss Marple, «Kız önce suçu inkâr etti, başka türlü yapamazdı,» diye devam etti. «Sonra şaşkın şaşkın bu meseleyi tahlile çalıştı. Belki Albert, ilâcın ne kadar kuvvetli olduğunu bilmiyordu, diye düşündü. Veya hata yaptı ve bana fazla miktarda verdi. Zavallı kendi kendine durumu izaha, Albert'i temize çıkarmaya çalıştı. Albert'in kendisini arayacağını umuyor. Hakikaten de öyle oldu. Adam telefon etti.»

Neele, çabucak sordu. «Bunu kati olarak biliyor musunuz?»

Miss Marple, başını salladı. «Hayır. Benimki tahmin. Fakat o gün izah edilemeyen telefon konuşmaları oldu. Daha doğrusu telefon çaldı. Crump veya karısı cevap verdikleri zaman, karşıdan bir ses çıkmadı. Telefon hemen kapandı. Adam, numarayı çeviriyor, başkası çıkınca kapatıyordu. Gladys cevap verinceye kadar yaptı bunu. Sonra da kıza buluşmalarını söyledi.»

Neele, mırıldandı. «Anlıyorum. Gladys'in öldüğü gün adamla randevusu vardı.»

Miss Marple, «Evet,» diye cevap verdi. «Mrs. Crump bir hususta haklıydı. Gladys, en iyi naylonlarını ve en iyi ayakkabılarını giymişti. Biriyle buluşacaktı. Fakat kız Albert'i görmek için sokağa çıkmayacaktı. Adam Porsuk ağacı kulübesine geliyordu. İşte o yüzden Gladys o gün telâşla etrafta dolaşıyordu. Çayı da yine bu yüzden geç yaptı. İkinci tepsiyi getirdiği zaman, koridordan yan kapıya baktı ve sevgilisini gördü. Adam ona işaret ediyordu. Gladys, tepsiyi bırakarak, dışarı çıktı.»

Neele, «Ve adam onu boğdu,» dedi.

Miss Marple, dudaklarını büzdü. «Bir dakika sürdü bu. Fakat adam kızın konuşmasından korkuyordu. O zavallı, safdil kızın ölmesi lâzımdı. Ve sonra —— adam Gladys'in burnuna çamaşır mandalını taktı.» Yaşlı kadının sesi müthiş bir öfkeyle titriyordu. Çocuk şiirine uyması için. Çavdar, karatavuklar, hazine, ekmekle bal ve çamaşır mandalı. Zira adamın o sırada

kızın burnunu gagalayacak bir kuş aramağa kalkması acaip olurdu———»

Neele, ağır ağır, «Tabii adam sonunda tımarhaneye gidecek,» dedi. «Deli olduğu için biz de onu asamıyacağız.»

Miss Marple, homurdandı. «Katili asacağınızdan eminim. Çünkü o deli değil, Müfettiş Neele.»

Genç adam, onu süzdü. «Buraya bakın, Miss Marple. Bana faraziyenizi anlattınız. Evet, her şeyi bildiğinizi söylüyorsunuz ama yine de bir faraziye bu. Kendine Albert Evans adını takan bir adamın Gladys'le tatil kampında tanıştığını ve kızdan bu işte faydalandığını söylüyorsunuz. Bu Albert Evans, eski Karatavuk madeninin intikamını almak isteyen biri. MacKenzie'nin oğlu Donald'ın harpte ölmediğini iddia ediyorsunuz değil mi? Sizce o sağ ve bu cinayetler de onun başının altından çıktı?»

Fakat Müfettiş Neele, hayretle Miss Marple'in, Hayır, makamında başını salladığını gördü.

— «Hayır! Hayır! Benim kasdettiğim bu değil. Anlamıyormusunuz, Müfettiş Neele. Bu Karatavuk meselesi sadece kamuflâj. Kütüphanedeki masaya ve böreğe konulan karatavukları duyan biri bundan faydalanmağa kalktı. Aslında böyle bir karatavuk meselesi vardı. Kuşları masaya ve böreğe o maden hadisesini bilen ve bunun intikamını almak isteyen biri koymuştu. Fakat onun maksadı sadece Rex Fortescue'yu korkutmak veya adamın rahatını kaçırmaktı. Bence çocukları büyüyüp ileride intikam almaları için yetiştirmek imkânsızdır, Müfettiş Neele. Çocukların da kendilerine göre akılları ve mantıkları vardır. Fakat babası dolandırılan ve hatta ölüme terkedilen bir çocuk, bunu yapan kimseye kötü bir oyun oynamağa kalkabilir. Burada da böyle oldu sanırım. Katil de o karatavuk hadisesinden faydalandı.»

Müfettiş, «Katil,» dedi. «Haydi, Miss Marple. Şu katil hakkındaki fikirlerinizi de öğrenelim. Kim bu adam?»

Miss Marple, için çekti. «Onun adını duyduğunuz zaman

hiç şaşmayacaksınız, Müfettiş Neele. Çünkü onun kim olduğunu söyler söylemez, hakikaten o bu cinayetleri işleyebilecek bir tip, diyeceksiniz. O akıllı, zeki ve hain. Bu cinayetleri de para için işledi sanırım. Hatırı sayılır bir miktar olmalı bu.»

— «Percival Fortescue?» Müfettiş Neele, bu adı yalvarır gibi söylemişti. Fakat daha bu isim ağzından çıkarken de yanılmış olduğunu anladı. Miss Marple'in tarifi Percival Fortescue'ya uymuyordu.

Miss Marple. «Hayır, hayır,» dedi. «Katil Percival Fortescue değil...»

XXVII

Müfettiş Neele, mırıldandı. «İmkânsız.»

Arkasına yaslanarak, Miss Marple'a baktı. Yaşlı kadının dediği gibi şaşırmamıştı. Lance Fortescue, tarife uyuyordu. Fakat Müfettiş Neele, aradıkları adamın Lance Fortescue olabileceğine bir türlü inanamıyordu.

Miss Marple, sandalyesinde öne doğru eğildi. Küçük bir çocuğa basit bir aritmetik problemini anlatan biri edasıyla konuşmağa başladı.

— «Lance, daima böyleydi. Yani —— daima kötüydü o. Tepeden tırnağa kadar kötü fakat şirindi. Bilhassa kadınlar tarafından çok beğeniliyordu. Çok zeki o. Kendisini tehlikeye atmaktan da korkmuyor. Daima tehlikeli işlere girişmiş, fakat şirinliği yüzünden insanlar onun kötü değil, iyi olduğuna inanmışlar. Lance, bu yaz babasını görmeğe gelmiş. Babasının ona mektup yazdığına, kendisini çağırdığına katiyen inanmıyorum. Tabii bu iddiasını destekleyecek deliller bulduysanız o başka.» Müfettişe baktı.

Neele, başını salladı. «Hayır. Babasının onu çağırttığını gösterecek hiç bir delil yok. Bende Lance'in güya babasını gördükten sonra ona yazdığı bir mektup var. Fakat Lance bu Mek-

tubu önceden hazırlamış, buraya geldiği gün de bunu babasının kâğıtları arasına karıştırmış olabilir.»

Miss Marple, içini çekti. «Dediğim gibi o çok zeki...» Nerede kalmıştım? Evet. Bana kalırsa, Lance uçakla buraya geldi ve babasıyla barışmağa çalıştı. Fakat Rex Fortescue'nun onunla barışmaya niyeti yoktu. Lance, evlenmişti. O zamana kadar hileli işlerle biraz arttırdığı ufak gelirinin artık kendisine yetişmesi imkânsızdı. Pat'e çok âşıktı. Hakikaten çok iyi bir kız o. Lance, karısıyla sakin, dürüst bir hayat sürmek istiyordu. Öyle karışık işlere girişmeyecekti artık. Genç adama göre bunu da ancak bol parası olduğu takdirde yapabilirdi. Porsuk ağacı kulübesine geldiği zaman o karatavuklardan bahsedildiğini duydu. Belki bunu ona babası söyledi, belki de Adele. Lance o zaman MacKenzie'nin kızının evde olduğuna kanaat getirdi. Cinayet işlediği takdirde suçu onun üzerine yıkabilecekti. Zira Lance, babasından istediğini alamayacağını anlayınca, soğukkanlılıkla babasını öldürmekten başka çare kalmadığını düşünmüştü. Babasının —— şey —— pek iyi olmadığının farkındaydı. O ölünceye kadar hiç bir şey kalmayacağından korkuyordu.»

Müfettiş, atıldı. «Lance, babasının sıhhatinin bozuk olduğunu hakikaten biliyordu.»

— «Hah... Böylece bir kaç şey de izah edilmiş oluyor. Karatavuk hadisesini duyunca, babasının küçük adının da Rex oluşu, ona o çocuk şiirini hatırlattı. Cinayetlere delice bir hava verdi. Ve bütün bunları MacKenzie'lerin eski tehditlerine bağladı. O zaman Adele'i de ortadan kaldırabilecekti. Böylece yüz bin sterlin de Şirketten çıkmamış olacaktı. Fakat şiire uyacak üçüncü biri daha olmalıydı. Bahçede çamaşır asan hizmetçi... Zannedersem o korkunç plân o vakit aklına geldi. Konuşamadan susturacağı masum bir suç ortağı Üstelik bu sayede ilk cinayet sırasında İngiltereden uzaklarda da olacak, kimse de kendisinden şüphelenmeyecekti. Gerisi çok kolay oldu. İstasyondan saat beşe bir kaç dakika kala buraya geldi. Gladys elinde ikinci tepsiyle hole çıkmıştı. Lance, yan kapıya geldi.

Kızı görerek ona işaret etti. Kızı boğarak, çamaşır, ipinin asılı olduğu tarafa sürüklemek sadece üç dört dakika sürdü. Sonra ön kapıyı çalarak,eve girdi. Aileyle birlikte çay içti. Yukarı çıkarak, Miss Ramsbottom'la konuştu. Tekrar aşağıya indiği zaman usulca kütüphaneye girdi. Adele orada yalnız, son çayını içiyordu. Lance kanapeye kadının yanına oturdu. Adele'le konuşurken usulca fincanın içine siyanürü attı. Bu o kadar güç bir şey değil. Şekere benzeyen beyaz bir madde... İnsan cüretli olursa bu işi kolaylıkla yapabilir. Lance da son derece cüretkâr.»

Müfettiş Neele, ağır ağır, «Evet,» dedi. «Bu mümkün. Fakat Miss Marple, bu cinayetler ona ne kazandıracaktı? İşte bunu anlıyamıyorum. Katiyen anlıyamıyorum. Evet, Rex Fortescue sağ kalsaydı, Şirket tamamiyle iflâs edecekti Fakat Lance'in hissesi onun bu tehlikeyi göze almasına üç kişiyi öldürmesine değecek kadar büyük mü? Sanmıyorum. Hiç sanmıyorum»...

Miss Marple, «Evet, bu mesele biraz güç,» diye itiraf etti. «Size hak veriyorum. Acaba———» Tereddütle Müfettişe baktı. «Acaba —— doğrusu ben bu işlerden hiç anlamam ——— fakat —— acaba Karatavuk madeninin değersiz olduğu doğru mu?»

Neele, düşündü. Kafasında bir takım bilgiler bir araya toplanıyordu şimdi. Lance'in Percival'den kıymetli olmayan hisse senetlerini almaya razı görünmesi... O gün kapıdan çıkarken söylediği son sözler. «Karatavuk madenini de ver de kana susamış MacKenzie'leri Afrikaya çekeyim...» Altın madeni. Kıymetsiz bir altın madeni... Fakat belki de maden kıymetsiz değildi?» Fakat buna da imkân yok gibiydi. İhtiyar Rex Fortescue bu bakımdan hata yapacak bir adam değildi. Fakat sonzamanlarda maden tekrar incelenmiş olabilirdi. Maden neredeydi? Lance, «Batı Afrikada,» demişti. Fakat başka biri ——

— Evet, Miss Ramsbottom bunun Doğu Afrikada olduğunu söylemişti. Lance, Doğu yerine Batıyı mahsus, onları şaşırtmak için mi söylemişti? Miss Ramsbottom, ihtiyardı. Bunamıştı belki de. Fakat belki bu bakımdan kadın haklıydı Lance'da geçenlerde Doğu Afrikadan gelmişti. Acaba son zamanlarda yeni bir şey mi öğrenmişti?

Birdenbire Müfettiş Neele, bir şey daha hatırladı. Trende oturmuş gazete okumuştu.

«**Tanganika'da uranyum bulundu.**»

Belki de uranyum, Karatavuk madeninin civarında bulunmuştu. Eğer öyleyse o zaman her şey anlaşılıyordu. Lance, bunu nasılsa öğrenmiş, uranyum sayesinde büyük bir servete konacağını anlamıştı. Müthiş bir servete. İçini çekerek, Miss Marple'a baktı.

Sitem eder gibi, «Bütün bunları nasıl ispat edeceğim?» dedi. «Bana bunu söylermisiniz?»

Miss Marple, ona cesaret vermek istermiş gibi başını salladı. Sanki Müfettiş Neele, burs kazanmak için imtihana girmeğe hazırlanan, küçük yeğeniydi.

— «İspat edersiniz, canım, ispat edersiniz. Siz son derecede zeki bir insansınız, Müfettiş Neele. Bunu daha ilk görüşte anladım. Katilin kim olduğunu bildiğinize göre artık aleyhinde kolaylıkla delil bulursunuz. Meselâ tatil kampında... Oradakiler muhakkak Lance'in resmini tanırlar. Her halde Lance da orada bir hafta neden kaldığını, niçin Albert Evans adını kullandığını kolay kolay izah edemez.»

Müfettiş Neele, «Evet,» diye düşündü. «Lance Fortescue, zeki ve ahlâksız. Ama aynı zamanda pervasız da Kendisini büyük tehlikeye attı.» Müfettiş, kendi kendine söz verdi. «Onu yakalıyacağım.» Sonra da tekrar şüpheye kapılarak Miss Marple'a baktı.

— «Fakat bunların hepsi de faraziye. Bunu siz de biliyorsunuz.»

— «Evet... Fakat siz katilin Lance olduğundan eminsiniz, değil mi?»

— «Galiba... Neticede ben daha önce de onun gibilere rastladım.»

Yaşlı, kadın başını salladı. «Evet... Zaten önemli olanı da bu. Zaten ben de bu yüzden katilin Lance olduğunu anladım. Bundan emin oldum.»

— «Hayır, hayır. Ne münasebet. Pat, yüzünden. Çok iyi bir kız o. Fakat daima kötü erkeklerden hoşlanıp, onlarla evlenen tiplerden. İşte bu yüzden Lance dikkatimi çekti———»

Müfettiş, «Katilin Lance Fortescue olduğundan eminim,» dedi. «Bunu itiraf etmeliyim. Fakat daha ortada izah edilemeyen bir sürü şey var. Meselâ —— Ruby MacKenzie. Doğrusu onun bu evde olduğuna yemin———»

Miss Marple, genç adamın sözünü kesti.

— «Bu bakımdan haklısınız. Yalnız siz yanlış kimseden şüphelendiniz. Şimdi bir de gidip Mrs. Percival'le konuşun...»

Müfettiş Neele, «Mrs. Fortescue,» dedi. «Bana evlenmeden önceki isminizi söylermisiniz?»

Jennifer, bağırdı. «Oh!» yüzünde korku dolu bir ifade belirmişti.

Müfettiş Neele, mırıldandı. «Sinirlenecek bir şey yok, madam. Fakat hakikati söylemeniz çok daha iyi olur. Evlenmeden önce isminizin Ruby MacKenzie olduğundan eminim. Bu bakımdan yanılmıyorum değil mi?»

Mrs. Percival, kekeledi. «Benim ——— şey ——— ah —— —— şey —— Peki ama adım Ruby MacKenzie'yse ne olacak?»

Müfettiş, adeta şefkatle, «Hiç bir şey olmayacak,» diye cevap verdi. Sonra da ilâve etti. «Bir kaç gün önce Pinewood hastahanesinde annenizle konuştum.»

Jennifer, içini çekti. «Annem bana çok kızgın. Artık has-

tahaneye gidip kendisini görmüyorum, çünkü çok sinirleniyor. Zavallı anneciğim. O babama çok düşkündü.»

Müfettiş Neele, başını salladı. «Sizi de melodrama kaçan intikam plânlarıyla büyüttü değil mi?»

Jennifer, «Evet,» diye cevap verdi. «Bizi, babama yapılanları unutmayacağımıza ve ileride bir gün Rex Fortescue'yu öldüreceğimize yemin ettirdi.» Bir an durdu. «Tabii hemşire okuluna gidip, derslere başlayınca annemin muvazenesiz olduğunu sezdim.»

Müfettiş Neele, «Fakat siz de intikam alma arzusu hissetmiş olmalısınız, Mrs. Fortescue,» dedi.

Jennifer, ona baktı. «Tabii hissettim. Bir bakıma Rex Fortescue babamı hakikaten öldürmüş sayılırdı. Babamı tabancayla vurduğunu veya bıçakladığını kasdetmiyorum. Fakat Rex Fortescue'nun babamı ölüme bıraktığından eminim. Bu da hemen hemen aynı şey değil mi?»

Müfettiş Neele, «Evet, ahlâk ve vicdan bakımından öyle,» dedi.

Jennifer, «Bu yüzden Rex Fortescue'ya yaptığını ödetmek istiyordum,» diye devam etti. «Arkadaşlarımdan bir hemşire, oğluna bakmak için buraya gelince, ona yanaştım. Buradan ayrılması ve yerine beni getirtmelerini söylemesi için kızı ikna ettim. Doğrusu ne yapmak niyetinde olduğumu ben de pek bilmiyordum... Fakat bana inanın, Müfettiş Neele Rex Fortescue'yu öldürmeyi hiç bir zaman düşünmedim. Hiç bir zaman... Galiba, oğluna iyi bakmamayı tasarlıyordum. O ölecek, ben de Rex Fortescue'dan intikam almış olacaktım. Fakat insan hemşire oldu mu, böyle şey de yapamıyor. Aslında Val'i iyi edebilmek için çok uğraştım. Güçlükle ölümden kurtuldu o. Sonra bana âşık oldu. Evlenme teklif ettiği zaman, «İşte bu daha mantıklı ve tehlikesiz bir intikam usulü,» diye düşündüm. Rex Fortescue'nun oğluyla evlenecek ve adamın babamdan dolandırdığı paraları bu suretle geri alacaktım. Evet, bu çok daha mantıklı bir yoldu.»

Müfettiş Neele, «Evet,» diye mırıldandı. «Hakikaten daha mantıklı bir usul.» Sonra da ilâve etti. «Rex Fortescue'nun masasına ve böreğin içine karatavukları koyan sizdiniz değil mi?»

Mrs. Percival, kıpkırmızı kesildi.

— «Evet... Korkarım aslında pek gülünç bir şeydi bu... Fakat Rex Fortescue, bir gün insanların budalalığından, —— onları nasıl dolandırdığından, —— paralarını kolaylıkla ellerinden aldığından bahsederek öğünüyordu. Ama bu işleri daima kanuna aykırı sayılmayacak bir şekilde yapmıştı. Fena halde kızdım. Onu iyice korkutayım, diye düşündüm. Hakikaten de adamın ödü patladı. Bir hayli endişelendi.» Telâşla ilâve etti. «Fakat bu anlattıklarımdan başka bir şey yapmadım! Hakikaten yapmadım, Müfettiş Neele, Benim —— benim cinayet işlediğimi de sanmıyorsunuz ya?»

Müfettiş Neele, gülümsedi.

— «Hayır, hayır, böyle bir şey düşündüğüm yok.» Bir an durduktan sonra ilâve etti. «Ha, sahi aklıma geldi. Son zamanlarda Miss Dove'a para verdiniz mi hiç?»

Jennifer'in ağzı bir karış açık kaldı.

— «Nereden bildiniz?»

Müfettiş Neele, «Biz çok şey biliriz,» dedi. Sonra da içinden ilâve etti. «Bir çok şeyi de tahmin zorunda kalırız.»

Jenifer, çabuk çabuk konuşmaya başlamıştı.

— «Bana gelerek, «Müfettiş Neele, benim Ruby MacKenzie olduğumu söyledi,» dedi. Beni itham etti.. Eğer beş yüz sterlin bulup bana verirsen, bunun aksini iddia etmeye kalkmam. Müfettiş de daima benden şüphelenir. İtiraz edecek oldum. O zaman da, «Eğer Müfettiş Neele senin Ruby MacKenzie olduğu öğrenirse,» dedi. O zaman seni katil suçuyla yakalar. Zira senin Rex Fortescue'yle Adale'i öldürdüğünü zanneder... Parayı bulmakta çok güçlük çektim. Çünkü durumu Percival'e katiyen açıklayamazdım. O benim aslında kim olduğumu bilmiyor. Sonunda yüzüğümle Mr. Fortescue'nun bana hediye ettiği gerdanlığı satmak mecburiyetinde kaldım.»

Müfettiş Neele, «Merak etmeyin,» diye gülümsedi. «Paranızı geri alacağımı sanıyorum...»

Müfettiş Neele, ertesi günü Mary Dove'la tekrar konuştu. Hiç bir giriş yapmağa lûzum görmeden, «Miss Dove,» dedi. «Acaba bana beş yüz sterlinlik bir çek verebilir misiniz? Tabii bu Mrs. Percival Fortescue'nun adına olacak...»

Ve Mary Dove'un ilk defa fena halde irkildiğini görerek, büyük bir zevk duydu.

Genç kadın, «Bunu herhalde size o budala söyledi,» diye homurdandı.

Neele, başını salladı. «Evet, o söyledi. Şantaj ağır bir suçtur Miss Dove.»

Mary Dove, omzunu silkti. «Bu şantaj sayılmaz ki, Müfettiş Neele. Böyle bir ithamda bulunmaya kalkmayın. Çünkü bunu destekleyecek delil veya şahit bulamazsınız. Ben sadece Mrs. Percival'e acıdığım için kendisine bir iyilik etmek istedim.»

Müfettiş, «Pekâlâ,» dedi. «Bana o çeki verirseniz bu bahsi de burada kapatırız, Miss Dove.»

Mary Dove, çek defteriyle dolma kalemini çıkardı.

— «Doğrusu bu işe canım çok sıkıldı,» diye içini çekti. «Şu ara hiç param yoktu.»

— «Her halde yakında yeni bir yer aramaya başlayacaksınız.»

Mary Dove, başını salladı. «Evet.. Bu iş umduğum gibi çıkmadı. Bütün bu hadiseler her şeyi alt üst etti.»

Müfettiş Neele de bu fikirdeydi.

— «Bu yüzden zor durumda kaldınız değil mi? Zira her an sizin mazinizi tahkike de kalkabilirdik.»

Mary Dove, eski soğuk kanlılığına kavuşmuştu. Biçimli kaşlarını kaldırdı. «Rica ederim, Müfettiş Neele. Benim mazim hakikaten lekesizdir.

Neele, neşeyle, «Evet, hakikaten öyle, Miss Dove,» diye cevap verdi. «Elimizde aleyhinize sayılacak hiç bir delil yok... Fakat garip bir tesadüf dikkatimizi çekti. Herkesin hayranlığını uyandıracak bir şekilde çalıştığınız üç evin üçü de siz oradan ayrıldıktan dört ay sonra soyulmuş.Üstelik hırsızların ev hakkında şaşılacak kadar derin bilgileri varmış. Vizonların, mücevherlerin, kıymetli gümüş takımların ve antikaların nerede durduğunu gayet iyi biliyorlarmış.»

Mary Dove, hafifçe gülümsedi. «Böyle tesadüfler oluyor, Müfettiş Neele.»

Genç adam, «Evet, evet,» dedi. «Hakikaten oluyor. Fakat bana kalırsa pek sık da olmamalı, Miss Dove... Sonra ilâve etti. «Sizinle ileride tekrar karşılaşacağımızı sanıyorum.»

Mary Dove, mavi gözleriyle ona baktı. «Kabalık etmek istemiyorum, Bay Müfettiş.. Fakat —— bir daha karşılaşmıyacağımızı umarım..»

XXVII

Miss Marple, bavulundaki eşyaları düzeltti, sarkan yünlü bir atkının ucunu yana sıkıştırdı. Sonra da bavulu kapattı. Yatak odasında etrafına bakındı.

— «Hayır, hiç bir şeyimi unutmamışım.»

Crump, eşyaları aşağıya indirmek için içeriye girdi. Miss Marple ise yan odaya geçti. Effi Ramsbottom'la vedalaşacaktı

Miss Marple, «Korkarım misafirperverliğinize pek kötü bir şekilde karşılık verdim,» diye söze başladı. «İleride bir gün beni affedeceğinizi umarım.»

Miss Ramsbottom, «Hah,» diye mırıldandı.

Yine pasyans açıyordu.

— «Siyah vale, kırmızı dam...» Sonra zeki bakışlarla yan

yan Miss Marple'i süzdü. «Öğrenmeyi aklınıza koyduğunuz şeyi sonunda ne yapıp yapıp öğrendiniz sanırım?»

Miss Marple, «Evet,» dedi.

Effie Ramsbottom, devam etti. «Her halde bütün bunları o polis müfettişine de anlattınız? O bunu ispat edebilecek mi?»

Miss Marple, «Edeceğinden hemen hemen eminim,» diye cevap verdi. «Tabii bu zaman alabilir.»

Effie Ramsbottom, elini kaldırdı. «Size sual sormayacağım. Çok zeki bir kadınsınız. Bunu sizi görür görmez anladım. Yaptıklarınız için sizi katiyen kabahatli bulmuyorum. Kötülük, kötülüktür ve bunun cezalandırılması lâzımdır. Bu ailenin kötü bir damarı var. Allaha çok şükür, bunu bizim taraftan almadılar. Kız kardeşim Elvira budalanın biriydi. Dünyada bundan daha fena da bir şey olamaz.»

Miss Marple, hafifçe öksürdü.

Effie Ramsbottom, kâğıtların üzerine eğildi «Kara vale... Yakışıklı ama kalbi kapkara... Evet, ben de bundan korkuyordum. Ne yaparsınız?... İnsan bazan dayanamayıp bir günahkârı da sevebiliyor. O çok şirindir. Daima da öyleydi zaten. İnsanın alt çenesinden girip, üst çenesinden çıkmasını bilir Beni bile yumuşattı... O gün yanımdan ayrıldığı saati sordukları zaman yalan söyledi... Ben onun bu yalanını yüzüne vurmadım fakat bu hadise beni düşündürdü... O zamandan beri düşünüyorum zaten... Fakat Elvira'nın oğluydu o, ——— aleyhinde bir şey söylemem imkânsızdı. Neyse... Siz dürüst bir kadınsınız, Jane Marple. Hak da yerini bulmalıdır. Fakat karısına çok acıyorum...»

Miss Marple, içini çekti. «Ben de öyle...»

Holde Pat Fortescue, onunla vedalaşmak için bekliyordu.

— «Keşke gitmeseydiniz, Miss Marple. Sizi çok arayacağım...»

Miss Marple, gülümsemeğe çalıştı. «Artık gitme zamanım geldi. Buraya yapmağa geldiğim şeyi tamamladım Aslında bu —— benim için pek de hoş bir şey değildi. Fakat kötülüğün galebe çalmaması lâzım. Çok önemli bu.»

Pat, şaşkın şaşkın ona baktı. «Doğrusunu isterseniz, ne demek istediğinizi pek anlıyamadım.»

Miss Marple, «Biliyorum, yavrum,» diye cevap verdi. «Belki günün birinde anlarsınız. Bilmem size bir nasihatte bulunursam bana darılır mısınız? İleride bir gün, —— bir aksilik, —— üzülecek bir şey olursa, —— o zaman kalkın, Irlanda'ya gidin. Çocukken mesut olduğunuz yerlere dönün... Atlar... Köpekler... Evet, en doğrusu bu olur.»

Pat, başını salladı. «Bazan, «Keşke Freddy öldüğü zaman. Irlanda'ya dönseydim,» diye düşünüyorum. Fakat öyle yapsaydım——» Sesi değişti, yumuşadı. «O zaman da Lance'la tanışamıyacaktım.»

Miss Marple, tekrar içini çekti.

Pat, devam etti. «Biliyorsunuz? Biz de burada kalmayacağız. Bu işler düzelir düzelmez, Doğu Afrika'ya döneceğiz. Buna o kadar seviniyorum ki.»

Miss Marple, «Allah sizi korusun, yavrum,» diye mırıldandı. «İnsanın bu dünyada yaşayabilmesi için cesaretli olması lâzım. Bence siz de cesur bir kadınsınız.»

Genç kadının, eline vurdu. Sonra da ön kapıdan çıkarak, dışarıda bekleyen taksiye doğru gitti.

Miss Marple, o günün akşamı evine erişti.

Yetimhaneden son zamanlarda aldığı hizmetçisi Kitty, ona kapıyı açarak, neşeyle gülümsedi.

— «Size akşam yemeği için balık hazırladım, miss. Eve döndüğünüze o kadar sevindim ki. Her şeyi pek beğeneceksiniz. Sanki bahar temizliği yapıyormuşum gibi her tarafı pırıl pırıl bir hale soktum.»

Miss Marple, tebessüm etti. «Aferin, Kitty. Ben de eve döndüğüm için çok memnunum.»

Yaşlı kadın, kornişte altı ayrı örümcek yuvası olduğunu fark etmişti. «Bu kızlar da hiç kafalarını kaldırmazlar...» Fakat çok merhametli olduğu için Kitty'e hiç bir şey söylemedi.

Kız, «Mektuplarınız holdeki masanın üstünde, Miss,» dedi. «Bunlardan bir tanesi de yanlışlıkla Daisymead'e gitmiş. Daima böyle oluyor, değil mi? Marymead'le Daisymead'i karıştırıyorlar. Hoş bu seferkine hiç şaşmadım. Zira yazı o kadar bozuk ki. Mektubu yolladıkları adrestekiler de kaç gündür evde değillermiş. Bugün dönmüş ve mektubu geri yollamışlar.

Miss Marple, zarfları aldı. Kitty'nin bahsettiği mektup en üstte duruyordu. Yaşlı kadın, bozuk, eğri büğrü yazıyı tanır gibi oldu. Zarfı çabucak açtı.

«Sevgili hanım efendi,

Size bu mektubu yazdığım için kusuruma bakmayacağınızı umarım. Fakat ne yapacağımı bilmiyorum. Hakikaten bilmiyorum. Ama ben kimseye zarar vermek niyetinde değildim. Sevgili hanımefendiciğim, her halde gazeteleri gördünüz. Hepsi de bu hadiseden cinayet diye bahsediyor. Fakat bunu ben yapmadım. Hakikaten yapmadım. Çünkü ben öyle kötülüklerden korkarım. Onun da böyle bir şey yapamıyacağını biliyorum. Yani Albert'in demek istedim. Durumu size iyi anlatamıyorum. Başından başlıyayım. Albert'le geçen yaz tanıştık, evlenecektik. Yalnız Albert, haksızlığa uğramış, onu şu ölen adam, Mr. Fortescue dolandırmıştı. Üstelik ondan sonra her şeyi de inkâr etmişti. Tabii herkes de zengin olduğu için Mr. Fortescue'ya inanmış, fakir olan Albert'in sözlerini dinlememişlerdi. Fakat Albert'in bir arkadaşı şu yeni ilâçların yapıldığı bir yerde çalışıyordu. Bunların arasında «hakikat serumu» da vardı. Belki bundan bahsedildiğini gazetelerde okumuşsunuzdur. Bu insana ister istesin, ister istemesin

muhakkak hakikati söyletiyor. Albert, Kasımın 5 inde Mr. Fortescue'yu bürosunda görecekti. Ben de o sabah kahvaltıda kendisine muhakkak hakikat ilâcını verecektim. Adam, Şirkete gidinceye kadar hakikat serumu tesirini gösterecekti. Albert'le yanındakiler içeri girdikleri zaman adam hakikati itiraf edecekti. Albert'in iddialarının doğru olduğunu söyleyecekti. İşte böyle hanımefendiciğim, ben ilâcı marmelatın içine koydum. Fakat adam öldü. Her halde ilâç çok kuvvetliydi Ama bunda Albert'in bir suçu yok. Çünkü o hiç bir zaman böyle bir şey yapamaz. Lâkin durumu polise de açıklıyamıyorum. Çünkü o zaman onlar Albert'in bu işi mahsus yaptığını sanırlar. Halbuki ben Albert'in böyle bir maksadı olmadığını biliyorum. Ah, hanımefendiciğim, ne yapacağımı, ne söyleyeceğimi bilmiyorum. Polisler şimdi evde. Halimiz feci. İnsana sualler soruyor, yüzüne sert sert bakıyorlar. Ne yapacağımı bilmiyorum. Albert'den de haber çıkmadı. Ah, hanımefendiciğim, sizi rahatsız etmek istemiyorum ama buraya gelip bana yardım etmez misiniz? Polisler sizi dinlerler. Siz bana daima iyi davrandınız. Benim kötü bir niyetim yoktu. Albert'in de öyle. Ah, bize yardım etseniz...

Ellerinizden öperim
GLADYS MARTİN

P.S. — Zarfa Albert.'le benim bir resmimi koyuyorum. Bunu kamptaki çocuklardan biri çekmiş, bana verdi. Albert böyle bir resmimiz olduğunu bilmiyor. Fotoğraf çektirmekten nefret ediyor o. Fakat resminden onun ne kadar iyi bir genç olduğunu anlayabilirsiniz, hanımefendiciğim.»

Miss Marple, dudaklarını büzerek resme baktı Resimdeki çift gözlerini birbirlerine dikmişlerdi. Miss Marple'in bakışları, ağzı hafifçe aralık olan Gladys'in sevgi dolu, zavallı yüzünden, diğer çehreye kaydı. Esmer, yakışıklı Lance Fortescue'nun yüzüne. Genç adam, gülümsüyordu.

Yaşlı kadın o acıklı mektubun son cümlesini hatırladı.

«Onun ne kadar iyi bir genç olduğunu anlayabilirsiniz»

Miss Marple'in gözleri doldu. Sonra merhametin yerini öfke aldı. Kalpsiz bir katile karşı duyulan öfke.

Sonra yaşlı kadın ani bir zafer hissi duydu Bir hayalet gibi dolaşan bu katilin yüzünü çok önceden görmüştü...

S O N

Lüks büronun, sesi kolay kolay geçirmeyen kalın kapısının arkasından acaip bir gürültü aksetti. Oldukça derinden gelen bir sesti bu. Fakat yine de bir insanın ıstırapla acı acı inlediği anlaşılıyordu.

Sarışın sekreter, telâşla yerinden fırlayarak, kapıyı açtı. Ortadaki büyük masaya yaklaşırken, koltukta oturan adam müthiş bir azapla iki büklüm oldu.

Kesik kesik:

— «Çay...» dedi. «...Çay.. çaya ne karıştırdın...... çabuk... yardım... çağır...... doktor... ahhh...»

MATBAACILIK 22 90 71—26 76 18

Fiatı 10 Lira